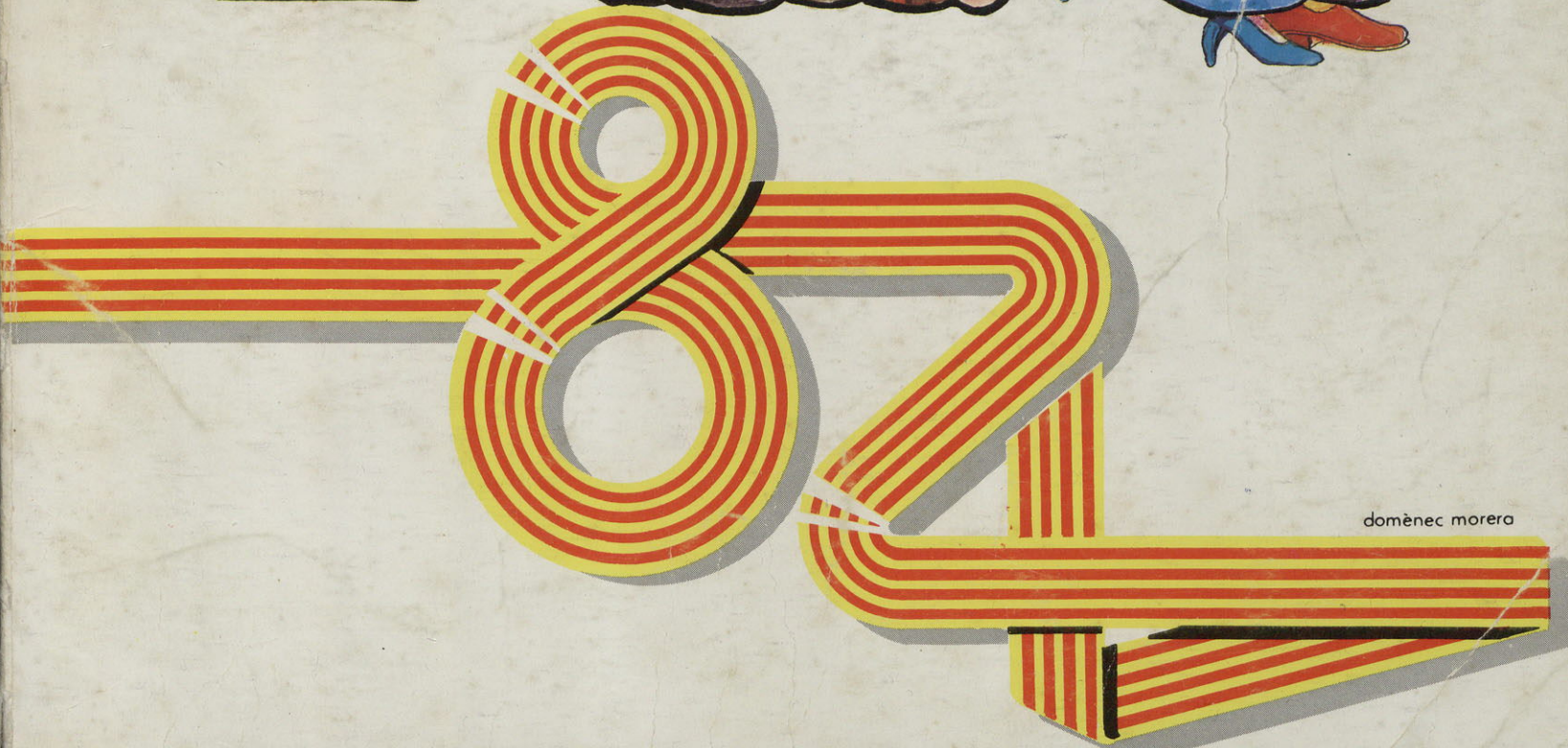
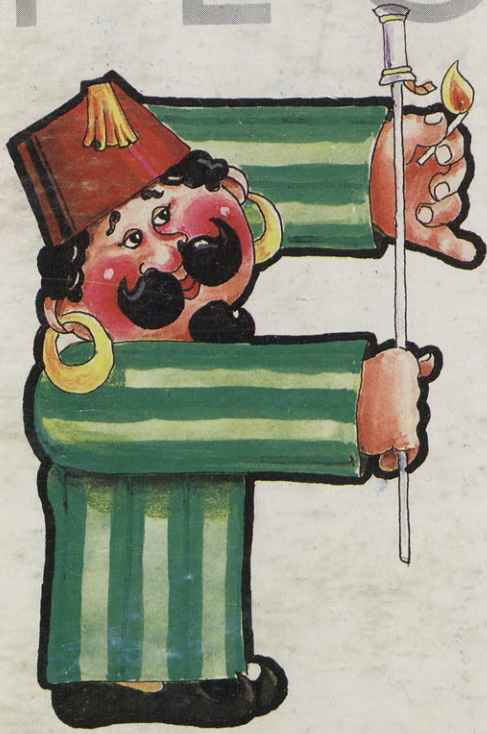

PEGO

Juny

Juliol

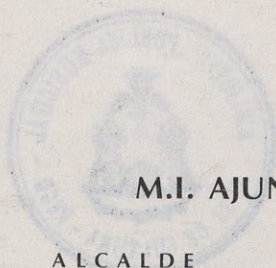

Festes que la Vila de Pegó
dedica al seu Sant Patró, el Santíssim Ecce-Homo.
del 23 de Juny al 1 de Juliol.

M.I. AJUNTAMENT

ALCALDE

Fernando Alemany Ortola

CONCEJALS

Joaquín Carmelo Pastor Femenía
Angel Portes Sala
Pascual Franqueza García
Ramón Seresola Siscar
José Sala Estela
Ximo Pastor Sastre
María Siscar Pons
José Sendra Sendra
José Antonio Pascual Escrivá
Pascual García Naya
Fernando Mateu Marco
Fernando Alcina Sendra

INTERVENTOR

José Sempere Candela

SECRETARI

Carmelo Sendra Martínez

DEPOSITARI

Salvador Sendra Pinto

COMISSIÓ DE FESTES

PRESIDENT

Joaquín C. Pastor Femenía
(Primer tinent d'Alcalde)

VIS-PRESIDENT 1er

Ximo Pastor Sastre (Concejal)

VIS-PRESIDENT 2on

María Siscar Pons (Concejal)

COORDINADOR GENERAL I SECRETARI

Fernando Ferrando Sendra

TRESORER

José Cambrils Sendra

VOCALS

Vicente Bañuls Morell
Carlos Cardona Cots
Andres Seresola Siscar
Manuel Requena Reig
Vicente Mengual Más
Vicente Ferrer Benavent
Pascual Sendra Masanet

COL.LABORADORES

José Pastor Puig
Vicente Pastor Alentado

Sumari

COL.LABORACIONS:

- 5 — Editorial
- 7 — Salutació de l'Alcalde
- 8 — El Santissim Ecce-Homo... ací i ara
- 13 — El significat del 25 d'Abril
- 14 — "Se fue con ellos"
- 15 — Adzahila
- 16 — L'asumpte de l'aigua, no tan vell...
- 17 — La educación especial
- 18 — L'Infant En Pere de Ribagorça i el Senyoriu de Pego
- 19 — Per una rehabilitació i protecció del casc antic
- 20 — Acta IX Certamen Villa de Pego
- 21 — Els Tossals de Bullento
- 22 — Pego 1913-1983
- 23 — L'Hospital de Pego
- 24 — Amos i criats a Pego 1533-1634
- 25 — L'Arxiu Municipal de Pego
- 26 — Homenatge a Carmel Giner i Bolufer
- 27 — Anecdario del Stmo. Ecce-Homo "El Rostro"
- 29 — ...la nostra festa

OPINIONS

- 30 — Jesús de Medinaceli
¿Conducimos bien?
- 31 — La barca del Pescador
El hombre de la edad de piedra
- 32 — El Socialisme al País Valencià
- 33 — Un any d'Activitats Culturals
Unitat del Poble Valencià
- 34 — Article del Regidor de Deports
Ja sóc fadrí
- 35 — Fotos, pipes, "metxeros", novel.letes de l'Oest, pictolins
Colla els Carreters Pego
- 36 — La primera dona a l'Ajuntament
Orfeo
- 37 — Agrupación Musical
La C.N.T. i l'Imperi del mal
- 38 — Quaderns Pego n.º 3 i la Banda de Música
Problema fiscal
- 39 — Contaminación de acuíferos e intrusiones marinas,
salinización del agua de riego
- 40 — Premis darrer diumenge d'Octubre
- 41 — Programa de Festes 84 Pego
- 44 — Moros i Cristians - Pego 1984
- 47 — Entitats Col.laboradores

COBERTA: DOMENECH MORERA

NOTA.— Agraïm la col.laboració de tots els que han fet possible aquest llibre i en especial a la Associació d'Activitats Culturals i al col.lectiu de fotògrafs.

EDITORIAL

Aquest any hem intentat millorar el llibre de festes. Volem estructurar-lo en apartats, sent el principal el dedicat al tema PEGO-83. Doncs, creem que al no haver en el poble ningú mitjà d'informació sobre el poble ens hem cregut en la obligació d'oferir el llibre per a que cadascú faja un balanç de les activitats realitzades en l'any 1983. Però certs organismes i entitats no han volgut aprofitar l'ocasió en el sentit abans esmentat.

El llibre ha eixit, encara que no com nosaltres haguérem volgut, volem que l'apartat de Pego-83 fora el tema principal, però per falta de col.laboració d'algunes entitats s'ha quedat curt.

També hem pensat que era ja l'hora que tot el llibre anara escrit en la nostra llengua, amb eixa intenció varem convidar a institucions i col.laboradors habituals que redactaren o autoritzaren la traducció dels seus articles al valencià. No cal dir que hem respectat l'opinió dels que volien que el seus articles anaren escrits en castellà.

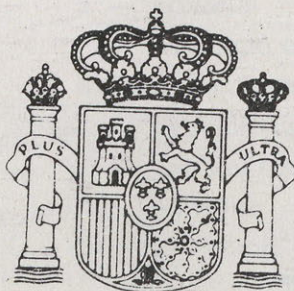
Hem volgut que el llibre fora un mig d'expressió obert a tots, sense discriminació de cap classe. Per tot això hem cregut convenient publicar totes les col.laboracions rebudes. Volem assenyalar que fem responsables del contingut i de la qualitat als propis autors.

Senyalar per últim que esperem de tots els lectors, les seues opinions, crítiques i tots els suggeriments, amb el fi de millorar el llibre per al proper any, si continuem amb la responsabilitat de fer-lo.

Pego, juny 1984

CONSELL DE REDACCIÓ

D. JUAN CARLOS I y Dña. SOFIA

S.S. M.M. Reis d'Espanya

Excmo. Sr. En JOAN LERMA I BLASCO

President de la Generalitat Valenciana

Salutació de l'Alcalde

Una volta més vull saludar-vos des d'aquest Llibre de Festes i desitjar-vos que la nostra tradicional Fira aporte a tots uns dies profitosos i feliços.

Ara fa un any que ocupem el càrrec en voluntat vostra i quan mirem enrera per fer-ne l'inventari, allò que primer ens lleva el son és l'AIGUA.

L'aigua ha servit per fer-nos memòria que Pego és un poble amb consciència de ser-ho; que s'ajunta quan és menester i pot unir-se a fi d'expressar la seua opinió.

L'aigua ens ha ajudat a tindre contactes freqüents amb vosaltres. Això, no cal dir-ho, agrada a tots els alcaldes: intercanviar impressions directes amb el poble. No obstant això, és difícil fer-ho sense un vertader tema de què parlar. I ara precisament s'ha presentat i ha estat per a mi una vera satisfacció el fet de vore que quan ha calgut us haveu reunit tots en allò que dèu d'antic ha estat ben present en la vida del poble: l'aigua.

Tambè haveu d'unir-vos ara amb goig davant de dos coses tradicionals i presents en tots nosaltres: la Fira i l'Ecce-Homo. Ajuntem les tres coses en aquest any de l'aigua i en la celebració de les Festes al nostre patró l'Ecce-Homo; sapiam viure una Fira amb bona participació i units. La Comissió de Festes se n'encarregarà d'oferir-vos el marc.

Divertiu-vos

Pego, Juny de 1984

Signat.— Fernando Alemany Ortolà

EL SANTÍSSIM ECCE HOMO...

ACÍ I ARA.

Tots els pobles estan maldant per trobar els arrels de la seua identitat, i amb tots els recursos que tenen a l'abast vénen procurant de salvar, fins el més mínim detall, la seua cultura perquè veuen en això un reforç de la pròpia personalitat.

A Pego, oblidar o intentar de imaginar la presència en la vida i en la història d'aquest poble, d'una figura com és la del Stm. Ecce Homo, constituïria una traïció religiosa i social que els nostres successors no ens perdonarien mai. Prou que és sabut de tots, que no es pot nomenar enlloc el nostre poble, sense que ixca amb precisió, l'advocació a Jesús del Stm. Ecce Homo. Ho puc assegurar per la pròpia experiència, encara que lluny d'aquí, a qualsevol que li diga on estic oferint els meus serveis sacerdotals, siguen clergues o seglars., qui m'ho pregunte, tots em responen Ah!, sí... Pego i el Stm. Ecce Homo!

I és que el patró no sols ha configurat la silueta del nostre poble amb la seua esvelta cúpula, sinó també ha deixat des de sempre, la nostra fesomia social i religiosa i fins i tot, la pròpia història nostrada, de manera que resulten inseparables els vocables Pego i Stm. Ecce Homo.

Encara hui constatem que els fills de Pego acudeixen a Ell en qualsevol revés o adversitat; a Ell van a donar gràcies després d'haver aconseguit un èxit o gaudir d'una alegria; a Ell hem de recórrer també a l'hora de mirar el futur millor, un poble unit de debò, un poble més content i feliç on no capien la incomprensió, les tibantors o fallides entre generacions

o entre familiars; on tots anem coneixent-nos i estimant-nos en veritat i en obres. Un poble on sapiam encaixar-nos les mans i amb l'esforç comunitari poder acomplir l'encàrrec que Déu encomanà a l'home: dur la història a la perfecció Final.

I hem d'intentar que si veritablement el nostre passat és íntimament lligat al Stm. Ecce Homo, que també el nostre present ho siga i així podrem esperar el futur sense que es perda ni un gram de la nostra identitat pegolina tan feta a l'ombra del Stm. Ecce Homo.

Per això sintam tots la responsabilitat de formar en aquest sentit les futures generacions de pegolines.

Esforcem-nos per mostrar i ensenyar els nostres successors en tota la seua bellesa original aquesta figura tan preuada dels pegolins. Aquest Déu que s'ha tornat home, que presideix, aním i dóna alé al quefer dels naturals de Pego.

És el Déu amic, que va fer-nos costat per tal d'estimar-nos i d'ajudar-nos millor. És el Déu qui pren part en els nostres problemes i angoixes, per poder-les dissipar i tornar-les dissipar i tornar-les il·lusions i joies. És el Déu que se'ns revelà a l'Evangelí.

Eixe Déu real i autèntic; gens somniador i en canvi, sempre comprovés amb els seus germans, els homes. És el Déu que fa més que no diu.

És Jesús, l'Ecce Homo, un home rec-te i dur, un fuster que mai no hem vist emmalaltir, tallat i plantat pel

treball i l'aire sa del camp. Mai no va conèixer ni tímidesa ni por. Ninguna volta no va quequejar a l'hora de contar les veritats. Tampoc no es va separar mai de la gent ni deixà de comprometre's amb ella. Amà els xiquets i els majors, els humils i els poderosos, els que tenien poder i els marginats. Amà amb un cor senzill que li botava sense tanca, amb amor sincer, pla i viril, deixant escampada aquella fraternitat que volgué i vol instaurar per tota la terra.

S'instal·là ací amb nosaltres complint promesa perquè nosaltres poguérem comptar amb el seu caliu i la seua companyia. I ací entre nosaltres va complint el seu compromís de bon pastor, acompanyant-nos i eixint a buscar-nos quan algú es perd. Ell és —com digué una volta— aquella gallina que amaga els seus polls sota les ales.

Qué els vols tu, els homes! Com sapia portar consol a aquells que pateixen...! Quant que estimes els febles i els que dubten! Com animes els desil·lusionats! Quant que vols els pegolins! Per tot, acudim a Tu, sabedors que ens comprendràs, sabedors que en Tu podem descarregar les nostres congoixes i, també que solament comptant amb tu podrem trobar el camí i les forces per recórrer-lo i aquest ens ha de dur cap a un futur millor per recórrer-lo i aquest ens ha de dur cap a un futur millor per al nostre i Teu benvolgut poble de Pego.

Vicent Peirò Gregori
Rector de la Parròquia
de l'Assumpció de Pego.

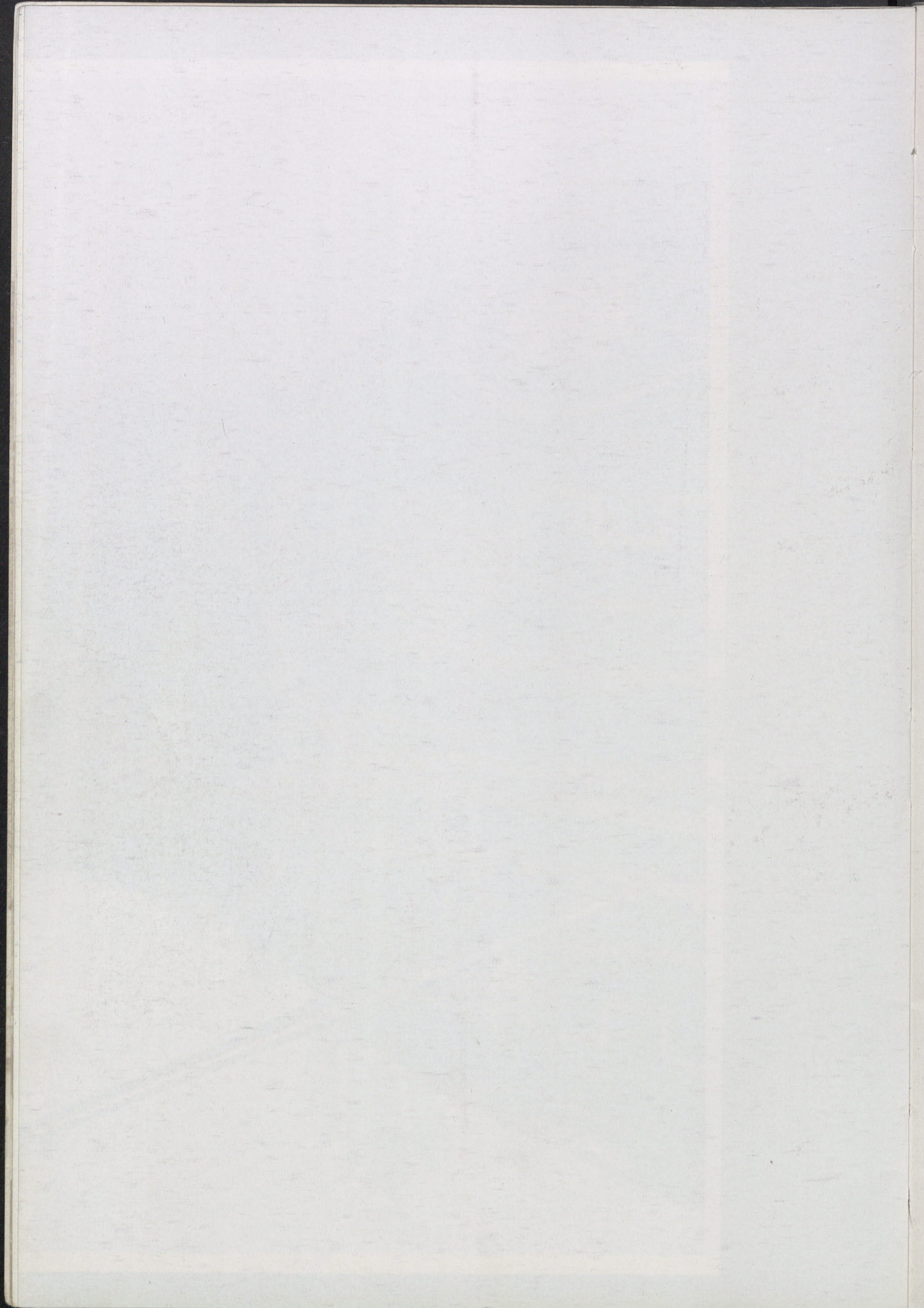

SANTÍSSIM **ECCCE-HOMO**
Patrón, de la Vila de Pego

EL SIGNIFICAT DEL 25 D'ABRIL

El 25 d'abril de 1707 els valencians pergueren la batalla d'Almansa front a les tropes castellanes i franceses. Les raons d'aquest fet hem d'explicar-les a partir de la mort sense successió del rei Carles II i la disputa del tron per part dels dos aspirants. Felip d'Anjou significava l'introducció en Espanya de la casa francesa de Borbó, i l'Arxiduc Carles era el continuador de la casa d'Austria que fins aleshores havia governat.

Els valencians, igual que la resta dels territoris de la Corona d'Aragó, és a dir Catalunya, Aragó i les Illes Balears, es posaren de part de l'Arxiduc Carles perquè era l'únic capaç de garantir la continuació de la autonomia política d'aquest territori. Per contra el Borbó Felip V era partidari d'un centralisme a l'estil francès i fou recolzat pels castellans.

La victòria d'Almansa va permetre a Felip V utilitzar el dret de conquesta i per tant abolir els Furs i les institucions valencia-

nes pel famós decret de 29 de juny de 1707, segons el qual el País Valencià es regiria endavant d'acord amb les lleis de Castella. Com a conseqüència d'això els càrrecs més importants foren ocupats pels castellans, es prohibí el valencià com a llengua oficial i s'imposà el castellà. Al mateix temps foren introduïts els impostos castellans sense llevar els que ja existien.

La resposta dels valencians a aquestes mesures fou unànime al sol·licitar del rei la devolució dels furs a través de súpliques, memorials, lletres i peticions de clemència fetes per mitjà de personatges influents a la cort. Però Felip V no els escoltà.

Els valencians no pergueren mai l'esperança de recuperar la seua autonomia política. El clam va ser tan general que el mateix Felip V va considerar la possibilitat de tornar els Furs però els interessos de l'oligarquia nobiliària i les tendències centralistes de la cort ho varen impedir.

Enguany commemorem el 277 aniversari de la batalla d'Almansa que significà la pèrdua del govern dels valencians. Però també Almansa es l'inici de la recuperació de la identitat del País Valencià, tasca en què tots nosaltres estem compromesos.

CARME PEREZ APARICIO
Dra. Universitat de València

“Se fue con ellos”

Para las últimas generaciones de pegolinos, el nombre de “Doña Paula” les dirà poco o nada, pero hay generaciones anteriores de sus alumnos, alumnas y amistades —de 1923 a 1954— para quienes tengo el deber de escribir estas líneas.

Mi madre vino por unos meses —a sus 79 años— al Perú. Se encontró a gusto en un país de tantos contrastes, razas y culturas y su estadía fue de once años, hasta que su corazón se detuvo sin un gesto ni una mueca.

Chaclacayo es una ciudad de 60.000 habitantes, cerca de Lima, subiendo a Los Andes. Una parroquia con un sector residencial y nueve “pueblos jóvenes”, más claro: nueve barriadas sin agua ni alcantarillado, sin planificación ni licencia alguna, pero que ahí están, conformadas por miles de familias.

Hace un año que estoy sólo al servicio de la Parroquia. Se

fueron sucesivamente dos congregaciones de religiosos y el Cardenal me pidió que, sin dejar mi barriada, me encargara de toda la Parroquia hasta encontrar solución.

Fue como si a mi madre le hubiera ido pesando también el trabajo. En la madrugada del día de la Asunción —titular de la Parroquia de Pego— es cuando quedò en letargo. Así estuvo hasta la víspera —11,30 de la noche— de la fiesta de San Miguel también de recuerdos pegolinos. El día antes, 27, le había enseñado una fotografía del Ecce-Homo. La mirò, se sonrió he hizo gesto de besarla. Se la acerqué a los labios. Fue la última vez que, entre mis tareas, la ví con sus ojos abiertos.

El funeral se realizó a la mañana siguiente, sin avisos ni invitaciones. Mi sorpresa, al llegar a la Parroquia y ver a los alumnos mayores de los colegios estatales y particulares, uniformados, rindiendo honores a lo lar-

go del templo. A ella, que soñaba en una despedida con muchos escolares. El coro, con órgano, guitarras y acordeones de los jóvenes a quienes había visto en casa aprender desde niños. Alguien ha dicho que a veces la realidad supera la imaginación.

Y yo, haciendo de “El Gaitero de Gijón”, poema que casi aprendí de memoria oyéndolo leer a ustedes. O como “Juan Simón”, el de la canción de Angelillo. ¿Recuerdan la copla?

*“Y todos le preguntaban
—¿De dónde vienes, Juan Simón?
—Soy enterrador y vengo
de enterrar mi corazón”.*

Cuando desde el altar vi salir el fèretro a contra luz, pensè que Doña Paula se iba con Doña Isabel, Don Elías, Don Manuel, Don Antonio, Don Paco, Doña Maria... Aquella generación de maestros tan querida y entrañable que tuvimos.

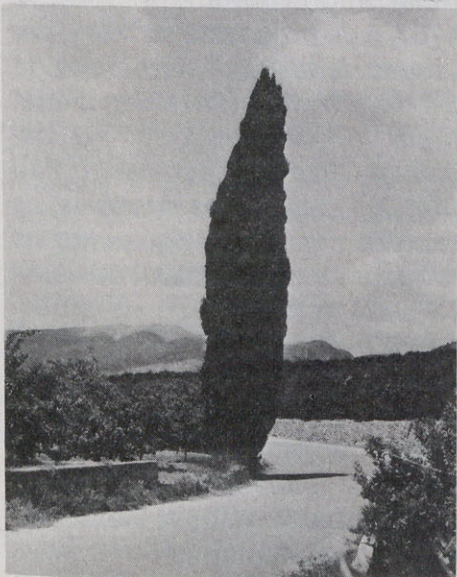
Enrique Hernández Jofre
Perù, febrero, 1984

ADZAHILA

“Desapareguda alqueria àrab i estigué anteriorment població romana. Estava entre Pego i l'Atzúvia. El topònim àrab ve del cabdill Adzahil Abu-l Abd-allh. No hi ha residus”.

“Topografia Històrica de les Valls de Pego” per Carmel Giner.

El dia abans d'anar a Adzahila, jo estava molt content, perquè anàvem amb carro. Anar amb carro era molt divertit.

L'avi l'aparellava al carrer, primer treia el carro a mà i després l'aca amb els aparells, per tal d'enganxar fora ja, les barres. Jo sempre volent ajudar-lo. Destorbant.

La forma preferida d'anar dalt del carro era, bé dret mirant les rodes, o darrera a la travessanya. Però, l'àvia em feia seure a la post amb ella, les cames penjant a la sorra on portàvem els sacs buits. Perquè, hui anàvem a plegar garrofes.

Una volta sortírem del poble l'àvia es posava a resar, però amb veu molt baixa. Jo només sentia pss. pss. pss. Només me n'adonava quan a la fi feia el signe de persignar-se.

Sempre que havia de fer un viatge el feia, pel què pogués passar. Quan jo sentia el pss. pss. sabia que no devia dir-li res, perquè no em podia contestar. Si insistia, em pegava una palmada a les mans. Reptant-me. No mai ha trencat un res.

El camí ens portava pel costat de dalt del barranc de l'Horta. Més enllà, per la part de baix al costat d'un grup de figueres de moro, estava la cova de Simó.

Ell estava llavant al costat del riu del barranc, o a la porta de la cova. Sempre.

Una volta anant amb ma mare a peu, el vaig veure de prop, perquè li vam comprar una granera. La seua cara. Recorde. Tenia molta serenitat, encara que era víctima de les circumstàncies, i de la crueltat, encoberta per la innocència, dels xiquets que li llançaven pedres i el feien enfebrir. “Inocentment”.

Feia herbes, terra de fem per a les plantes i graneres. Entrant a la partida d'Adzahila, la part més bonica, era la primera pujadeta que t'encastrava als baixos de la muntanya.

Aquest tros d'antic camí d'Atzúvia, estava tot enllosat de grans pedres i just a la volteta un gran xiprer, repetit a terra.

Semblava una via romana. Tots els arbres eren mil voltes, però de xiprer només hi havia un. Feia l'efecte que estigués posat com una senyal.

En arribar al trosset, sempre tenia febre per córrer, ja que el viatge amb carro em deixava un poc entumit.

Els bancalets eren tots diferents i d'arbres hi havia: oliveres, ametllers, garrofers, i ceps pels marges.

De tota classe d'herbes podies trobar per les margenades, frígola, raïm de pastor, llesons, febreja, esparraguera i algun que altre animal.

Una volta que l'avi havia espellucat els garrofers, nosaltres ens posàvem a plegar. Rodejant l'arbre, el cabàs de palma davant, davant, anàvem recollint les garrofes, fins aplegar a la soca.

Al bancal d'enmig hi havia un garrofer que havíem de plegar-lo a tongades perquè no podíem amb tot a una.

Feia unes garrofes molt grosses i l'àvia deia que eren dolces. Plegant sempre contaven històries i acudits.

El menjar de migdia no tenia molta importància. Malgrat que teníem molta gana. Un poquet de foc per a torrar unes botifarres o llangonisses, i unes portaviandes amb fregitori dutes de casa. Tot damunt del pa.

L'àvia sempre trobava algun xinglot de raïm dels ceps que no s'havien menjat encara les raboses. I algun lletsó tendre dels marges, el qual només calia rentar per damunt.

Però a Atzahila li quedaven pocs anys de vida. En partir-la els avis, els meus pares varen arrabassar-ho tot. Els bancalets amb els margenats de pedretes posades dia a dia, els ametllers, les oliveres milenàries, els ceps, i, fins i tot aquell garrofer tan gran, on passàvem mig dia plegant. Tot va ser destruït per aquella xarxa de ferro.

Un dia va anar la mare a veure-ho i va plorar desconsolada. El seu paisatge de sempre tan ben arregladet, semblava ara obert en canal.

Va plorar tant que mon pare va dir: “Ala... li diguem al tractor que se'n vaja i avant... Però aquelles llàgrimes d'enyor no podien parar allò què anomenàvem progrès.

Aquell cavall enferrat se'n duia part de la seua infantesa i de la meua també.

A l'hora de tornar, el carro carregat de sacs era una gran carrossa. Tots havien d'anar a peu, cosa que l'àvia preferia, així agafaria algunes herbes.

Però jo m'estimava més anar dalt dels sacs, apartant-me sempre de les fulles d'alguns arbres que donaven al camí. Però en baixar la costera podia veure el poble al lluny.

Tancant un poc els ulls veia les cases del poble emboirades. I aquell carro carregat de garrofes, com una carrossa de fades, em feia somniar.

Rafael Ruiz

Ara és l'hora de dir que el poble persisteix en les paraules que inventem cada dia, en la gent que estimen i en la gent que odiem, en la rutina de la feina i en la rutina de la muller i dels fills.

Ara és l'hora de dir, ara és l'hora de recordar que el poble

persisteix]

en tots nosaltres, en cada un de nosaltres, i que tot allò que hem fet i tot allò que hem desitjat és l'essència mateixa del poble indestructible.

Miquel Martí i Pol

“Meditació Última” (1956-1958)

L'ASSUMPTE DE L'AIGUA, NO TAN VELL...

Nota de la redacció.— Aquest article és un extracte de la Reial Ordre del 9 de gener de 1923, aprovant la constitució de la comunitat de regants, que tenen dret a l'aprofitament de les aigües de les basses, sèquies i manantials situats en el Port, en les Aigües, en Bullentó, en la Muntanya Verda, en les Marjals Majors, en el Racó, en el Cabesol, en el Canyaret, en l'Amerador, en el Riatxol, en les Llebres i en el Sineu, que vénen a fer per aflüència els rius Bullent i Racons, amb les seues derivacions.

A l'article 3.er diu:

La concessió de les dites aigües a Pego data del 16 de setembre de 1279, segons escriptura atorgada en València per el Rei En Pere d'Aragó i autoritzada pel notari en Pere Marques, escrivá del Senyor Rei, en la que concedix el camp i tota la vall de Pego amb les seues planes, muntanyes, fonts, rius i aigües fins el límit de la mar, als PRESENTS i FUTURS habitants de la dita Vall. A principis del segle XVIII, demaná el poble de Pego al Duc de Gandía, senyor jurisdiccional, que li lliurara de la

carrega de sosteniment del guardià-torrer que vigilava les invasions en aquesta costa dels pirates berberiscos, (que capturaven cristians), i en 1722 el Duc de Gandía encarregà aquesta faena a Oliva i Denia, a les que va donar el terme de Pego en el terreny pròxim a la mar; però declarant subsistents en benefici de Pego, els serveis públics i privats inherents als desaigües dels rius i valls i els seus marges i també als camins. Per aquesta segregació de terreny pretengué Oliva després aprofitant les aigües dels dits rius, obstruint el seu curs i ocupant els marges. I tant dit po-

ble com els que intenten negar aquestos serveis de desaigüe, monda i neteja dels rius en tot el seu curs fins la mar, han segut condenats per sentències de Reial Acord del 8 d'octubre de 1767, 5 de novembre de 1789, per decret de la Reial Audiencia de 17 de juny de 1831, per manament judicial pregonat als carrers d'Oliva per l'escrivà en Pau Miralles, pel qual es conserva, es recolza i en el cas necessari es reintegra a la comunitat de veïns i Ajuntament de Pego en la possessió que de temps immemorial vénen tenint de netejar i traure els obstacles i dificultats dels llits i marges dels rius Bullent i Raconsi emissaris Regalatxo, Barranquet i Vall de la Ralla, des del seu naixement fins la seua aflüència a la mar (...) El mateix dret reconegué el Tribunal Suprem el 14 d'octubre de 1886 confirmant sentències del jutgat de Gandía i la Excma. Audiencia de Valencia, al resoldre la petició d'un terratinent d'Oliva. Conforme a aquestos títols pot utilitzar la terra d'arrós de Pego tots els 3000 litres per segon que naix en els llocs abans dits i que segueix els referits rius i corresponents llits.

LA EDUCACION ESPECIAL

Estimados vecinos:

No queriendo desaprovechar esta oportunidad, deseáramos que todo el pueblo pudiera, a través de estas líneas, conocer un servicio escolar al que tiene derecho: LA EDUCACION ESPECIAL.

Intentar explicar pormenorizadamente, lo que representa la E.E. sería poco apropiado en estas circunstancias; pero, de forma general podríamos entenderla como una parte específica de la labor pedagógica que se orienta, principalmente, en la atención de los atrasos o "deficiencias", que presentan los sujetos en edad escolar. Deficiencias que deben distinguirse según criterios y causas. En definitiva, se trata de niños que necesitan de una atención individualizada, de apoyo... si se quiere "especial".

¿CÓMO SE REALIZA EN PEGO, DICHA EDUCACION?

¿QUE HAY Y QUE FALTA?

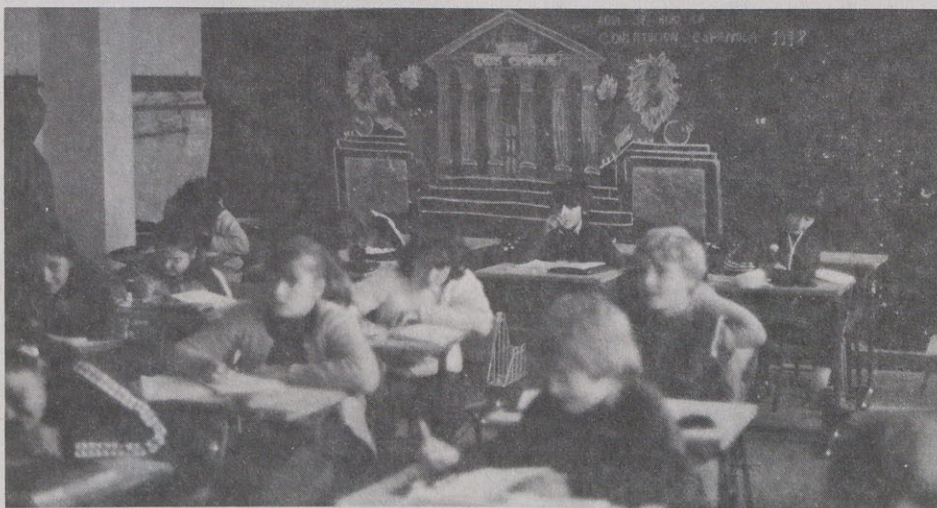
En nuestro pueblo, y sirva como nota introductoria, se lleva a cabo en dos aulas, regentadas en la actualidad, por una profesora de E.G.B. y un pedagogo. Pero para mejor conocer estos servicios que disponemos, con lo que tienen y lo que les resta por tener, se les expone a continuación, el análisis de una serie de elementos concretos:

1.º — AULAS Y MATERIAL PEDAGOGICO.

Como se les dijo, hay dos aulas de E.E. a poco que se quiera comprobar (n.º de centros...), se podrá apreciar la insuficiencia de dicha dotación; (en la actualidad, se está realizando un trabajo, que basado en datos concretos, objetive dichas apreciaciones.).

Por otra parte, esta escasa dotación no debería darse, pues de alguna manera el sistema legislativo contempla la creación de una aula de E.E. por cada ocho de régimen ordinario.

Si la insuficiencia del número de aulas se une a un factor esencialmente determinante en nuestra localidad, cual es la dispersión de los centros existentes y el hecho de que dichas aulas se encuentran enclavadas en uno de ellos; cabe plantear-

se, necesariamente, el servicio que puede ofrecerse, cuando de principio nos encontramos con obstáculos como los expuestos.

Por tanto falta, además de mayor número de aulas, que las mismas estén en los correspondientes centros a los que atienda. Y por supuesto, que en ellas, se disponga de un mínimo de material pedagógico, actualmente deficitario.

2.º — ALUMNOS Y PERSONAL ESPECIALISTA

A las aludidas aulas, pueden acudir, legalmente, aquellos niños que han sido "diagnosticados", es decir, a los que se les ha determinado, por un especialista (Pedagogo-Psicólogo), los aspectos que necesitan de un apoyo o mejora.

El diagnóstico, en Pego, se está realizando por parte del pedagogo y profesor de Educación Especial, a tiempo parcial. Tiempo, que al ser corto, ha supuesto una restricción en el ámbito de aplicación. Restricción, asimismo impuesta por la escasa dotación de material psicotécnico.

Los sujetos, que se les ha realizado el diagnóstico, y que presentan mayores necesidades de apoyo, acuden en grupos (no mayores de seis), durante una parte del horario escolar a estas aulas, permaneciendo el resto en sus grupos ordinarios. A los niños con deficiencias menos acusadas, todavía no se ha podido atender como corresponde.

Falta, pues, que nadie que lo requiera quede sin atender. Para ello,

sería necesario contar con mayor número de especialistas que conformaran un "equipo de asesoramiento pedagógico". Que realizara el diagnóstico y mantuviese un seguimiento de todos los niños, con mayores o menores dificultades, adoptando a cada uno un diseño curricular específico y elaborando material de apoyo.

Esta exposición que hemos pretendido fuera breve, quedaría incompleta si no añadiésemos una consideración: La Educación Especial, hasta ahora diferenciadora, debe orientarse hacia concepciones que contemplen como una meta la plena "integración" de estos niños. Meta, que para alcanzar hace falta: En primer lugar un cambio de mentalidad en la sociedad, y más concretamente, en los profesores y padres. Cambio para dejar de considerar a estos niños como "distintos" (deficientes mentales, o peores términos) sino con diferentes niveles de aprendizaje, que pueden mejorar.

En segundo lugar, y necesariamente, se precisa de un sustrato "material" que permita lograr todos estos objetivos.

Tanto lo uno, como lo otro, pensamos que se consigue, entre otras formar, informándoles.

Por último, solo resta expresarles nuestro agradecimiento y ofrecerles nuestra colaboración.

José Server Bañuls
Ldo. Pedagogía Terapéutica.

L'INFANT EN PERE DE RIBAGORÇA I EL SENYORIU DE PEGO

Aquest treball és una recensió del publicat en el butlletí de la Societat Castellonenca de Cultura l'any 1959; en primer lloc ens parla del llinatge i la personalitat de l'infant En Pere de Ribagorça, més endavant ens presenta la donació del senyoriu de Pego per Jaume II d'Aragó al seu fill En Pere l'any 1322 i per últim la cesió del senyoriu al noble Hugo de Cardona l'any 1326; tots els documents que ho confirmen son a l'arxiu de En Joan de Torres Sala.

En Pere fou el quart fill baró que Na Blanca d'Anjou va donar a Jaume II d'Aragó, germana de Sant Lluís, Bisbe de Tolosa i neboda carnal del Sant rei Lluís de França.

Nascut en 1305, fou objecte de la predilecció de son pare; brillà pels seus dots d'enteniment, de bondat i de prudència. Així en 1322 el rei li donà el comtat de Ribagorça i al mateix temps d'altres senyorius, el que ens interessa el poble i la vall de Pego, a més el comtat d'Ampúries en 1325. Molt prompte és van revelar en l'infant els dots polítics i diplomàtics.

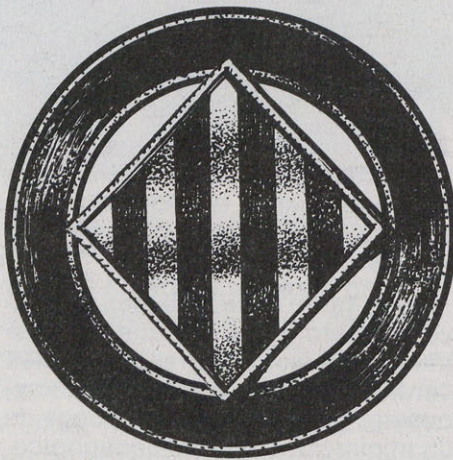
El 20 de maig de 1322 conferia Jaume II a Lleida a l'infant En Pere l'investidura del comtat de Ribagorça. Al mateix temps li va fer concessió i donació d'altres territoris ("inter alia"), que radicaven en territori valencià, així el de Pego amb la seva vall.

En primer lloc el rei no es limita a comunicar la donació i absoldre als seus vasalls de Pego del homenatge i fidelitat que amb ell els obliguen per a manar-los, sinó que els exigeix que nomenen síndics i procuradors amb tots els poders per a complir els requisits, essent present no sol l'infant, també el mateix rei.

Es més que probable que els pegolins reberen amb disgust la notícia, car els pobles sentien repugnància per el senyoriu d'un particular al què per inclinació molt raonable preferien la condició de reialencs; pero de bona o mala gana el 25 juliol després d'haver presentat les lletres reials per Ramón de Castella, conseller i procurador de l'infant, es van donar pressa per a complir-les.

L'elecció de síndics no es va dur a terme a la casa comunal i sols per la justícia, els jurats i el consell, també tots units a la "universitas vicinorum" o la major part d'ella i en la plaça pública per el que sembla, si ja no és que les paraules "in platea eiusdem ville" es referixen al lloc on el

progoner cridà a la reunió i no a l'indret on es va celebrar aquesta. No fou tan sol el Consell del poble el que es va reunir, sinó un verdader consell ple, a fi d'associar a tots els veïns al resultat, tancant amb aixó el camí a les possibles protestes dels mateixos veïns contra el Consell per la seva devilitat a renunciar sense resistència al senyoriu reial, car per dret la justícia, els jurats i el consell sols no eren competents per a l'elecció dels síndics.

També cal fer notar que aquests últims reben poders no amb caràcter mancomunat, sinó expressament solidari, i per aclarir aixó i reblarho bé, encara s'afegeix ésser conferits de tal manera "que no siga millor la condició del què primer actue (condició ocupantis) sinó que el que s'acomençat per un dels mandatariis pugua ésser continuat i acabat per l'altre".

Amb aquest encàrrec i el d'impe-trar del nou senyor, com era costum, la confirmació dels furs, privilegis, gràcies i indults i encara la concessió d'altres nous, els síndics de Pego Joan de Ciscar i Bernat de Sant Joan comparéixen el 6 d'agost de 1322 al palau reial de Barcelona davant Jaume II i l'infant En Pere, mostren la seva escritura de poders que és llegida públicament pel notari reial i després el monarca absol als veïns de Pego i cadascun en la persona dels seus síndics i procuradors de la fidelitat que li devien i els mana que d'ara endavant tinguen per senyor a l'infant En Pere. Per a complir al moment el precepte reial i fent ús dels seus poders Ciscar i Sant Joan en nom dels seus manadors i en el seu propi juren, segon l'ús rebut, per Deu i els quatre Sants Evangelistes i tocant aquests amb les seus, o siga, als seus successors i després pregunuen que siguen

lloats, aprovats i confirmats els furs, privilegis, gràcies i indults cedits a ells pel rei i pels anteriors sobirans. El nou senyor dóna el que han demanat i per sí i per als seus jura damunt la seva ànima, per Deu i els quatre Evangelis en els què posa també les seues mans tenir i inviolablement observar aquestes lloacions, aprovacions i confirmacions. De tot aixó el notari reial Bernat d'Aversó escampa per duplicat acta en carta partida per ABC ("duo consimilia instrumenta per litteros divisa") a fi de què, segons s'acostumava, reste un exemplar en poder de En Pere i altre als seus vasalls, tots dos autoritzats amb els segells pendents del rei i de l'infant.

No va durar massa el senyoriu de Pego a mans de l'infant. Al morir Malgaulino comte d'Ampúries, al no tenir successió per línia de baró aquest feu revertí a la corona i Jaume II li donà el comtat a En Pere en 1325.

El noble Hugo, fill del difunt Ramón Fulcó, vescomte de Cardona pretendia tenir certs drets que el document no ho espècifica; tot aixó fa que nasquessen discussions entre aquest, o millor, els seus tutors i l'infant, i per enllestir-ho és va fer un jui de dos àrbitres. La sentència establia que Hugo, menor d'edat, doncs l'emparaven els seus tutors Guillem d'Anglera (Angularia) i Berenguer d'Altabira, renunciava als drets, vots i accions reials i personals que puguera tenir en el comtat d'Ampúries, en el vescomtat de Bas i en els castells, en l'herència i en tots els bens que a Malgaulino pertanyen al moment de la seva mort. En Pere ha de cedir a Hugo de Cardona el senyoriu de Pego amb tots els drets que li competien segons la donació reial.

Per a portar-ho a cap en el què feia al laude i als convenis l'infant no molestà als que anaven a deixar de ser els seus vasalls amb nomenaments de síndics i procuradors i amb viatges, despeses i molèsties, al contrari va preferir anar personalment a Pego i allí segons públic instrument que va autoritzar el 23 de gener de 1326 el seu escribà i notari Ramón de Resta absolgue a la comunitat i cadascun dels veïns de Pego, la seva vall i els seus termes, del jurament de fidelitat i del homenatge que a ell els obligaven i els manà que els prestassen al noble Hugo de Cardona, o siga, als seus tutors o a les persones designades per aquests a fi de rebre-los en el seu lloc.

Domingo Siscar Briones

PER UNA REHABILITACIÓ I PROTECCIÓ DEL CASC ANTIC

En qualsevol ciutat o vila quan un grup de gent interessada en la protecció i potenciació del seu patrimoni, històric, artístic o cultural, comença a preocupar-se i a treballar pel salvament del "centre històric"; que anem on vullguem estarà marcat per certs punts negres i degradats, açò sempre gràcies a la despiadada actuació de la picola que no perdona, la negligència i desinterés de les autoritats municipals, i els interessos pecuniaris i especulatius de certes immobiliàries, arquitectes i constructores que no tenen ni mica de mirament amb eixe conjunt arquitectònic del centre històric; han de tenir sempre present que la revitalització d'eixe casc o centre històric tan sols serà possible i efectiva amb la participació i concens d'aquells qui l'habiten.

Amb tot i amb això, la intervenció per a la rehabilitació del centre històric de la vila de Pego deu estar reglamentada amb una normativa o pla de protecció de l'esmentada zona, fet per especialistes i dut a cap per l'Ajuntament, confeccionant un catàleg d'aquells edificis o conjunts immobles d'especial interès, ja que més que l'edifici aïllat, amb el seu interès peculiar, al "centre històric" de Pego, o de qualsevol poble de la comarca, més be li interessa l'harmonia de conjunt, amb un tractament uniforme i específic de les característiques urbanes peculiars, integrat en una realitat urbana, que no el tractament individual de casa per casa.

De tots es conegut el progressiu deteriorament de les contruccions al llarg del temps, tenint que esser restaurades o substituïdes en molts casos

per altres noves, a les que eixe "pla de protecció" farà mantenir, almenys en la façana, les normes estilístiques del conjunt i que no sobrepassen les altures mitges de la zona, ja que quasi per norma es sol duplicar o triplicar l'altura de la nova edificació, cosa que implicarà, a posteriori, una més que triplicació del nombre d'habitants de la zona amb una saturació de la població, del tràfic rodat i una manca d'aparcaments. És evident que aquestes mides perjudiquen a constructors, arquitectes i immobiliàries, però en contrapartida beneficien al poble; perquè, que vos pareixeria si l'antiga entrada a la vila murada de Pego, el "Portal" de caràcter medieval, fora substituït per un edifici de nova planta amb vuit o nou altures, carregat d'alumini, vidre i formigó?. Suppose que a un reducte despiadat molt bé, però que als demás molt mal, malgrat que sabem, i amb tota seguretat, que ha passat pel pensament de certs especuladors de l'immoble la conservació de la "porta", però amb una llaugera ampliació de l'edifici cap al cel, i una decoració futurista, cosa que no devem permetre ni consentir. El que devem fer és vindicar la repriminació i conservació d'eixe antic accés a la vila vella, ja que per a ser disfrutada una obra artística o arquitectònica, com és aquest portal, de manera plena es deu vore sense revestiments postissos i falsejadors, en aquest cas la calç sobre la pedra, salvant-se únicament del recobriment l'escut amb les armes de la vila.

Per tot això, i moltes cose més, l'Ajuntament deuria donar-se ales en la reglamentació d'eixe ja esmentat "pla de protecció i potenciació del casc antic", plantejant-se seriosament, com a primícia, la restauració de la "portalada" (que ha molts envejosos els agradaria tenir a la seva població), per a la posterior conscienciació i fi de la creixent degradació del conjunt arquitectònic, del que son mereixedors de protecció individual uns quants edificis a més a més del total del conjunt.

Eixa conservació-restauració de la "porta" i la seua calitat deurà distingir-se, a l'hora de la seva realització, pel seu respecte i subordinació a l'obra arquitectònica prescindint de qualsevol tipus d'aditament que estiga fora del caràcter i/o tracte de confondre eixa part antiga subjacent falsejant-la en l'època. Es deu mantenir fidelitat a l'esperit arquitectònic de l'edifici sense ningú d'embelliment falsejador. Amb tot açò i amb eixe Pla Especial de Protecció del Centre Històric, l'Ajuntament estaria en lloc de proposar o incoar a la categoria de

monuments d'interès històric o artístic certes parts i punts de la localitat.

Un altre cas que mereixeria un comentari a banda estaria l'espai verd o natural dins del centre històric, cosa en certa mida difícil de fer ben feta i que deu dur-se a cap, perquè moltes vegades al no permetres l'especulació del terreny es produeix un èxode de la població d'aquestes zones deshabitant-se, pel que cal prendre mides com poden estar: 1) la col·locació de jardins i plantes (adecuades) al mínim racó donant-li un caràcter de vida permanent. 2) la rehabilitació dels edificis, d'interès i/o buits, destinant-los a equipaments socials com poden estar una biblioteca, un museu, etc.; però per a que açò tinga vida i funcione, la gent, la societat de Pego, deu estar i sentir-se prop d'ells, participant com copropietaris, perquè si no, no arribarà ni a apreciar-los, ni a disfrutar veritablement d'ells.

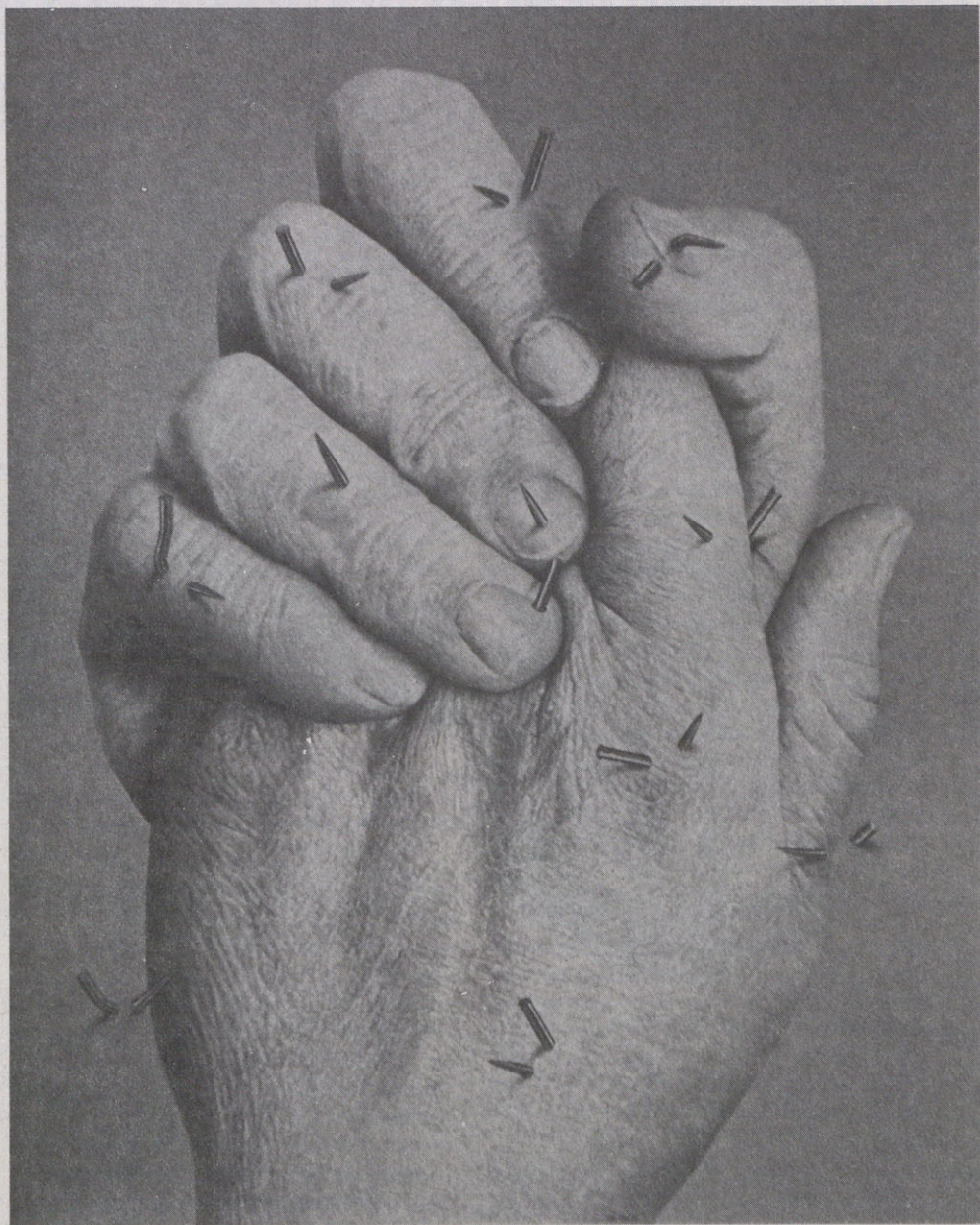
Per tot allò que hem dit, i per un altre tant que s'ha quedat per dir, devem potenciar el centre històric o casc antic amb la nostra ajuda, per a no perdre la memòria col·lectiva del passat, però amb l'ànim progressista del present, no deixant que l'especulació i l'afany pecuniari d'uns pocs, canvie en un dia el que ha durat anys.

JAUME B. BUIGUES I VILA

— amb el record Ilunyà, Teulada —

Maig, 84

ACTA IX CERTAMEN VILLA DE PEGO

En la Villa de Pego a cinco de junio de mil novecientos ochenta y cuatro, y en el Salón de Actos del M.I. Ayuntamiento de Pego, se constituyó el jurado calificador del IX Certamen de Pintura Villa de Pego, integrado por don Vicente Aguilera Cerni, crítico de Arte; don Arnau Puig, Critico de Arte; doña Aurora Garcia, Critico de Arte; don José Garneria, Critico de Arte y don Mario Candela Vicedo, Pintor; y han resuelto de conformidad con las Bases que rigen el presente Certamen y a la vista y examen de la obra pictórica presentada sobre la que el Jurado quiere hacer constar su satisfacción por la superación en el nivel que en conjunto

han alcanzado, otorgar por unanimidad los siguientes premios:

PRIMER PREMIO VILLA DE PEGO, dotado con 300.000 pesetas, a la obra MANS de Adrià Pina Alegre.

SEGUNDO PREMIO VILLA DE PEGO, dotado con 200.000 pesetas a la obra DIPTICO de Francisco López Gómez.

TERCER PREMIO VILLA DE PEGO, dotado con 150.000 pesetas, a la obra LA SABANA AFRICANA de Equipo 3.

Asimismo, el Jurado considerando la calidad de las obras LES TENTACIONS DE SANT ANTONI: EL VENT de Josepa López Poquet, SIN TITULO de Federico Manuel Rey Fueyo, y TORERO de Equipo Vial, acuerda por unanimidad concederles MENCION ESPECIAL.

Y para que coste y surta los efectos oportunos, firman todos los miembros del Jurado al pie de la presente en el lugar y fecha al principio indicado.

[Handwritten signatures of the jury members]

ELS TOSSALS DE BULLENTÓ (RACO DE BULLENTÓ).

per Josep A. Gisbert
Arqueoleg del M.I. Ajuntament de Dénia.

Tossalet on estan els vestigis arqueològics del Racó de Bullentó

L'objecte d'aquest article és donar a conèixer alguns aspectes de la tasca de prospecció i recull del Museu Arqueològic de Dénia al terme de Pego, que ha suposat la documentació de diversos jaciments arqueològics dins d'una àrea de gran interès geogràfic i, fins i tot, estratègic: ELS TOSSALS DE BULLENTÓ. En dues ocasions, la notícia o denúncia de remocions del terreny amb finalitat agrícola o industrial, que han afectat i destrossat parcialment restes arqueològiques, han estat les principals raons que ens han obligat a desplaçar-nos per a l'estudi in situ de les troballes i preservació dels materials exhumats.

El 12 de Novembre de 1982, la realització d'una fossa a la Pda. de Bullentó (parcel·la N.º 187 del Pol.12, cadastre de 1958) va destrossar diversos soterraments, possiblement d'un cementeri d'època romana tardana. Les troballes no permeten majors precisions. El Museu va recollir un conjunt d'ossos humans i va estudiar la situació i característiques dels soterraments. Anterioris visites i prospeccions ja havien detectat ceràmiques disperses que confirmaven la vida en el lloc durant l'època romana tardana.

Amb aquests i altres antecedents, la notícia de la parcial destrucció d'un extens jaciment al cim dels Tossals de Bullentó, per raó d'obres relacionades amb l'extracció de pedra, ens va moure a la urgent realització d'una prospecció superficial del terreny, documentació d'estructures, així com a la immediata notificació al Museu Arqueològic Provincial d'Alacant Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana i a l'Ajuntament

de Pego, per aconseguir una sèrie de mesures que protegeixen el jaciment i asseguren la seua conservació.

El jaciment arqueològic es troba en el Racó de Bullentó (Tossals de Bullentó). És de gran interès per la conservació de vestigis d'arquitectura defensiva que tanquen parcialment el perímetre exterior i d'altres de construccions domèstiques, tot d'època romana tardana i islàmica. La parcel·la afectada per la indústria extractiva es la N.º 35 del Polígon 11 (Cadastre de 1958), d'unes 9 hectàrees d'extensió.

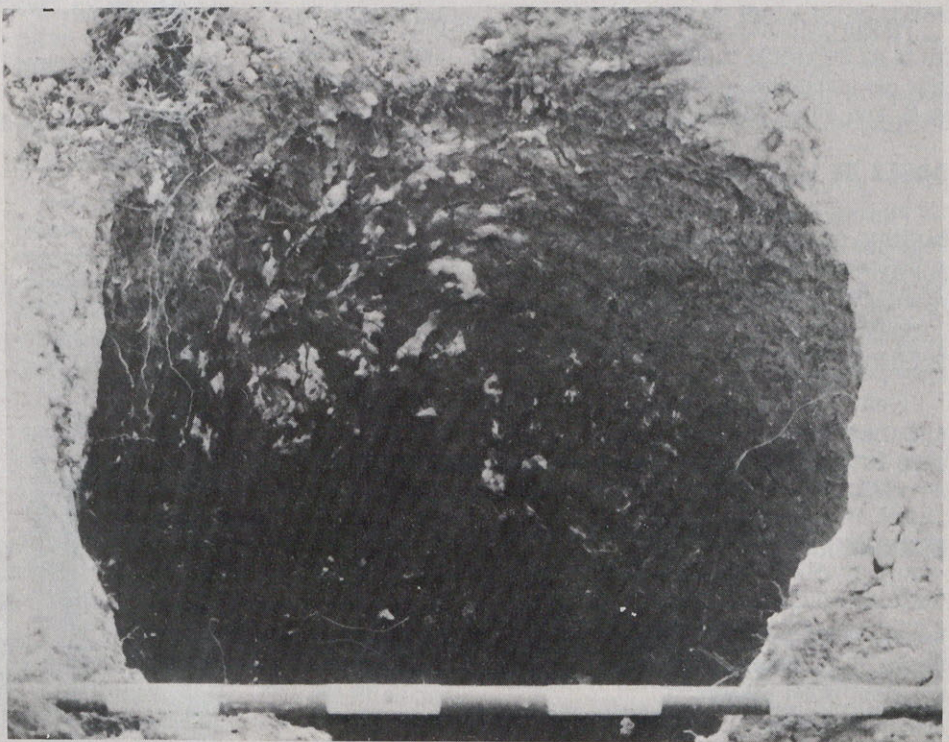
Les restes arqueològiques pertanyen a un extens jaciment que ocupa bona part dels Tossals de Bullentó, amb estructures i materials d'època romana tardana i islàmica.

Presenta una grossa muralla (2 - 2'5 m.) de considerable llargària que tanca el Racó de Bullentó i s'exten pel cim dels quatre tossalets, en forma de U i oberta cap a l'Est. L'aparell del mur es de mamposteria, amb pedres carejades (a sovint, plaques calcàries) que el delimiten i presenta un farcit intern de pe-

dres de tamany petit i mitjà. A més, hi ha restes d'habitacions rectangulars, amb murets de pedra seca adosats a la muralla o als voltants.

Recentment, una visita realitzada el passat 4 de Febrer ha confirmat l'arrasament de diverses sitges, de forma elíptica (de gerra) i excavades en la roca, i de sepultures de fossa molt simples i sense coberta. Les ceràmiques conegudes ens remetent a dos contextos culturals: l'un, dels segles V-VII, d'època romana tardana i l'altre del segle X-XI, d'època califal i taifa. predominen els materials romans, si bé les poc freqüents característiques del jaciment ens fa dubtar d'aquesta datació i ens apropa més a la tipologia d'un poblat amb "albarcar" ? o cerc murat d'època alt-medieval potser dels inicis de la implantació del poblament àrab a la comarca.

L'interès dels vestigis arqueològics i la problemàtica que presenta, aconsella la seua inclusió com a "Àrea de protecció" dins del Pla General d'Ordenació Urbana de Pego.

Sitja excava en la roca, segurament utilitzada per al magatzemament d'aliments.

PEGO 1913-1983

Si volem tindre una visió justa del Pego de 1983, quants som, què fem, com vivim, el millor és vore quants érem, què feiem, com vivíem fa uns quants anys, per eixemple 1913. Per a una major claredat i per a poder fer les comparacions, posarem les dades per sectors, les unes al costat de les altres.

POBLACIÓ:

Any 1860 habitants 5858	Any 1950 8527 hab.
Any 1877 habitants 6069	Any 1960 8484 hab.
Any 1887 habitants 6507	Any 1970 9083 hab.
Any 1900 habitants 6983	Any 1975 9310 hab.
Any 1910 habitants 7849	Any 1980 9348 hab.
Any 1913 habitants 7849	Any 1983 9420 hab.

Podem concloure que la població de Pego és prou estacionària. No hi ha augments espectaculars de població, siga per natalitat, siga per immigració, el que és molt significatiu si ho posem en relació amb altres poblacions d'Alacant.

DADES DE LA VILA:

Francisco Figueras Pacheco, historiador d'Alacant ens diu de Pego que aleshores (anys 1910-1913) tenia "alumbrado eléctrico público, agua potable del Llano de la Fuente, un Cementerio de reciente construcción, una oficina de Registro de la Propiedad, el Juzgado es de entrada, dos notarias, una parroquia y Cuartel de la Guardia Civil, que es cabecera de línea" entre altres dades.

L'any 1983 hem perdut una notaria i hem guanyat una parròquia, hi ha 10 metges i 9 Bancs o Caixes d'Estalvis. Més significatiu és que en 1982 hi ha 2148 telèfons per 1247 que hi havia en 1975.

ECONOMIA: Contribucions

ANY 1913	ANY 1983
Rústica 78.526 pesetes	5.049.746 ptes.
Urbana 15.911 pesetes	23.870.707 ptes.
Industrial 14.041 pesetes.	13.109.760 ptes.
Minera 84 pesetes	Rd. Treball 1.054.050 ptes.
	Seg. Soc. Agr. 15.814.034 ptes.
	Rústica Ram. 32.975 ptes.

Agricultura:

ANY 1913 ANY 1982

Superfície no conreada 2350 Hect.	Total superfície terme de Pego 5251 Hect.
Superfície conreada; secà 2000 Hect.	Secà 187 Hect.
Regadiu: 900 Hect.	Regadiu: 1985 Hect.
	Forestal: 2274 Hect.
	Altres: 805 Hect.

Producció:

ANY 1913 ANY 1982

Garrofer: 500 Hect. 100.000 ptas.	Secà: Garrofer 4,66%
Ametler: 50 Hect. 20.000 ptas.	superfície conreada = 101 Hect.
Olivera: 500 Hect. 150.000 ptas.	Regadiu: taronger 59,27%
Vinya: 400 Hect. 100.000 ptas.	= 1287 Hect.
Cereals: 300 Hect. 100.000 ptas.	
Taronger: 300 Hect. 800.000 ptas.	
Hortalissa: 100 Hect. 250.000 ptas.	
Arròs: 450 Hect. 700.000 ptas.	

En primer lloc veiem que la superfície conreada és major en 1913 (2900 Hect.) que l'any 1982 (2172 Hect.), disminució que pot ser explicada per la dessecació de les marjals i l'abandonament del bancalets de les muntanyes a on no se pot treballar amb tractors.

En segon lloc és molt significatiu l'augment del regadiu, de 900 a 1985 Hect., és a dir, de 10.827 a 23.879 fanecades.

En darrer lloc s'ha de ressaltar l'abandonament de la vinya, els cereals i l'arròs. I per altra banda, s'ha de tindre en compte la introducció de la maquinària agrícola, de la que hi havia l'any 1982 44 motors, 670 motocultors o tractors menuts i ll tractors de més de 25 cavalls.

RAMADERIA:

No tenim dades de 1983, però Figueras Pacheco ens dona les xifres de 1913:

“Asnal (cabezas) 200; Cabrio 1200; Caballar 150; Lanar 2000; Mular 500; Cerda 500; Vacuno 300; Aves de corral 2500; Palomas 500; Conejos 2500”.

POBLACIÓ ACTIVA:

ANY 1913

ANY 1975

Figueras Pacheco no ens dóna xifres, però diu que la majoria treballa les terres.

Agricultura 39,7%
Indústria 18,9%
Construcció 11,4%
Serveis 30%

La població activa agrícola, encara que ha baixat el percentatge, continua essent majoritària. És molt important el sector serveis i poc l'industrial. L'any 1978 hi havia 66 indústries amb 421 treballadors (6,38 treballadors per indústria) i si li restem “Pasqual Hnos.” tenim que la indústria que hi ha és molt xicoteta.

AJUNTAMENT:

ANY 1913

ANY 1983

Regidors: 14
Presupost: 145.048 ptes.

Regidors: 13
1975: 26.250.000 ptes.
1980: 63.000.000 ptes.
1981: 81.000.000 ptes.
1982: 95.000.000 ptes.
1983: 111.500.000 ptes.

RENTA PER CÀPITA:

ANY 1913

ANY 1982

295'58 ptes.

409,480 ptes.

La renta “per càpita” de 1913 l'hem trobada al voltant de 300 ptes. per altres conceptes als 2.220.000 ptes. que, segons Figueras Pacheco, dóna la terra. Per altra banda és molt important dir que l'any 1982 Pegò és el cinqué poble de Alacant en renta “per càpita”, darrere de Benidorm, Cocentaina, Muro d'Alcoi i Onil.

ENSENYAMENT:

ANY 1913

ANY 1983

Escoles nacionals: 4 (2 xiquets, i 2 de xiquetes)
Privada: 2 (1 de xiquets Franciscans, 1 xiquetes a l'Asil)

Escoles N.: (43 unitats, 1670 llocs escolars)

Privada: 1 (8 unitats, 320 llocs)

Segona ensenyança: 1 col.legi 1 Inst. de Batxillerat, amb 382 llocs.
1 Centre F.P. amb 17 llocs.

ALFABETITZACIÓ:

ANY 1913

ANY 1983

Saben llegir: 71 hòmens, 73 dones

No tenim dades, però

Saben llegir i escriure: 557 H., 373 d.

ensem que el percentatge es el contrari al de 1913, contant xiquets.

No saben: 2.920 H. 2.989 d.

Total analfabets: 84,62%

JOSE JUAN LLACER BUENO

BIBLIOGRAFIA:

- F. Figueras Pacheco: Geografía del reino de Valencia. Provincia de Alicante. Ed. en Barcelona.
- C. Ahorros A. y M.: Datos y series estadísticas 1981 y 1982.
- Ajuntament de Pegò.
- Jesús Giner Mengual, Rec. de Contribucions.

L'HOSPITAL DE PEGO

Em fa alegria haver escrit un llibre sobre Pegò. Desgranant raons, vos diria que l'he escrit perquè guaitar el passat m'encisa, m'alimenta. La vida, tot l'esdevenir històric, és un misteri gran i no està bé ignorar-lo. Molt amable es fa quan coneixem els arrels del nostre poble.

Moltes coses hi ha als arxius de Pegò per dir encara. Més d'aquelles que s'han dit. Jo només he dit una miqueta, i la titule L'Hospital de Pegò.

Vaig recollir les notes històriques en ser vicari de l'Assumpció. Les coses si es deixen per a més tard poden esvaïr-se. Com mantenia encesa la flama dels meus anys a Pegò, després de deixar poble tan benvolgut, vaig donar a l'estampa aquelles notes, aquella il·lustració, i ara la flama tardarà en apagar-se, perquè el llibre la manté i revifa.

Perquè millor conegueu, els qui encara no el teniu, copie ací allò que dic a la solapa de la coberta, que és com un resum del seu contingut.

«La Capella de l'Ecce Homo ocupa el solar d'un antic Hospital de pobres, malalts i pelegrins.

»Sos comptes dugueren els confreres de la Verge Maria i al seu recinte s'establí la Confraria de la Sang.

»Dels ingressos de l'Hospital, dels pobres que hi allotjà, dels metges i medicines, atifells, hospitalers, edifici, obres, obrers i visites pastorals, de la Confraria de la Sang i de l'Ecce-Homo i de l'Asil, trobarà el lector notícies en aquest llibre.

»D'artistes i artesans que treballaven en Hospital i Capella ne trobaran els sensibles a l'art. Els misericordiosos trobaran infants que no conegueren llurs pares, pobres i finats a l'Hospital. Els pacificadors, l'antigor de la violència. Els humils, notícies veritables de l'esclavitud.

Els lletraferits, la nostrada llengua en sos documents. Els cronistes, un manoll de notícies. Els músics, quatre motets passionals. Els d'Ebo, el seu llarg rectorologi. Els de l'Atzúvia, el Crist del Miracle. I els fills de Pegò,

i els afeccionats de Pegò, totes coses juntes, llorejades per trenta-set il·lustracions i un molt profitós índex de noms amb gran quantitat de llinatges pegolins i forasters, noms de carrers, pobles, festes, ermites, etc.

»L'Hospital de Pegò és un llibre escrit des de la veneració al bon fer dels avantpassats i des de la gratitud perdurable d'un trobador que fou a l'ensem cristià i pastor dels seus germans en la parroquial de l'Assumpció. El record amable d'aquells dos anys que passà entre creients i papers vells l'acompanyen sempre».

Gràcies a Déu la llengua cada dia és més assequible al poble i va passant a ser en la lectura i l'escriptura, el natural vehicle dels fills de Pegò, que són valencians i parlen valencià. Si compreu L'Hospital de Pegò ajudareu a pagar l'edició, que l'he feta per al poble, no mai per negoci —l'hagués escrit en castellà i pot ser ho seria, de negoci— Em calia dir i descansar en aquest llibre per manifestar que estime de veritat Pegò.

Josep Martínez Rondán.

AMOS I CRIATS A PEGO 1533-1634

Els senyors rics, que es queden amb moriscos l'any 1610, els podem conèixer per dos fonts: una relació de 1609 i per la batejada general que es va fer a la parròquia de Pego pel final de 1610 i primeries del 1611.

Segons la memòria de 1609 els dos senyors de Pego que més moriscos arpleguen són Franci Cots i lo Balle.

Sobre Franci Cots i els seus criats cita la nòmina del 1609 de la següent manera:

Franci Cots manifesta 5 morets, dos fadrinets de 11 a 12 anys, un xiquet menor de 7 anys i dos xiquets també menors de 7 anys.

Resseguint-los a la batejada de 1610-11, trobem els dos fadrinets anomenats anteriorment, en les partides de rebateig del denou de desembre de mil sis-cents deu:

(D.1) yo lo doctor Jaume Vives bategi a frances, de edat de 12 anys, fill de cristians nous de la expulsió, de Franci Cots, foren padrins Hieroni Cots y Margarita Tudela muller de frances Peris.

(D.2) yo lo sobredit (doctor Jaume Vives) bategi a frances joseph fill de cristians nous de la expulsió, de franci Cots, foren padrins Jaume Siscar y Catarina Martines muller de Hieroni Cots.

Més avant, es fan unes confirmacions l'any 1620, on apareix Francesc Joseph, però no Francesc, això i una altra dada: la mort d'un xiquet (menor de set anys) de Joseph, el 1630, ens dóna a entendre que possiblement Francesc va morir (hom no pot assegurar-ho perquè els registres de defuncions comencen el 1626).

(D.3) A quinze de juny de 1630 fon soterrada en lo fosar, un albat de Joseph, criat de la va de franci cots.

Ací podem remarcar: com Joseph, després de 20 anys, encara continua sota les ordres de cal Franci Cots i com no podem saber qui era la seua dona perquè la inscripció no la cita. Així com que el sr. Franci Cots ha mort perquè diu que Joseph és ara criat de la v^a de franci cots.

Seguint amb els criats del sr. Franci Cots, passem al xiquet menor de 7 anys, batejat el vint-i-set d'octubre de mil sis-cents deu i la partida de bateig del qual diu així:

(D.4) yo lo sobredit (Jaume Vives) bategi a Hieroni, de edat de quatre anys, fill de cristians nous de la expulsió, de franci cots y Hieronima esteve montanyana.

La qual ens concretitza l'edat exacta de l'infant. Hieroni no apareixerà després, a les confirmacions de 1620, la qual cosa pot fer concluir que va morir-se.

La memòria de 1609 encara diu que Franci Cots tenia dos xiquets més, menors de set anys, però als rebatejos de 1610-11, no apareixen dos xiquets sinó dues xiquetes, que queden inscrites a les respectives partides de la següent forma:

(D.5) A 27 de octubre de 1610 yo lo doctor Jaume Vives bategi a Hieronima de edat de quatre anys, filla de cristians nous de Franci Cots, foren padrins m^o Vicent Cots pre y Ysabet Esteve muller de Franci Cots.

(D.6) A 27 de octubre de 1610 yo lo sobredit bategi a Maria de sis anys, filla de cristians nous de la expulsió, de Franci Cots, foren padrins Hieroni Montanyana y Anna Perisa filla de Franses Periz.

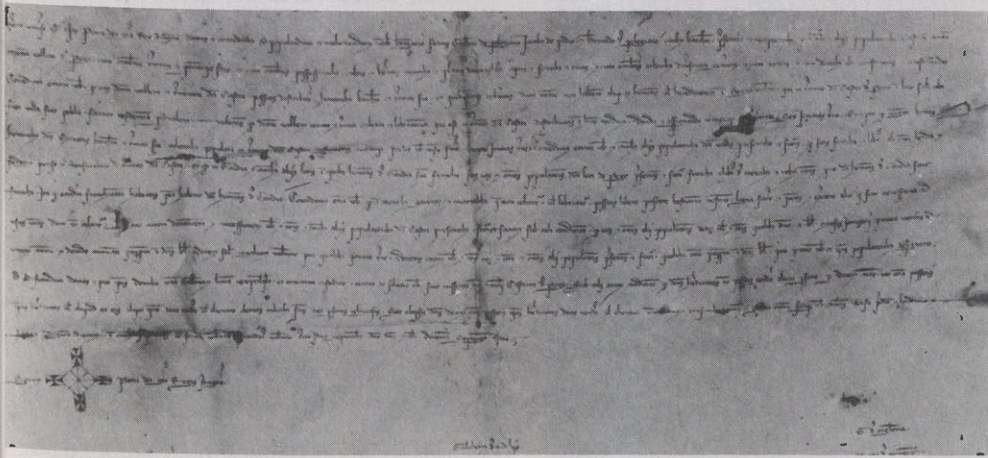
De la primera, Hieronima, sabem que fou confirmada el 1620, però ja no he trobat cap document més sobre ella. A remarcar ací que la muller de Franci Cots diu que és Ysabet Esteve, mentre que a la D.4 posava Hieronima Esteve Montanyana, sembla ser un error del redactor de l'acta.

L'altra xiqueta de ca Franci Cots és Maria, que serà confirmada el 1620, i inscrita amb el nom de Maria i el cognom de Cots (llinatge del seu amo). Ara bé, quan es casa, als vint-i-dos anys, descobrim l'origen de Maria i que el seu espós és un altre morisco:

(D.7) A 12 de juny de 1626 pre-seint llicència del Senyor Don Martín de Sums (...) disposí per paraules de present a Pere Milleni, llaurador, natural de Guadalest y habitador en la villa de Pego en casa de Juan Puig, notari, fill de Juan Milleni son pare y a Maria natural del lloch de Finistrat habitadora en dita villa de Pego en cada la viuda de Fransi Cots, tots cristians nous, y fills de moros de la expulsió, testimoniis lo Reverent mossèn Pere Peris Lluís Mansano y altres.

L'ARXIU MUNICIPAL DE PEGO

Primera Carta Pobra de Pego. Aquest tipus de documentació típica dels pobles del País Valencià, ve ha ser el permís d'assentament per a els nous colons que venen amb Jaume I. Representa el primer pas de l'època foral.

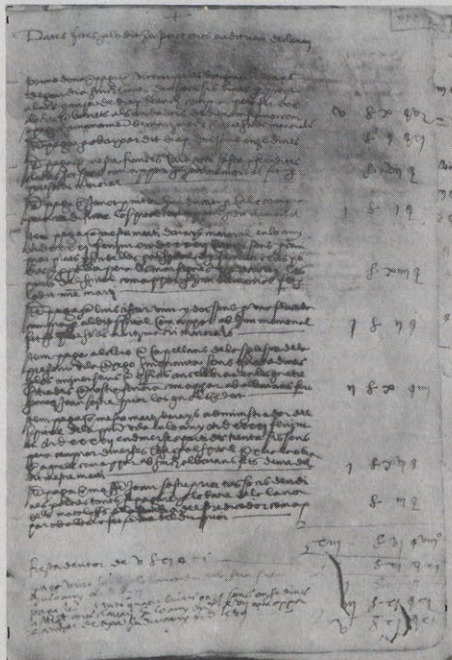
Aquesta mena d'article, intentarà presentar a la gran majoria dels pegolins, la part més important del seu patrimoni cultural, sense cap dubte, i reclamar la seua utilització.

En Pego ens trobem amb un arxiu, que donades les seues característiques, representa el nucli documental més important de la comarca i dintre de les seves mesures, de valuosa significació per a l'estudi del nostre País. Aquesta afirmació està lluny de tot "xovinisme", i és basa en els següents elements.

Sempre s'ha sabut que la riquesa d'un arxiu radicava en la continuïtat cronològica i documental de les seues fonts. En el nostre Arxiu les sèries documentals trauen el cap en la segona meitat del segle XV, i es pot seguir aquesta continuïtat fins els nostres dies. Per altra banda la documentació que ens trobarem gaudirà d'una altra característica interessant, com és la seua procedència. Donades les condicions (per regla general), prou negligents de tots els municipis de poc poder administratiu, la documentació d'aquestos anava desapareixent, o deteriorant-se fins el punt de la seua total desaparició. En el nostre cas, no sabem ben bé perquè, no s'han sofert moltes d'aquestes desaparicions. Possiblement aci calga recordar homenatge a aquell secretari de la darrera República que molt intel·ligentment va tapiar l'entrada de l'Arxiu, i com no, a la llavoriosa tasca portada per En Carmel Giner i Bolufer.

No crec escaient fer ara una relació de tots aquells documents interessants, tan sols recordar-vos, que en el segle XVI i el XVII, Pego i la seua comarca juguen un paper important dintre del nostre País, i que tot això encara resta per estudiar. No sóc jo precisament el que trauc com a novetat la importància de la microhistòria, i en el cas de Pego crec que aquest tipus d'investigació enriquiria notablement la nostra història.

El que hem intentat en el darrer any ha estat posar en sigut a decensar

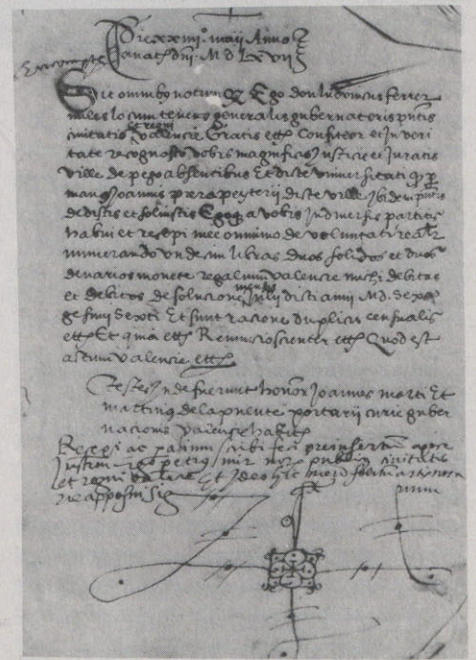
Protocol notarial de Per e Mir (1567-1569). Els protocols aporten documentació de caracter burocràtic. Aquest és el primer exemplar que és registra en el nostre Arxiu.

aquest arxiu, per a poder traure-li el màxim fruit a una font documental com és aquesta. El primer que vàrem fer va ser dividir la part administrativa de la part històrica, per a poder facilitar el seu estudi. Després, i seguint les normes de l'arxivística es va elaborar la seva ordenació, sempre respectant la llavor de l'amic Carmel, per tal d'aconseguir finalment una Guia Arxivística de l'Arxiu Municipal de Pego. Cal agrair totes les facilitats donades per l'actual corporació municipal, que des del primer moment s'adonà del valor d'aquesta font, fins el punt de revitalitzar el seu funcionament i incloure en els seus projectes l'acondicionament d'aquesta font documental.

Per tant tots aquells interessats per la investigació del nostre poble, crec que tenen una de les millors fonts documentals, i que a més a més està encara per estudiar.

De la mateixa forma com tot aquell que tinga interès per descobrir com és un arxiu o simplement vullga conèixer el llegat que ens deixaren els nostres avantpassats, té la porta oberta.

Evarist Caselles i Monjo

Aquest llibre és un dels més originals, en quant a informació es refereix. Serveix entre altres per a poder estudiar el comportament de les minories marginals en Pego i la actitud de la administració al respecte.

HOMENATGE A CARMEL GINER I BOLUFER

Una dècada després de la mort de Carmel Giner (1901-1974), aquest treball pretén donar una semblança de la seua personalitat.

Fill de Just Giner Arbona i de Miracles Bolufer Garcia, els únics estudis que va rebre foren els primaris, encara que tostemps demostrà interès per la Història i la Geografia.

L'any 1917 començà a col·laborar al diari LAS PROVINCIAS, gràcies a un article que escriví sobre les festes del barri de Sant Josep de Pego. Però les necessitats econòmiques l'obligaren a cercar una segona faena i després que Dolores Torres parlara amb Miquel Maura, que fou diputat de Pego representant al partit conservador, Carmel Giner ingressà directament com a funcionari subaltern de l'Estat, ordenança de Telègrafs, el 1918.

Des d'aquesta data fins la seua jubilació voluntària, quaranta anys després, i a causa del seu ofici, va ser traslladat a Madrid (1925), a València (1929), Ondara, i distints estivals a Cantàbria, Astúries i Galícia. A Madrid va estar molt relacionat amb les joventuts mauristes i fins i tot sembla que fou secretari d'aquesta organització; també va fer amistat amb el polític Miquel Maura, pel que sempre mantingué una gran estima, com ho demostra el fet que el 1931, al

proclamar-se la II República, aprofitant l'amistat que tenia amb Maura, aleshores ministre de Governació del govern provisional presidit per Alcalá Zamora, el va portar a Pego on es va fer un acte de congratulació amb el nou règim democràtic.

Carmel, exemple d'home autodidacta, interessat per la cultura i el progrés econòmic de la seua comarca s'esforcà en criticar tot allò que veia de roïn i de rebutjable amb la intenció que fora millorat. Una lluita personal de molt anys fou la possible creació d'una via ampla de ferrocarril que passara per Pego.

Al voltant de 1935 es casa amb Isabel Català amb la qual tingué dos fills CARME (1938) i JOSEP (1941).

Durant l'última guerra civil, Carmel romangué a Pego, treballant i sense ficar-se en assumptes polítics. En acabar el conflicte bèl·lic, no tingué cap de problema amb les depuracions polítiques del nou règim militar i començà un període de major col·laboració cultural entre ell i l'Ajuntament, influïnt en la confecció de l'actual escut oficial de la Vila. Estant d'Alcalde Eduard Cendra se li concedeix el càrrec de Primer Cronista Oficial de Pego i la seua Comarca (1942) i el d'Arxiver de la Biblioteca Pública i de l'Arxiu Municipal (1946).

Desenrotllà una ampla tasca de col·laboracions periodístiques en nombroses revistes i diaris de València, Alacant, Dènia i Madrid, i fundà tres publicacions localistes: LA VOZ DE PEGO (1923), RENOVACION (1931) i BULLENTÓ (1942).

L'any 1946 aprofitant la independència de les Illes Filipines proposà a l'Ajuntament donar el nom d'aquest país hispànic a un carrer i dedicar un altre a Francesc Peris i Rois de Medina, pegolí del S. XVII que fou missioner a Xina, Japó i Filipines on fou professor a la Universitat de Manila.

Per raó de l'interés que tingué sempre per la Història contactà amb entitats com l'Institut d'Estudis Hispànics, l'Institut d'Estudis Alicantins, Acció Bibliogràfica Valenciana, l'Institut d'Estudis Africans, etc.

També autodidacta en qüestions lingüístiques valencianes, es vincula al Centre de Cultura Valenciana i comença a escriure articles en la seua llengua a la fi dels anys quaranta i principi dels cinquanta.

L'any 1949 fundà l'Escola Valencianista, dins d'Acció Catòlica per a l'ensenyament del valencià. Entre els anys 1955 i 1960 catalogà els documents on hi havien referències a les valls pegolines, de l'Arxiu General de la Corona d'Aragó (Barcelona), de l'Arxiu Nacional d'Historia Nacional, Secció d'Osuna (Madrid) i l'Arxiu General del Regne de València (València).

Molt interessat per la història comarcal, va ser la presència musulmana la que més enlluernat el va deixar, arribant fins i tot a signar les seues cròniques amb el pseudònim d'Alfaçar d'Ambra. De tot allò que va publicar podem assenyalar el treball titolat TOPONIMIA HISTÓRICA DE LOS VALLES DE PEGO, I L'ONOMÁSTICA ÀRAB, MORISCA I CRISTIANA A LA VALL DE PEGO, DURANT ELS SEGLES XV, XVI I XVII.

També es preocupà perquè la CREU DE TENA fóra restablerta on estava antigament.

Assidu a les assemblees dels cronistes de l'Antic Regne de València, encara col·laborà entre maig de 1971 i maig de 1972 en la primera etapa de la revista PELAGUS.

Sobre la seua tasca, Carmel sempre adoptà una actitud molt humil:

"...sóc només un modest aficionat a la investigació històrica, els únics títols que tinc són la força de voluntat i el desig de traure a la llum objectes soterrats i llevar la pols dels antics documents que es troven als arxius, per a poder conèixer el gloriós passat del nostre poble...", els documents d'arxiu, doncs, li servien per a partir dels quals "...evocar els fets històrics amb una mica de lirisme i fantasia..."

Podem concloure afirmant que Carmel era un home prou altruista que lluità tot sol pel progrés i la cultura de Pego.

Francesc Salvà Peretó
Abril, 1984

Anecdótico del Stmo. Ecce-Homo

“EL ROSTRO”

(Estudio médico-legal)

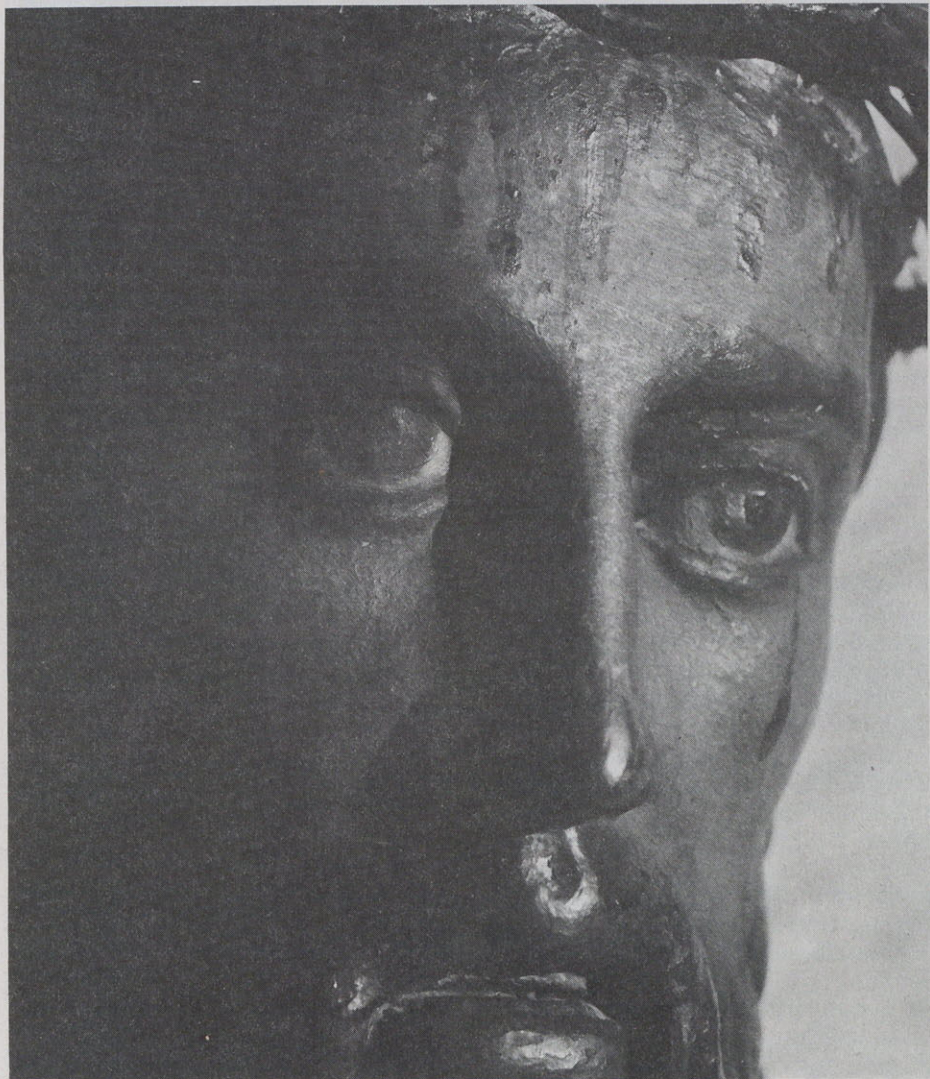
**VUESTRO ROSTRO VENERABLE
MUEVE A RESPETO Y AMOR,
Y AUN OSTENTANDO RIGOR
SE HACE DE TODOS AMABLE;
Y PORQUE AL SER CONTEMPLADO
INDUCE A LA PERFECCION.
(Amparad, etc. etc.)**

—Gozo del Smo. Ecce-Homo

Los investigadores de la NASA (1978), unos 400 científicos, bajo la dirección del Prof. JOHN JACKSON, en sus recientes estudios médico-legales sobre la “Sábana Santa” de Turin, nos han proporcionado, entre otros datos, la impresionante fotografía tridimensional del verdadero rostro de Cristo, la que nos sirve de orientación en estos devaneos pseudocientíficos.

De cómo habían llegado a la Sábana Santa, aquellas imágenes, seguimos sin una respuesta válida, continúa siendo un “velo de misterio”. Podemos afirmar, que ninguno de los descubrimientos realizados, reveló nada que contradiga el relato evangélico, por lo que se la considera hoy como el “quinto Evangelio”; es más, si existieron algunas dudas, fué por las confusas traducciones del propio Evangelio. Los teólogos modernos, no han tenido demasiado respeto en su libre interpretación; el mismo HANS KÜNG, sugiere dudas sobre la Resurrección: “Que el puro hecho del sepulcro vacío, es equívoco y ambiguo; que para explicarlo, cabe el fraude de los discípulos, hurto del cadáver, cambio de persona, muerte aparente etc.”. Es decir, que los discípulos eran unos canallas, los sanhedritas unos imbéciles incapaces de rebatir tal fraude y nosotros unos perfectos memos, capaces de tragarnos lo de la muerte aparente de Cristo. Lo cierto es, que la tumba no estaba vacía, había una Sábana y en la Sábana unas huellas, y no unas “bandas”, “fajas” ó “tiras”, como se ha venido aceptando en las traducciones ordinarias de la Biblia.

J.L. CARREÑO, en su libro “Las huellas de la Resurrección”, hace referencia a los estudios de ROBERTS, sobre un papiro griego, encontrado, dentro de una tinaja en Hermópolis (Egipto), en el que se relaciona el ajuar de un cierto Teófanos y son mencionadas prendas, citadas en los Evangelios. Se ha tenido pues, que pedir

ayuda a esta lista de un pagano, para poder esclarecer de una vez para siempre, el significado de las palabras empleadas por los evangelistas, para designar las pocas prendas que se usaron en el sepelio de Cristo: OTHONIA (Lienzos), PHAKIARION (Pañolón, servilleta), SINDONIA (Sábanas) y PHASKIAL (Fajas ó vendas). Ha quedado con ello esclarecido y probado, que Mateo, Marcos y Lucas, al referirse a la Sábana, que envolvió el cuerpo de Cristo dicen, “SINDONE” (sábana) a la usanza india (SIND), afirmando que José de Arimatea compró una “sindone”, con la que envolvió el cuerpo de Jesús. Juan no emplea la palabra específica “Sindon”, sino la genérica OTHONIA (lienzo) y cuando quiere designar vendas ó tiras, emplea la palabra KEIRAI, usada en ese sepelio

de Lázaro, pero no mencionada por ningún evangelista en la sepultura de Cristo.

La comparación del rostro del Ecce-Homo, con el Cristo, ha de ser forzosamente imperfecta. Las obras de arte, que representan a Cristo, solo pueden parcialmente aproximarse al modelo, expresan sólo algún aspecto de su personalidad, no hay ni una sola que presente a Cristo en su plenitud; esto es privilegio exclusivo de los Evangelios y de la Impronta de la Santa Sindone. El rostro es lo más característico e individual del hombre, sintetiza la personalidad, refleja el espíritu, la vida, los secretos más íntimos y hasta las mismas obras. El de la Sábana Santa, como el de nuestro Ecce-Homo, es el rostro de un verdadero

asceta, de un fundador de religión, de un varón de supremos principios morales, de un hombre que tiene clarísima la finalidad de su querer y sentir; es el de un verdadero y supremo normotipo humano.

Hace algunos años, pudimos comprobar, el gran impacto que produjo el "rostro fotográfico" del Ecce-Homo, a gentes que no lo conocían ni sentían especial devoción por él, y yo mismo me percaté entonces de su equilibrada belleza. Un buen amigo, técnico en fotografía de "Casa Cuesta", sacó las primeras fotografías en color del rostro del Ecce-Homo; siete ampliaciones se enmarcaron y sortearon en el pueblo, la que nos pareció mejor se ha prologado en estampas. Causo tal impresión entre los operarios de "Levante-Color" donde se confeccionaron las ampliaciones, que todos quisieron quedarse una copia, afirmándome que era el mejor rostro de Cristo, que habían visto.

Comparé entonces, la fotografía, con el rostro real de la imagen y me sorprendió lo mucho que había ganado aquel rostro-fotográfico. Efectivamente la policromía de la imagen, ennegrecida y con retoques, poco acertados, queda velada en la fotografía y lo mucho que resaltaba la pintura original. A este respecto, queremos dejar constancia, que la causa mayor de este ennegrecimiento, se debe al recalentamiento sufrido por iluminaciones defectuosas y recientemente por dos incendios, provocados por cortocircuitos en el interior de la hornacina. Uno referido por el que fué Cura-Arcipreste D. Ramón Martínez Penadés y otro vivido por nosotros, del que milagrosamente pudimos salvar la imagen. Desde entonces nuestra gran preocupación ha sido, conseguir una iluminación fría o desde el exterior, similar a la de la Virgen de los Desamparados para evitar recalentamientos y riesgos; eliminar la luz blanca, que da un aspecto cianótico al rostro y buscar los tonos adecuados de luz. Sabemos que la instalación actual con tubos Neón, ofrece garantías y es provisional; nos gustaría ver pronto realizada la iluminación conveniente que resaltara la mirada compasiva y triste a vez de nuestro Ecce-Homo.

El rostro del Ecce-Homo, ofrece una impresionante similitud con el verdadero de Cristo. En la fotografía tridimensional del rostro de Jesús, resaltan con gran realismo los reguerillos de sangre de la frente, los coágulos y las heridas, siendo muy llamativo que el rostro aparezca limpio de regueros, habiendo heridas en la cabeza y en la parte frontal (unas seis), cuya sangre forzosamente tuvo que descender a lo largo del rostro, como

muy bien consigue plasmar el artista en nuestra imagen, (uno en la parte derecha que resbala sobre la nariz, otro desde la sien a toda la mejilla y un tercero que cruza la ceja y el ojo izquierdo). Estos regueros de sangre, no aparecen en la Sábana Santa, porque el rostro del Señor fué limpiado, tal vez por la Verónica o por la Virgen, antes de ser clavado en la cruz y no después, como alguien ha pretendido afirmar, ya que los reguerillos muy abundantes en la frente (como en el Ecce-Homo) están en sentido vertical y no pudieron brotar luego de ser bajado de la cruz y además se paran todos a nivel de las cejas. Si el rostro aparece limpio hasta este nivel, no los cabellos que ostentan sangre hasta en su extremo inferior, pero además hay un reguero muy manifiesto, en el centro de la frente y en forma de tres invertido, que por sus características médico-legales, tuvo que brotar cuando aun tenía la corona puesta.

Las heridas aparecen claras en la Santa Sindone: Una sobre la mejilla derecha y nariz, producida por "golpe de vara"; escoriaciones en el arco cigomático derecho y otra incisa con un coágulo en la mejilla izquierda. El evangelista Mateo (26-67) nos relata que "entonces comenzaron —ante Caifás— a escupirle en el rostro y maltratarle a puñetazos". Fué pues maltratado, durante toda la noche, a puñetazos, golpes de vara o de bastón y reveses (típico de los judíos), lo que explica las lesiones de la cara. Sorprende que en la Sábana, se manifieste sangre "muy difusa" por todo el rostro, confirmando que "sudó sangre en el Getsemaní"; fenómeno este que se da raras veces en el hombre, pero se conocen casos en algunos condenados a muerte.

Todas estas heridas, desfiguran el rostro de Cristo; fué el Prof. TAMBURELLI, quien con el fin de obtener lo mejor posible el rostro natural (el de antes de la Pasión), ingeniosamente se valió de unas computadoras, para eliminar manchas y heridas y en una segunda fase, introducir un ennegrecimiento de la barba, los cabellos y las cejas, obteniendo así el verdadero rostro del Señor, poniendo además de manifiesto la edad juvenil del hombre de la Sábana. Este rostro, es de una belleza fascinante e insuperable, con rasgos de tipo oriental. Es ovalado, estrecho hacia abajo, frente extendida y alta, nariz larga y enérgica, boca pequeña, de corte perfecto y armónicamente formada, cejas y arcos supraciliares de bella curvatura y bigote varonil. Los cabellos son largos y partidos por la mitad, del color de las "avellanas maduras", excepcional en el hombre, pero pudiendo afirmarse que cuando tal color es perfecto, no hay otro que le supere en belleza; de

movilidad y flexibilidad finísima, que hace que se bipartan por sí mismos, marcando la raya en medio de la cabeza; rasgo patente en el Ecce-Homo. La barba es más espesa en los lados que en el centro de la barbilla, es la típica barba varonil tripartita; único rasgo que no tuvo en cuenta el artista, al labrar nuestro Ecce-Homo, ya que la barba majestuosa tripartita de Cristo había quedado ya establecida en pinturas de la antigüedad. La encontramos en todas las imágenes llamadas ACHEIROPOIETAI, que según la tradición o leyenda, surgieron de manera milagrosa (como el Ecce-Homo). Hoy se puede afirmar que son antiguas pinturas, de artistas que conocían el rostro de la Sábana Santa.

En el rostro del "Velo de la Verónica" (Santa Faz), resalta un hecho curioso, que puede ser motivo de más detenido estudio; su coincidencia fotométrica con el de la Sindone. Se presenta en positivo, lo que hace suponer sea una copia directa sacada de la Sindone, por algún medio de impresión y completada luego por un pintor desconocido; la impronta de un rostro obtenida de manera directa es siempre un negativo, con inversión de los lados y con los ojos cerrados. Recordemos además que la Sábana Santa fué custodiada y muy venerada durante más de ocho siglos en Constantinopla y que la aparición de la "Santa Faz", acaece precisamente en el periodo inmediato y sucesivo a la conquista de Constantinopla por los Cruzados.

Santa Teresa nos cuenta, que su verdadera conversión se realizó ante el rostro de un Ecce-Homo. Un día del año 1555 al atravesar el oratorio se halló en presencia de un busto del Ecce-Homo, que acababan de colocar allí: "Era de Cristo muy llagado y tan devota, que en mirandola, toda me turbó de verle tal, porque representaba bien lo que pasó por nosotros. Fué tanto lo que sentí, de lo mal que había agradecido aquellas llagas, que el corazón me parece que se me partía y arrojóme sobre Él, con grandísimo derramamiento de lágrimas, suplicándole me fortaleciese ya de una vez para no ofenderle". Esta es la conclusión, que nos absorbe, del gran misterio del Ecce-Homo. Sus devotos, todos los hijos de esta Villa, sin saber porque, sentimos estremecimiento y respeto al contemplar su rostro. Lo llevamos impreso en nuestra mente y se transmite así entre nosotros de padres a hijos, como una carga genética de nuestros antepasados. R. COHEN, llama a este fenómeno "destino genético manifiesto", en el que el futuro es realmente el pasado de los pueblos y de las personas.

CARLOS SENDRA GARCIA

...LA NOSTRA FESTA

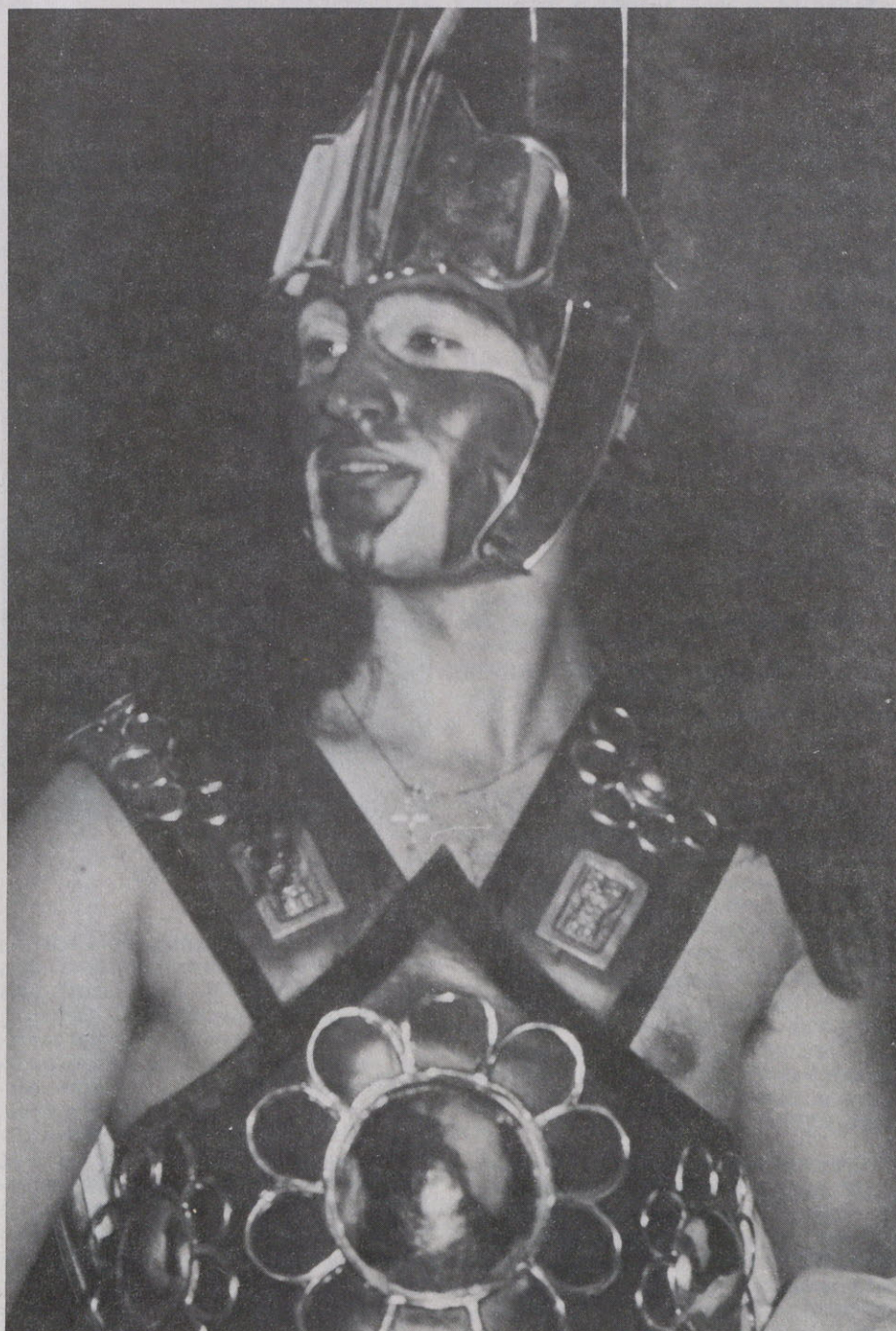
Quin millor moment que aquest en què estem vivint plenament les nostres festes per a parlar d'aquelles que de forma tan característica i singular són una clara representació d'una pàgina de la nostra història con a poble: la Festa de Moros i Cristians.

No és intenció meua exposar, en aquestes poques línies, de forma descriptiva els detalls i components de la Festa que, per altra part són coneguts per molts de nosaltres, sinó detenir-me en altres aspectes no menys importants d'ella.

Per una part seria interessant destacar l'escàs coneixement d'una gran majoria d'essència, sentit, i arrel històrica que aquesta representa. Perquè, al meu entendre, les festes d'un poble (i quan dic açò, pense en Pego), són o deuen ser un reflex o expressió d'aquelles tradicions i costums que en definitiva el caracteritzen com a tal. Han de tindre eixa "Força de la Tradició" que és la que conseqüència la continuació i revitalització, tots els anys, de les nostres peculiars festes. És eixa "Força de la Tradició" la que fa que en llocs com Cocentaina, Villena, La Vila, i com no, Alcoi (per dir alguns pobles), mantinguen un fort arrelament aquestes festes de Moros i Cristians. També veritat, que en aquest punt juguen un paper important els aspectes econòmics i organitzatius, que després anomenaré, però és la voluntat, el treball i el desig de mantenir una festa, allò que moltes voltes supleix aquestos altres aspectes.

Parlem ara sobre les festes de Pego i en concret dels Moros i Cristians, en els que devem fixar la nostra atenció i suport, el que no significa que amb açò es vullga desvaloritzar les festes de qualsevol altre poble.

Amb açò es té la impressió de l'existència d'un desconeixement, per part de molts, del gran esforç que significa mantenir el niyell de la Festa que es mereix Pego. És possible que si algú es deté a llegir aquestes línies, pense que és lògic que, qui vullga portar avant o realitzar aquesta Festa, siga qui pose tot el esforç en la seua consecució, referint-se, és clar, a aquelles Comparses Mores i Cristians que tots els anys Pego veu desfilar pels seus carrers el 29 i 30 de Juny. A aquesta opinió més o menys generalitzada, respondria simplement que tal postura no és deguda més que a una idea equivocada de les festes en

general i de la de Moros i Cristians en particular. Les festes no són per l'exclusiu goig d'aquells que es preocupen d'una forma més directa per la seua organització, sinó de tot el poble, sense el qual no es podria parlar de Festa. En ella haurien de participar tots, cadascú segon les seues possibilitats i habilitats, intentant aconseguir un ambient obert i festiu.

"Allò què val és la consciència de no ser res si no s'és poble".

Vicent A. Estellés.

Tot això ens ajuda a fer una reflexió en veu alta sobre un altre aspecte important de la Festa de Moros i Cristians, com és la col·laboració, aportació o suport d'aquesta festa per part de "tots", que bé podem dir, si no brilla per la seua absència, sí que és es-

cassa, encara que imprescindible i desinteressada, i a la qual vull agrair, animant-los a seguir, per a poder dir al final,

*"Com brillen cascos i llances
i creu vermella en lo pit!
I entre el llorer i les palmes
el blau del cel que no és gris.
De la Font-Vidre a la plaça
pot ser que siga un sospir.
Tot un any de mal-de-caps
s'ha complit este matí.
Com brillen cascos i llances
i creu vermella en lo pit
pregonant a tot lo món
que no hi ha res com Abril...!"*

(Adrián Espi Valdés /Crònica de la Fiesta 1983)

Francesc Josep Cuquerella i Pascual.

JESÚS DE MEDINACELI

La cofradia de Jesús de Medinaceli és la mateixa que la de "Jesús el Nazareno" i fou començada l'any 1976 arran d'una xarrada de la qual nasqué la idea de fer unes túniques per a unes xiquetes. Les mares d'aquestes pioneres foren: Maria Sendra, Carmen Sendra, Xelo Escrivà i Xelo Ortola. A l'any següent s'afegiren: Mercedes Blasco i Vicenta Alcina.

Després es decidí de llogar túniques a xiquetes més majors i posteriorment s'ajuntaren xiques majors les quals eixien amb la cara tapada.

I així, poc a poc, s'anà gastant la idea que fou evident fa dos anys: la mateixa cofradia podia tenir dos passos, l'un per als hòmens i l'altre per a les dones.

Per als hòmens ja es disposava del "Jesús del Nazareno" i per a les dones es pensà en el Crist de Medinaceli per dues raons: volíem un "Jesús Nazareno" i preteníem aprofitar el material i les vestes que ja teníem.

La informació sobre el sant ens la trameté una senyora de Pego, amb molta devoció al Crist de Medinaceli i que vivia a Madrid, lloc on està la imatge originària. Ella proporcionà les primeres fotografies de l'estàtua amb les quals anàrem a parlar amb l'escultor Francisco Bisquet, persona ja retirada del seu treball al públic, però gràcies a la seua mediació vàrem conèixer a l'escultor Federico Esteve Delfes, el qual ens oferí tota mena de facilitats. L'anàrem a vore al Setembre de 1983, començà el treball eixe Nadal i aquesta Setmana Santa de 1984 ja ha eixit a la processó.

El problema diligent era els dels diners, ja que la cofradia tenia pocs ingressos, i aquestos els vam aconseguir mitjançant tres rifes i teatre (portat a cap per una companyia d'aficionats d'Oлива) amb final de festa, la segona vegada es portaren una companyia d'aficionats de Pego, traient-se més diners gràcies al fi de festa. A banda estan les quotes de les sòcies i els donatius voluntaris. Ara, d'aquí solament es va traure la mitat de la vàlua de l'esculptura i l'altra meitat encara està per pagar. L'escultor també contribuí ja que no ens exigí pagar immediatament, sinó solament una xicoteta entrada per poder comprar material.

Les característiques del Sant són les següents:

La seva estatura és la d'un home, fet de madera i té el cos amb forma humana.

El seu vestit, fet de "velodillo" de cotó morat i brodat amb fil d'or és una obra d'art. El van fer a València, a casa de la senyora Mª Angeles Lucas, la qual també ens va ajudar a fixar la idea sobre el Crist i ens aconseguí un llibre on estava la fotografia amb la qual s'ha basat l'escultor. La senyora Mª Angeles també ens donà les mateixes facilitats que l'escultor per a pagar.

JESÚS DE MEDINACELI

La tradició, molt antiga, del Crist ens conta que li se demanen tres favors i dels tres el Crist ofereix el que troba que més falta fa a la persona que els ha demanat, persona que posa tres monedes per cadascun. Aquest darrer fet té la seva explicació llegendària: els moros van raptar l'esculptura original del Crist, i com que els cristians volien recuperar-lo, els moros decidiren vendre'l pel seu pes en or, i el Crist va pesar tres monedes d'or. El costum tradicional és que cada primer divendres de mes vagen els fidels a besar-li els peus i la seua festa és el primer divendres de març.

L'arribada de Jesús de Medinaceli a Pego fou el 23 de març, gràcies a l'altruisme d'un home que posà els mitjans materials. El dia 24 l'arreglaren com el coneix tothom i a les 6 de la vesprada s'obriren les portes de casa de la senyora Xelo Ortola, on tots pogueren visitar-lo. A les 9 de la nit es produïren els següents fets: benedicció de la imatge, transllat amb una gran assistència, eixida de l'Aurora del Crist cantant, xocolatada i bunyols. I el dia 25 es va fer la festa amb missa a l'Església de "Nuestra Señora de la Asunción", cantada pel cor de l'Ecce-Homo, ofrendes a "l'Asilo-Hospital San Juan de Dios" i a la nit la processó.

Finalment la Cofradia de Jesús de Medinaceli volem agrair a tots els que han col.laborat el seu esforç i la dedicació desinteresada que ens han donat.

COFRADIA DE JESÚS DE MEDINACELI

¿CONDUCIMOS BIEN?

Amigos conductores: Al ser invitada esta Agrupación de San Cristóbal de Pego por la Comisión de Fiestas de este año para colaborar de algún modo en el libro de nuestras Fiestas Patronales, he pensado si en algún momento todos los que conducimos, sea cual sea nuestro vehículo, nos preguntamos ¿Conduzco bien?.

Nuestras calles y carreteras cada día están mejor pavimentadas y mejor señalizadas dándonos así una mayor facilidad de conducir y a la vez una mayor seguridad humana pero a pesar de todo, los accidentes que suceden y el número de víctimas desgraciadamente cada día es más alarmante y que según datos conocidos nos dan en el año 1982 un número de 4486 víctimas mortales, incrementándose esta cifra a más de 4500 muertos en el año 1983 y más de 100.000 heridos.

Las estadísticas nos demuestran que la mayor parte de los accidentes son debidos al inadecuado comportamiento de los que conducimos, pues no cabe la menor duda que si no todos, sí, la mayoría de estos accidentes podrían ser evitados.

La falta de atención, el exceso de velocidad, los adelantamientos incorrectos, el menosprecio a las señales de tráfico, la realización de maniobras sin previo aviso, el no guardar las distancias adecuadas de vehículo a vehículo cuando circulamos en caravana, etc. son factores que es posible corregir.

Cuando recibimos por primera vez el permiso de conducir tenemos una gran alegría, pero no olvidemos que al propio tiempo adquirimos una responsabilidad muy grande. Conducir conlleva una responsabilidad que debemos de saber y no olvidar en ningún momento todos los que conducimos.

Yo creo que desde que se nos entrega el permiso de conducir, hasta que se adquiere una experiencia para ser conductor "de hecho" transcurre un tiempo en el que hay que seguir adquiriendo conocimientos, acostumbrándose y habituándose a las vicisitudes de la circulación y esto se adquiere con tiempo y haciendo kilómetros con el volante en las manos.

Ningún conductor puede decir que haya alcanzado un punto de madurez mientras en determinadas emergencias no se produzca en él reflejos condicionados, evitando así aquella situación en que el accidente grave sea un hecho irremediable.

Evitemos la falta de atención, el exceso de velocidad, los incorrectos adelantamientos, hagamos los adelantamientos cuando estemos seguros de que no molestamos a nadie, guardemos las distancias adecuadas cuando circulemos en caravana, respetemos las señales de tráfico que son, en definitiva, las que nos orientan y nos pueden evitar accidentes.

Es verdad que los conductores todos confiamos en nuestro patrón San Cristóbal, pero tengamos en cuenta el tópico "San Cristóbal se apea de nuestro vehículo cuando abusamos de la velocidad".

Con todo esto, sólo es mi deseo, en estas líneas, que tengamos siempre presente los conductores, tanto los noveles, por su corta experiencia, como los más veteranos por la confianza en sí mismos, preguntándonos ¿Conduzco bien? teniendo la seguridad de que en la medida con que lo tengamos en cuenta, contribuiremos al bien común y a nuestra propia seguridad.

VICENTE SALA BENAVENT

Sr. Presidente de la Comisión de Fiestas de Pego.

Muy Sr. mio: Ruego tenga a bien publicar este artículo en Castellano en el libro de nuestras Fiestas Patronales de este año 1984.

Pego, 15 de Abril de 1984

LA BARCA DEL PESCADOR

CON EL ESPACIO RADIANTE
LA BARCA DEL PESCADOR,
CON SU FUERZA Y SU AMO
TOMAN CAMINO ERRANTE,
ENTRE NUBES Y SOL.

LA BARCA SOBERANA, Y A SU ESTILO,
CON SU PROA CORTA EL AGUA
Y, A SU MARCHA,
SE TRAZA SU CAMINO.

EL MAR SILENCIOSO,
LAS SUAVES OLAS BESAN LA BARCA,
Y ESTA SE SIENTE ACARICIADA
POR LA PAUSA DE LAS AGUAS.

LA BARCA ACELERA SU MARCHA.
TODO ES UN LLANO AZUL
QUE LA VISTA NO ALCANZA,
PERDIENDO DE VISTA
LAS COSTAS Y LAS MONTAÑAS.

PRINCIPIA EL VIENTO,
EL MAR SE ENFADA.
¡YA ESTA AQUI EL TORMENTO,
YA ESTA AQUI MI LLAGA!

EL VIENTO AMENZA,
LAS OLAS SE HACEN MALLORES,
SUS LAGRIMAS RESALTAN
Y EL VIENTO LAS ESPARCE
EN LAS BRUSCAS AGUAS.

LAS OLAS SE HACEN GIGANTESCAS
Y CON FURIA SE LEVANTAN
Y EL VIENTO CLAMA:
"VUESTRA FURIA NO ME ESPANTA,
PORQUE AQUI SOY YO EL QUE MANDA".

LA BARCA MEDIO HUNDIDA
Y DESMANTELADA
LAS OLAS LA BALANCEAN
COMO EL VIENTO LE DA LA GANA.
Y ELLA A LOS DOS SE ACLAMA:

"PIEDAD, ESTO NO ES TRATO JUSTO".
LAS OLAS VOLTEANDOSE DICEN:
"TAMPOCO NOSOTRAS VIVIMOS A GUSTO".
EL VIENTO SE SONRIE Y GRITA:
"AUNQUE SOY DELICIOSO...
TAMBIEN SOY BRUTO".

JOSE GONZALEZ
1983

EL HOMBRE DE LA EDAD DE PIEDRA

El hombre de la Edad de Piedra
sin más pueblo que el bosque y la selva
y sin nada que ofrendar,
manifiesta su egoísmo del mando,
del mando ¡para mandar!.

Con alta injuria y violencia,
con alma de verdugo sin conciencia,
arroja su salvaje virus
para ser rey o jefe de la tribu.

Las tribus hacían sus traslados
a estilo caravana
y, a pie crudo, con espinas, caminaban
explorando valles y montañas.

Al encontrar su lugar elegido
tierra de nadie y de todos,
el jefe hacía el alto
levantando su brazo con firmeza:
"Aquí está la caza, aquí está la pesca,
aquí está nuestra riqueza".

Y sintiéndose poderoso y disciplinario,
dice a su gente: "sed valientes,
montad centinelas por todo lado,
para defender nuestros intereses creados".

Las tribus hacían su traslado
buscando reservas
y, al tropezar con centinelas,
le cierran el paso.
Y de ahí el hombre origina las guerras
por los intereses creados.

La historia sigue y los siglos pasan,
el mundo cambia,
lo de ayer todo es paja,
lo de ayer todo se pierde,
el hombre se crea con más audacia
y crea otras fuentes.

Los siglos pasan
el hombre su talento descubre
y aclaman la civilización.
La tierra, la sangre cubre su suelo
por las guerras del imperio,
los campos son cementerios
y el manto de la soledad
cubre la paz de los muertos.

Pasan los siglos,
el mundo pide paz,
los campos y las calles los muertos invaden,
todo es un valle de lágrimas
y una cuna de miserias y hambre.

¡Abajo las armas que ensucian el espacio
y con la muerte condenan,
dejad el espacio limpio
con su brisa serena!.

¡Dejad que el pueblo viva tranquilo,
dejad que viva a su manera,
dejadlo que viva con libertad,
que es el tesoro de la tierra!.

Si los derechos humanos no se respetan,
con el tiempo, las calaveras darán su ejemplo.

JOSE GONZALEZ - 1984

EL SOCIALISME AL PAÍS VALENCIÀ

(RESUM D'HISTÒRIA)

L'arrelament del socialisme al País Valencià —així com a la resta de l'Estat— pot dir-se que comença amb la conscienciació del proletariat com a classe diferenciada i enfrontada a la dominant, conseqüència de la irrupció del moviment obrer a partir de les condicions creades arran dels succeïts revolucionaris de 1868 protagonitzats per les forces progressistes de la burgesia i les masses populars.

Tot i això, la formació del Partit Socialista Obrer Espanyol es porta a terme —en terres valencianes— dintre d'un lent procés, lògic, per altra banda, en una societat amb un precari desenvolupament industrial, amb uns focus d'industrialització dispersos on no existeixen grans concentracions obreres i és, per tant, difícil de penetració d'una ideologia pensada, inicialment, per a les masses assalariades urbanes.

El dia 2 de maig de 1879, en una casa d'hostatge del carrer Tetuán de Madrid, es reunien dinou obrers i cinc intel·lectuals. Enllà fundaren el PSOE.

Tot responent a una invitació de l'Associació General de l'Art d'Imprimir, eixe mateix any, es forma a València-ciutat una societat professional de tipògrafs la qual exercirà la funció aglutinadora d'aquells que mostraven interès pel socialisme. Ella estaria el nucli que propiciaria la constitució, el 3 de desembre de 1886, de l'Agrupació Socialista de València, en una assemblea fundacional celebrada al Casino Industrial del carrer Roterós en la que s'hi elegirien com a secretaris a Garcia Quejido, Antoni Cortés i Esteban Ruiz.

A partir d'aquells moments comença una lenta expansió del socialisme al País Valencià. L'11 de maig de 1887 es funda l'Agrupació Socialista de Xàtiva, l'origen immediat de la qual cal cercar-lo en el moviment associacionista tipogràfic d'aquella ciutat, tot tenint en compte, també, l'experiència d'un grup marxista escindit de la Federació Regional Espanyola —AIT— en 1872.

A mitjans d'agost de 1888, a Barcelona, es celebra el congrés fundacional de la Unió General de Treballadors d'Espanya —UGTE— que naix com una "societat de resistència al capital". Els dies 23, 24 i 25 d'aquell mateix mes, també a Barcelona, el PSOE celebrava el seu primer congrés amb l'objectiu de "dar una organització general al Partido".

Ja en octubre es constitueix l'Agrupació Socialista de Castelló. A Xàtiva, entre octubre i desembre de 1889, es publica el primer diari socialista de l'Estat Espanyol, després d'El Socialista, titolat "La Veu del Treball".

Així, en finalitzar la dècada dels 80, el socialisme, circumscrit en el País Valencià a Xàtiva, Castelló i València-ciutat, dirigeix la seua expansió cap al sud. Alacant, Elx i Crevillent ja comptaven en aquells moments amb nuclis importants de simpatitzants capitalitzats per la figura de l'exemplar Rafael Carratalà, socialista de l'hora. Seria en 1891 quan, comptant amb la presència de Pablo Iglesias, es constituïren definitivament aquestes agrupacions que en conjunt, constitueixen una de les zones més actives del socialisme espanyol i la de creixement més ràpid del País Valencià.

Així, el mapa que ofereix el socialisme valencià, quan per l'any 1893 pot parlar-se d'una avançada sostinguda i una dinàmica pròpia de creixement, és de dos nuclis amplis inter-

relacionats l'un amb l'altre, però sobretot entre sí, i amb cert aïllament i escassa activitat a Castelló. Els dos nuclis serien: el que comença a Xàtiva i es perllonga per la comarca de la Ribera alta (Carcaixent, Alberic, i el focus d'Alzira), fins a València; i el corresponent a les comarques meridionals, Alacant i Baix Vinalopó —Elx i Crevillent—.

En novembre de 1901, les eleccions municipals porten un socialista per primera vegada a un Ajuntament del País Valencià. Es tracta de Sebastián Sastriques, candidat de l'Agrupació de Benicarló, creada cinc mesos abans. Amb Sastriques comença a fer-se realitat l'aspiració d'integrar-se en les institucions, de les quals es tenia experiència únicament a través de les "Juntas Locals de Reformes Socials" en les quals els socialistes sovint comptaran amb la majoria dins la representació obrera en ser boicotejades pels anarquistes.

En 1905 es produeix el primer intent d'articulació regional del socialisme. Els 23 i 24 de juliol es celebra a València el Congrés fundacional de la Federació Socialista Valenciana amb delegacions d'Elx, Crevillent, Alacant, Alcoi, Castelló, Vall d'Uixó, Poble Nou del Mar, Xàtiva, València i Almansa, població aquesta històricament i administrativa aliena al País Valencià, però fortament lligada al socialisme. La seua elegida per al comitè regional confirma l'hegemonia del sud: Alacant. Aquesta federació però, no mai aconseguí una autèntica cohesió i integració de les Agrupacions que havia ocorregut en altres zones. Tampoc fou l'idoni el moment escollit per crear la Federació. La crisi econòmica i de treball provoca el reflux del moviment obrer i entre 1904 i 1907 el Partit Socialista perd unes cinquanta agrupacions, i passa de 10.500 afiliats a 6000. La Federació Valenciana, en 1907, comptava solament amb 323 afiliats, dels quals gairebé la meitat es concentraven a Elx, encara que també és veritat que aquestes dades es refereixen a les agrupacions que estaven al corrent en la liquidació de les quotes.

El Congrés Federal del PSOE de 1908 acordà la possibilitat de coalicions amb grups burgesos capdevaners, en casos extrems, i el 7 de novembre d'aquell mateix any es constituïa la Conjunció republicano-socialista que no tardà en donar els seus fruits al País Valencià. Les eleccions municipals de desembre permetrien l'accés als Ajuntaments d'Alacant, Alcoi i Elx.

Els moments més crítics de la història del socialisme espanyol es produïren però, arran del tercer congrés del PSOE en abril de 1921 i el rebuig del partit a l'ingrés en la Internacional Comunista —8808 vots contra 6025—. Els terceristes —partidaris de la III Internacional— encapçalats pels històrics Garcia Quejido i Perezagua i uns trenta delegats més abandonaren el congrés, tot fundant després el Partit Comunista Obrer Espanyol —PCOE—. L'Agrupació de Novelda, amb trenta-cinc afiliats, es passà integrament al camp comunista; a Crevillent ho fa la majoria. A València sols uns pocs decideixen fer el pas. L'Agrupació de Bunyol ho fa pràcticament en la seua totalitat. Malgrat que les Agrupacions d'Alzira i Castelló de la Ribera votaren l'opció tercerista, aquestes organitzacions opten per romandre al Partit Socialista. Un cas semblant succeïx amb l'Agrupació d'Elda. Així, l'organització valenciana del PSOE se'n ressent fortament: alguns dels seus antics militants ingressen en el nou partit, mentres que molts d'altres deixen la militància activa.

No obstant, la ruptura del socialisme es saldà favorablement per al PSOE, però també aquesta quedà afectat seriosament, sobretot, pel desarmament ideològic.

El període de la Dictadura de Primo de Rivera suposarà una expansió socialista al País Valencià. La UGT ha passat de 33.846 afiliats en 1922 a 41.917 a finals de 1929. Al XII Congrés ordinari del PSOE assisteixen 23 delegacions del país entre les que destaca Castelló, València, Alzira, Xàtiva, Gandia, Pego, Alcoi, Alacant, Crevillent i Elx.

La Segona República coneixerà una nova expansió socialista. Malgrat la tradició cenetista del País Valencià la UGT supera lleugerament la central anarco-sindicalista a començament d'aquest nou règim. En 1932, la "Federació Regional Llevantina d'Agricultors" comptarà amb 70.000 afiliats. El PSOE comptarà amb més de cinc mil militants.

A les eleccions de febrer de 1936 el País Valencià votà pel Front Popular i els socialistes experimentaran un avanç important. El 18 de juliol es produïa el cop d'estat militar del general Franco.

A partir dels inicis de la dècada dels 60 comença a gestar-se un ampli moviment socialista en l'àmbit del País Valencià que culminaria amb el naixement del Partit Socialista del País Valencià —PSPV— que passaria a integrar-se en la Federació de Partits Socialistes —FPS—. En l'any 1978 es produiria la unitat del socialisme valencià —PSOE, PSPV i PSP— sota les sigles PSPV— PSOE.

Als 103 anys de la seua fundació, just el 28 d'octubre de 1982, el PSOE aconseguia la majoria absoluta en unes eleccions generals i passava a governar l'Estat. Pocs mesos després, en les primeres corts valencianes des de la pèrdua dels Furs, el PSPV gaudiria de la majoria absoluta de la Cambra i passaria a governar, així mateix, la majoria de les institucions del País.

FRANCESC SIGNES

Un any d'Activitats Culturals

Va ser precisament per aquestes dates, quan després de seguir tots els tràmits burocràtics, vàrem constituir l'ASSOCIACIÓ D'ACTIVITATS DE PEGO.

QUINS EREN ELS NOSTRES OBJECTIUS? Reunir a tots els que estiguérem disposats a treballar per la cultura del nostre poble, i així poder treballar tots junts i unificar els esforços.

AMB QUINS MITJANS COMPTAVEM? Amb moltes ganes de treballar, moltes idees per a realitzar i pocs diners (els que cadascú va posar de la butxaca)

PER QUÈ? Perquè creiem necessari, el donar-li, tant a la joventut com a la resta del poble, una alternativa cultural "sana".

La nostra tasca, era en principi, aportar a les institucions encarregades de dur aquestes activitats, tota una sèrie d'iniciatives culturals, que ompliren al nostre entendre les necessitats del nostre poble. Per tant hem col·laborat estretament amb la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Pego, al llarg de tot l'any. La nostra intenció, era portar totes les Activitats possibles, al llarg de tot l'any, i no quedar-nos tan sols en aquelles que, per un motiu o altre, es concentren al voltant de la Fira.

De la mateixa forma hem intentat de donar-li la suficient difusió a totes aquestes activitats, i anar acostumant-nos a utilitzar totes les institucions que hi ha per a tal fi.

Si recordeu, les nostres activitats en aquest primer any han segut estat: 1ª SETMANA CULTURAL, com activitat presentadora de l'Associació. EXPOSICIONS REALITZADES A LA FIRA: "Deu imatges sobre les Germanies" de Manuel Boix.

"Pintors del nostre País", mostra de la pintura a vanguardista en el nostre País.

"Ceràmica" Mostra representativa de les innovacions en aquest camp, que estan realitzant-se a l'Escola de Ceràmica de Manises.

1.ª SETMANA DE CINE, crec que va quedar clara per la seua acceptació, la vocació "cinèfila" del nostre poble. En certa manera va ser un homenatge a tots aquells que varen fer possible el cineclub "Segle XX".

EXPOSICIÓ DE L'ARXIU MUNICIPAL DE PEGO, fons documental que representa el patrimoni més valuós del nostre poble.

CONVOCATÒRIA DELS PREMIS "DARRER DIUMENGE D'OCTUBRE". Intentem que les institucions puguem reforçar el treball dels nostres investigadors.

EXPOSICIONS amb estreta col·laboració dels FOTÒGRAFS DE PEGO, tots aquells que fan de la fotografia art.

II CONGRÉS D'ESTUDIS DE LA MARINA ALTA, és un dels exemples de la nostra col·laboració amb les Associacions de la nostra comarca.

JORNADES ECOLÒGIQUES intentant introduir a Pego alguna cosa més que unes inquietuds per a la defensa de la natura, fer alguna cosa per ella.

MOSTRA DE CERÀMICA, exposició de la mostra itinerant de ceràmica del Museu de Ceràmica "Marqués de dos Aguas".

MOSTRA ITINERANT DEL LLIBRE VALENCIÀ, la Generalitat de València ha creat aquesta mostra amb un intent d'ensenyar quin és el camí que s'està portant en aquest sentit per part dels llibrers.

Aquesta és la representació de les activitats que hem dut en un any de vida. Creguem, que hi ha una ampla gamma d'activitats, i som conscients que encara ens queda molta feina i molts temes per a tractar, i fins i tot que els mateixos temes podrien ser tractats des d'altres punts de vista. Per tant convidem a tots els interessats a entrar en l'Associació o simplement aportar noves idees, recordant que aquesta és totalment oberta a qualsevol suggerència. El que creguem un tant còmode i fàcil és la crítica d'aquells que sense aportar res nou ens critiquen la nostra tasca.

Per últim creiem necessari agrair a tots aquells que desinteressadament han estat al nostre costat i que ens han ajudat a tot. Esperem que a la pròxima Assemblea General hi sigam més.

ASSOCIACIÓ D'ACTIVITATS CULTURALS DE PEGO

UNITAT DEL POBLE VALENCIÀ

El col·lectiu d'Unitat del Poble Valencià, no intenta aprofitar aquestes línies per a fer una declaració de principis, ni tan sols exposar el seu programa. Més bé intentarem amb aquest espai exposar un problema que dissortadament ens apareix com un tòpic, el nostre idioma.

Tal vegada sembla un problema que ha de decidir la Universitat, la seua denominació i el seu ús correcte. Al respecte nosaltres tan sols ens remetem als estudis científics sobre el tema. Però sé que creiem necessari plantejar-nos quina és la seua aplicació real i què és la que fem nosaltres per ell. En aquest sentit hi ha un factor fonamental: els mitjans de comunicació.

Molt sovint es sent "cadascú té allò que es mereix..." i ací crec que ens deuríem de sentir ofesos. Hui, no hi ha cap de mitjà de comunicació en tot el País, escrit, parlat, o fet, íntegrament en valencià. Excepció feta de la jove revista "El Temps", que acaba d'eixir al carrer i que esperem que puga durar molts anys. Poques son les emissions de T.V.E. o de ràdio, que ens transmeten les notícies en la nostra llengua. I cap dels mitjans de comunicació escrits així no ho fa.

L'excusa de les Institucions Públiques ens diu allò de que "nuestra Comunidad es bilingüe". Caldria preguntar-se que volen dir amb açò. Tal volta vol dir que en el nostre poble pensem tots amb dos idiomes? Si és clar que molts de nosaltres no hem tingut l'oportunitat d'aprendre a llegir en la nostra llengua, però sí que està clar que pensem en valencià. O del contrari, que els pregunten a aquells que a l'anar a escola van sentir per primera vegada parlar en una llengua estrangera, i van haver d'aprendre unes paraules que encara hui ens costen de comprendre. O pregunta a la dona que ha tingut que anar a València o a Alacant a arreglar-se uns papers, al posar-se, davant de la "ventanilla", aquell home (en més o menys educació) diu allò "me puede hablar en CRISTIANO".

Nosaltres respectem a tots els castellans del nostre País i res més lluny de les nostres intencions que atemptar contra un idioma tan ric i bonic com és el castellà, però sols

reivindiquem que ens deixen utilitzar el nostre. Aquest ús no es basa sols en deixar-nos (com si ens feren un favor) aprendre'l, es basa en demanar el nostre dret a tindre uns mitjans de comunicació en valencià, i poder defendre-ns del continu bombardeig que ens fa la "caixa tonta".

No intentem ser fatalistes, però amb aquesta marxa els nostres netets ja no sabran l'idioma en què parlaven els seus avantpassats. I demanaran als seus pares un conte dels "Pitufos", sense saber que aquest va ser traduït primer en la seua llengua amb el títol dels BARRUFETS.

Supose que llavors no hi hauràn moltes mares que li puguen cantar als seus fills per a dormir. Ios el que les nostres mares tan dolçament ens cantaven:

"...el meu xiquet és l'amo del corral i del carrer de son pare i de sa mare i de la flor del taronger..."

que ja hui pareix història.

No volem ser fatalistes, ni dramatitzar la situació, l'únic que volem és evitar allò que està ja ahí. Allò que ens varen intentar furar aquell 25 d'Abril de 1707 s'ho enduran en 1984. El que no varen poder lleis i ordres reials, ho a conseguiran amb la "caixa tonta" i uns polítics que es passen el temps parlant de temes tan "transcendentals" com els símbols. Símbols d'un poble que si no s'adonen prompte ja no serà ni poble, haurà perdut la seua identitat.

Nosaltres anem a lluitar perquè a l'any 2000 no siga història tot allò que encara hui és part necessària de la nostra vida. Hem de lluitar tots junts per a demostrar, que no som un poble sense identitat. I un poble sense identitat és un poble que no té tradicions, o que no les coneix. És un poble que no sap afrontar els seus problemes des d'una posició crítica i amb tota la seua personalitat. Un poble que sap dir el que necessita per ell mateix, i que per a solucionar els seus problemes no necessita de cap enviat de Madrid que defenga uns interessos que no són els d'ací. Si no, vegeu el Turisme. Vist des de Madrid significa divises, des de Pego significa el perill de perdre el nostre pa.

Nosaltres som defensors de la nostra terra, malgrat que hi haja gent que pense que defensar la nostra terra es limita a cantar el "Himno de la Región", celebrar una festa a l'any "llena de mujeres y flores" o defensar per damunt de tot un drap de tela amb uns colors determinats. El nostre País és molt més que tot això. No deixem que ens enganyen amb eternes discussions, i posem-nos a treballar units. Sapiam què és el que defenem, i perquè ho defenem.

Necessàriament no ataquem a ningú. Sols volem que ens deixen treballar per allò que tenim d'evitar tota "contaminació", intentar conèixer quina és veritablement la nostra identitat. I no avergonyir-nos mai d'anar a València i parlar en valencià. Per que és així com a nosaltres ens ix millor, o no?

Volem per últim agrair a la Comissió de festes, per haver fet el llibre de fira d'enguany en la nostra llengua. Iniciativa que és digna d'aplaudir, així com el fet que ja hui molts xiquets puguen llegir perfectament aquestes paraules. Aixina és com es pot salvar el nostre idioma, i fer-lo digne del que representa, el Poble Valencià. Igual com ho varen fer Ausias March, Joanot de Martorell, Rois de Corella, V. Andrés Estellés i tants altres insignes valencians que ens han deixat ben alts en tot els cercles culturals del món.

COL·LECTIU D'UNITAT DEL POBLE VALENCIÀ PEGO

Article del Regidor de Deportes

Gràcies al Grup de redacció del llibre de Festes de l'any 84 per l'oportunitat que se'm dona per a dirigir-me a través d'aquestes ratlles al meu poble, Pego, que veig progressar cada dia i interessar-se més i més per l'esport; és una satisfacció molt gran per mi com a regidor d'esports i com a esportista el fet de veure com la gent es fa cada cop més deportista. De vegades no podem practicar el deport per motius físics, però això no lleva que ens pugam sentir esportistes moralment; qualsevol que estime el deport mai no deu sentir complexe d'inferioritat quan vullga practicar algun tipus d'aquell, ja que n'hi ha moltes gammes, de més pesats i, també, de més senzills. No cal dir que en tots els casos, aquest serà el mitjà més fàcil de mantenir la salut física i mental adequada.

Per tal de fer un poc d'història us diré que de cinc anys ençà m'ocupe del càrrec i en aquest temps he tingut i continue comptant, amb l'ajut i la col·laboració de moltes persones, sols ells són els vers motors de les activitats deportives. Anem tractant de millorar les condicions i vull ara, agrair-los-ho, al temps que els anime perquè seguisquen ajudant-nos en profit de l'esport local.

Els esports que vénen practicant-se a Pego són:

atletisme, arts marcial, basquet, billar, caça, ciclisme, colombicultura, futbol, "futbito", frontenis, galls de brega, motorisme, Muntanyisme, natació, petanca, raspall, tennis, tir i arrossec, etc; si n'hi ha alguns de federats, també d'altres són per afició i punt.

Pel que fa a l'any passat es celebren les següents activitats:

- Futbol Club Pego va continuar una altra temporada militant en la primera categoria regional —grup centre-sud—, amb una classificació en setè lloc en acabar la temporada.

Durant les festes de l'any 83 es celebrà un Triangular Juvenil de futbol en el camp de esports amb els equips de Bellesguard, Gandia i Pego.

- En Futbol Sala es van celebrar les 24 h. els dies 3 i 4 de setembre en el Polideportiu municipal Ausiàs Marc, amb una bona colla d'equips: Alcoi, Oliva, Verger, Xàtiva, Adsúvia i Pego; va estar una autèntica festa, amb molt bona harmonia. La final la disputaren pel Xàbia —l'equip Jaume I—, i per Pego —l'equip Sport la Casa, guanyant-la els xabieros. De seguida començà una altra lliga de "futbito" amb 16 equips, 15 n'eren de Pego i 1 de l'Adsúvia.

- Es van fer també diverses competicions de tir al Plat i al Colom en el camp de tir que té la Societat en Sorell.

- S'organitzà un campionat de Billar als locals de Barri del Pla de la Font on participaren jugadors del poble.

- Tocant a Motorisme, la dita colla va promoure unes proves al circuit del Carritxar.

- El Club de Tennis de Pego ha continuat un any més celebrant els seus tornejos i competicions de "futbito", Frontenis, Tennis. Hi vingueren forasters, taverners, Ondarers, Olivers i de Bellesguard.

- La Colla de Carreters de Pego celebrà la seua temporada d'enguany amb dos dies de tir i arrossec. Personal i animals de diverses comarques hi van intervenir.

El Club Ciclista de Pego ha realitzat també activitats en aquest sentit; proves intercomarcals i locals s'han sovintejat al temps que veiérem aparèixer noves cares per a l'afició.

- El Consell Local d'Esports organitza cada any un Marató Popular; el del propassat any fou el tercer; de col·laboradors apuntarem: C.A.P.A., Esports la Casa, Tamarit Esports, etc. No va estar manca la participació i els guanyadors ténen un bon pervindre atlètic.

- El Club de Basquet competí als veïns comarcals; l'equip femení s'ha endut una medalla mentre que l'homòleg de xics obtingué una bona classificació; és lloable la tasca que vénen fent algunes persones amb un curt historial esportiu, però això sí, esplèndid.

D'instal·lacions deportives, com tot-hom sap, s'inaugurà la zona d'esbarjo de la Trilladora que comprén: pista polideportiva, vestuari, piscines, garatge, zona verda ajardinada i d'arbreda, parc d'infants. La inauguració es va fer el 7 de maig amb molta afluència de gent i banda de música i tot.

Dins l'any —83 s'han dut a terme gestions per modernitzar el polideportiu A. Marc, que es troba actualment en pobres condicions. Les obres potser comencen abans que no isquen aquestes ratlles, compten amb els següents milloraments: alicatat de parets, vestuaris, instal·lació d'aigua calenta, el terra de la pista de dalt, muret de més alçada amb fil d'aram electrosoldat i instal·lació de llum en la pista.

Queden més coses per contar però, no vull deixar-vos sense que abans vos desitge unes bones festes —84, tot i amb l'esperança de veure-les més boniques que mai.

Gràcies a Tots

J. Pastor

JA SÓC FADRÍ

Xe pegolins:

Ja sóc fadrí!. I per què ho sóc?

1er.— *Perquè tinc el carnet d'identitat, gràcies a uns Estatuts autoritzats pel Consell Superior d'Esports i la Real Federació Espanyola de Tennis.*

2on.— *Perquè tinc 400 títols: amb 1200 beneficiaris que fan ús de les meues instal·lacions.*

3er.— *Perquè estic granat per a desenvolupar qualsevol esport: tennis, frontó, piscina, etc.*

4t.— *Perquè a causa de la meua formació puc acomplir qualsevol faena que s'apropi a la meua personalitat: Tornejos Vila de Pego en tot tipus d'activitat; competicions provincials de tennis; torneigs comarcals de frontenis; la lliga local de futbito; done classes de natació i de tennis; faig tot el que puc per col·laborar en totes les mostres culturals i esportives de casa nostra, com pot ser el concurs de cartells. Done a conèixer el meu esperit de germanor introduint els xiquets al món esportiu, mitjançant la campanya promocional de tennis en la qual n'arribaren a participar l'any 1983 prop d'un centenar, per la qual cosa estic molt agraït de l'ajut rebut pels mestres de Pego.*

Sóc un lloc on fa cap tot aquell que estima l'esport, l'esbargiment i la comunicació interpersonal. A més a més tinc més qualitats que no cal anomenar.

Per tot açò sóc fadrí i com tot adult encete una nova fase de la meua vida i busque nous al·licients, com pot ser: UN LLOC DE REUNIÓ o un Club Social on vos pugua rebre i atendre en qualsevol moment.

En aquesta nova fase de la meua personalitat espere les vostres visites i el vostre parer i qualsevol tipus d'ajut o crítica positiva, doncs totes aquestes coses em són necessàries.

Enguany aprofite de nou aquest mitjà d'informació del nostre poble per a DESITJAR-VOS TOTA MENA DE FELICITATS EN LES FESTES PATRONALS.

El vostre amic:

CLUB DE TENIS PEGO

Fotos, pipes, "metxeros", Novel.letes de l'Oest, pictolins...!

— Què és el COL.LECTIU FOTOGRÀFIC de Pego? EL COL.LECTIU FOTOGRÀFIC DE Pego som una colla de desbaratats que ens agrada fer fotografies.

— Per què va formar el COL.LECTIU FOTOGRÀFIC? Vam formar el COL.LECTIU FOTOGRÀFIC perquè d'aquesta manera podíem fer fotografies junts i parlar de dones...

— Què és el que més vos agrada fotografiar? Tot, ho fotografiem tot, tot! Tot! Tot!

— Ja ho veig, ja... vinga, trau-me el zoom de l'orella! I torna'm la sabata!! I, per acabar, que ja estic mig bufat de les llumades, digueu-me: no em podrieu fer un xicotet resum de tot allò que heu fet des de que vos va formar?

— Clar que sí! "Marxando" un resum! Ben fregit i amb poca sal! I una aigua mineral!

RESUM (o siga, com si diguérem "resum", comprens?).

COSES NOSTRES

— Exposicions:

PEGO, IMATGES D'UN POBLE (Aquella dels picaports i les canaletes...)

Xàbia, 6— 15 Abril 1981

Albaida, Maig 1981

Institut Fco. Franco, Gandia, Juny 1981

Café l'OM, Pego, 21 - 30 Desembre 1981

1.ª Setmana Cultural, Pego, 1983

FOTOGRAFES PEGOLINS S.A.

(Exposició de fotografies i projeccions de audiovisuals)

Pego, Museu municipal, 24 desembre 1982, 6 Gener 1983

Setmana Cultural, Erbo primavera del 1983

Setmana Cultural, Vall de Gallinera,

Estiu del 1983

Col.legi Major Lluís Vives, València, 1983

— Etcètera: FOTO SHOW

Pego, Fira 1983

Beniarjó, Tardor 1983

Potries, Febrer 1984

TREBALLS GRÀFICS

Quaderns Pego N.º 2 i 3

CURSET DE FOTOGRAFIA,

Escola d'Estiu, Dénia 1981 (III Escola)

EXPOSICIONS QUE HEM PORTAT A PEGO D'ALTRES FOTOGRAFES

— LES COVES DE PATERNA de Francesc JARQUE, 12 - 17 Març 1983

(Juntament amb projeccions de diapositives de Lluís Gironés, amb motiu variat, i "Arquitectura popular" de F. Jarque)

— IMATGES DE LA NOSTRA SALUT, Maig 1983

— LA NOSTRA GENT de F. JARQUE i J.V. RODRIGUEZ, 11 - 30 Novembre 1983

TREBALLS EN PREPARACIÓ

— Exposició fotogràfica i passe de diapositives sobre el Foto-Show de la fira 1983.

— INVESTIGACIÓ FOTOGRÀFICA SOBRE ARQUEOLOGIA A LES VALLS (La part referent a l'Atzúvieta, d'Alcalà de la Jovada, apareixerà al Quaderns Pego N.º 4).

— Un AUDIOVISUAL sobre la taronja, de cara a utilitzar-la a l'escola.

P.D. — A més de tot açò, Anque! va al repàs, Saoret s'ha perdut, Santamaria ora pronobis, Campuà s'ha fet travesti, el Cantero té una americaneta que pon uns ous com el puny, Feliu vol que vinga l'estiu, Ferrer "lava más blanco", Mariló està de safari a Kènia, Joan Antoni broda un cobertor, Doménech s'ha fet la permanent...

Associació de Fotògrafs "Pegolins", S.A.

COLLA ELS CARRETERS PEGO

Qui som la "Colla els Carreters?"

Som una societat d'amics molt aficionats als haques de tir.

Qui forma la nostra societat i quina és la nostra finalitat?

Gaudim d'un consell rector i de la col.laboració dels socis que paguen una quota anual.

Aquest consell enceta l'any reunint-se, la qual cosa es tornarà a repetir totes les setmanes, per a parlar i fer comentaris sobre la nostra afició i sobre l'organització de les festes.

La festa primerenca de l'any és la de "Sant Antoni del Porquet" amb la clàssica romeria pels carrers del poble fins aplegar a la partida on es troba l'ermita.

En arribar-hi es fa una missa per a tothom i després de la benedicció dels animals comencen les proves dels cavalls de tir.

En els mesos successius la Colla segueix reunint-se a fi d'amanir el tradicional concurs valencià de tir i arrossegament (arrastre), el qual es fa possible gràcies a la venda de rifes i loteries, que es celebra en les nostres festes patronals. Festes a les quals fan cap concursants i aficionats de totes les comarques valencianes, a fi de passar tres dies de diversió alhora que mostrem llurs cavalls.

En acabar aquesta gran festa comencem de bell nou a amanir el següent sorteig nadalenc a la fi de recaptar diners per al proper any.

Cal dir que aquesta Colla està oberta a totes les persones que desitgen col.laborar o bé formant part del Consell o bé com a socis.

Salut amics!

COLLA ELS CARRETERS

LA PRIMERA DONA A L'AJUNTAMENT

— Maria, què es sent com a primera dona que és regidora democràtica de l'Ajuntament de Pego?

— *Responsabilitat i satisfacció; ara voldria afegir que jo em sent un poc sola en la meua categoria de dona dins l'Ajuntament, per això invite i m'agradaria que les dones s'animaren i hagueren més dones en l'Ajuntament.*

— “És difícil barrejar el treball de la concejalía amb la teua vida i treball particular?”

— *Difícil no, però he d'organitzar-me per a fer els dos treballs compatibles.*

— Des de el teu lloc de treball oficial t'has creat molts amics o enemics?

— *Més que amics o enemics, coneguts.*

— Què s'ha fet en matèria de sanitat a Pego en l'any 1983?

— *De moment s'han fet xicotetes coses, a més a més he necessitat aquest any per a preparar-me i informar-me. Però hi ha una sèrie de coses de més envergadura que estan en tràmit.*

— Perquè no es fa una concertació amb la Seguritat Social per a crear-se un laboratori d'anàlisi? Seria rendable? Quina repercussió tindria?

— *Tenim projectat posar un major servei en aquesta especialitat i en altres però tot està en compàs d'espera, ja que des del ministeri ha de vindre la contestació. Fer un laboratori a Pego la Seguritat Social no ho troba rendable, però el que sí es farà és la tramesa de les mostres de sang, etc... des de Pego a Dénia mitjançant una ambulància o qualsevol altre vehicle, de forma que els pacients de Pego no hagen de traslladar-se a Dénia. De moment estem esperant el vehicle i tot açò es posarà en marxa.*

— Seria convenient crear altres especialitats, a part de la pediatria, a nivell de Pego?.

— *Està sol·licitat, però és el ministeri el que ha de contestar. De moment és un projecte.*

— Quines mesures de medicina preventiva s'han pres a Pego? i per al problema de la drogadicció?

— *En medicina preventiva farem cursets continuats en pla informatiu, primer a nivell escolar i després per als pares. En matèria de drogadicció m'agradaria organitzar alguna cosa al respecte, una reunió de pares per exemple per a començar.*

— Com és el tractament sanitari a la guarderia? I què s'ha fet en matèria de prevenció?

— *El tractament sanitari de la guarderia pense que és molt bo ja que el metge fa una visita setmanal. Això ja és suficient en medicina preventiva.*

— Referent al consultori de quin organisme depén? Creus que funciona bé? I respecte del personal que hi treballa?

— *Crec que funciona molt bé si el comparem amb d'altres. El nostre personal sanitari és competent i responsable.*

— Saps alguna cosa de la Residència dels vellets?

— *A l'Ajuntament de moment no hi ha res projectat. Fins ara s'han fet una sèrie de reformes a "l'Asilo-Hospital" per a suplir el servici d'eixa Residència.*

— Com veus l'assistència sanitària a la tercera edat i com és l'actitud d'aquestes persones majors quan necessiten ajuda?

— *Molt a nivell particular ja que tots tenen la seua cartilla de la Seguritat Social i trien el metge que volen i normalment quan necessiten ajuda sanitària els familiars o amics els acompanyen.*

ORFEÓ

A l'hora d'escriure respecte l'orfeó, molts són els assumptes que voldria tractar en aquestes lletres, totes elles s'amunteguen i em porten a prendre una posició adequada en la narració, és el meu desig ordenar-les i fer un apunt al voltant d'un grup, que existeix ja des de fa prou anys a Pego, i que necessita comunicar-se amb la gent, així com manifestar cantant la seua alegria, sentiments, i aportar alguna ? a la cultura que pot nàixer en el nostre volgut poble.

Què és l'orfeó? Què pretén? Quí el forma?

Totes aquestes preguntes que junt amb altres configuren un llistat de qüestions a les que m'agradaria donar una resposta clara y sencilla.

L'Orfeó de Pego es un conjunt de gent del nostre poble que canta. Sí, que canta, i que fent-ho vol expressar, manifestar-se, i disfrutar d'una de les manifestacions més naturals i espontànies en el ser humà: CANTAR.

Instintivament, quan estem contents, cantem i són alegres els nostres cants; quan estem tristos, no ho fem, però en ocasions entonem unes notes que, encara que lentes i apagades, són reflexe del nostre sentiment en eixe moment. Nosaltres, l'Orfeó, fem una cosa pareguda, intentem cantar de la forma més bonica possible d'acord amb la "ratio" de cada partitura, així des d'una Coral de Bach passant per un "canon" de Mozart i acabant en una sentida partitura de Raimon, per no citar altres molts autors que escrigueren música, que l'escriuen i Deu vullga que continuen escrivint-la.

Cal no oblidar la pressència de problemes i realitats més dures i no tant abstractes, com puguen paréixer les anteriors lletres. Vullc referir-me a les qüestions que eixen en el Grup, referents a assajos, faltes d'assistència, dies roïns en que res ix bé, i ningú està a to, etc... Però tot això és el més normal i lògic del món, cal dir-ho, i així devem reconèixer en que tots tenim les nostres preocupacions quotidianes, el nostre treball, etc., i tot junt fa que a vegades les coses no ixquen bé.

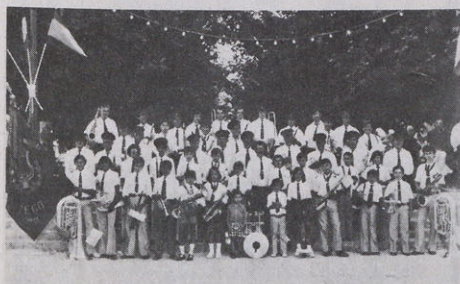
Tot passat, cal dir que no per això anem a desanimar-nos, seria acabar molt prompte amb eix afà de millora i superació al que esta cridat l'home d'ençà que raona en totes les seues activitats.

Malgrat tot, en aquestes paraules, pretenc donar a conèixer un poc el que sòm, què coses fem, i aprofitar des d'aquestes lletres per fer una crida generalitzada a tots aquells que encara no s'han atrevit a dir-nos "jo també vullc anar a cantar", perquè d'esta forma sigam cada vegada més, i intentem cantar millor, amb alegria, amb ganes, ja que sense això poques coses poden surtir bé.

Al mateix temps devem alegrar-nos al saber que d'aquesta forma contribuïm a fomentar una de les rames en que es divideix la cultura de les gents: LA MUSICA, sense la que jo dubte pogueren existir en el món alegries i moments de goig per a la nostra existència.

Agrupación Musical

Solo unas breves líneas con el fin de comentarles algo sobre nuestra Agrupación Musical.

Fué fundada sobre el año 1970-71 y como toda Agrupación Cultural que tiene que autofinanciarse, no ha sido fácil su mantenimiento y ampliación. Ello ha sido posible gracias al sacrificio constante por parte de todos:

— Los componentes de la Banda llevan gran parte de la carga, a los socios de la misma, también los molestamos con su aportación anual voluntaria y a las Juntas directivas que cada período se renuevan y que en muchas ocasiones recae parte de ella en algún componente de la Banda, le compete administrar de la mejor manera posible los escasos fondos que pueden recogerse.

Durante los pocos años de vida de la misma se ha puesto mucha voluntad por parte de todos y solo con la pequeña parte que se queda depositada en esta Agrupación, del importe de las actuaciones, se han adquirido varios instrumentos, así como la casa que poseemos en la calle San Juan núm. 68 destinada a Local Social, de la cual solo nos falta hacer afectivo el último plazo.

Nuestras ideas actuales van encaminadas a la adquisición de algunos instrumentos necesarios para ampliación de la plantilla de la Banda y a la reforma de la casa para transformarla en un local adecuado a nuestras necesidades, pues sería nuestra ilusión que, al menos en los días señalados para ensayos tuviéramos la visita de toda aquella persona que le gustara el arte de la música para prestarnos el apoyo necesario para que cada día pueda nuestra Banda ser mejor y más numerosa.

Fomentamos la música, todo lo que podemos, aunque con la ayuda de algunos vecinos de nuestra Villa podría haber mucha más afición de la que actualmente se vislumbra.

Y por último, decirles que actualmente se encuentra a disposición de Vdes., una plantilla de 50 músicos y una escuela con 60 educados, de los cuales 12 han empezado recientemente a manejar los instrumentos, esperando que para el próximo curso se hayan incorporado estos últimos a la plantilla.

Agrupación Musical

LA C.N.T. I L'IMPERI DEL MAL

S'ha convidat a la CNT a que escriga en el llibret de festes, serà que l'afamada democràcia ha arribat enguany a Pego, pues a part de que més d'un es maraville i s'aspante per l'atreuiment, es lo normal que a qui està tot l'any trencant-se el cap per defensar el poder adquisitiu i les condicions de vida dignes, sense el mínim agraïment sino més be alguna cos, se li done al menos l'oportunitat de tirar pedres als gosos. De totes maneres gràcies o moltes merces per deixar-mos codejar en les cofradies, fills pròdiges, locs patriotes, filipítiques al decaïment de la moral i la típica i entranyable eda al campanar o a la font dels quatre xorres. O serà que este any presa de vulgar flato s'han arretrat de la falla?

Entonces —que castellanisme més terrorífic!—, que fa una anarquia com tu en un panfigel com este? Pues res, contestar educadament a una invitació educadament presentà, i a qui no li parega be que reme. Qui sap si haurà canviat la tortilla —que això era lo que havia que canviar, o no?— i en lloc de l'acostumà estampeta de l'Ausiomo mos eix Micky Mouse en saragüells a l'Erm de Guinda, per dir algo arreu.

Deixem tranquila a la reina de les festes, parlarem d'ella un atre any d'estos, perque com no resucite el Pelagus o algú s'anredre a fer una emisora pirata —o es pese a delirar l'Ajuntament i en fasa una— seguirem anterant-mos de les coses el dijous a la plaça.

Ara aprofitem pa criticar un poc que p'això ham vingut.

A vore si vos antereu que els ciriets en una perilleta i una pileta dins també fan guapet, ja està be de dir que els panes es giten pels bordillos i trenquen botelles pel carrer, etc...i els señoritus de la corbateta cada volta que els entra el furor místic enmerden mig poble de cera. No parlem de les pasaes de bombo i conyac a les quatre del matí que cada dia, per cert, proliferen més, mentre

als paps toquen les dodse i impera la llei del silenci. Clar que lo del bombo es pietat, lo atre vicie.

A tot el món li pareix be que fassen sis aurores, cinc gojes i tres cuaresmes si fa falta i curiosament no troba immoral, denigrant i mesquí que el dia carnal, única festa pagana entre el mogolló de beaterios, s'ordene plegar antes de la una, es reballe a tot deu fora de la sede del partido, i es represalie als conjuntets que corrien en el tràfec de la festa canviant-los en pany del local que tenien arrendat per a ensaiar. Curios concepte de Kultura (la ca es de Ku Klux Klan).

Pues sí, està molt mal açò de la cultura, inclús per a els nacionalistes que la tenien reduïda a la senyera sense asul i al catala, que aixina es dia. Des de que la senyera mec, i el catala és valencia tirant a llemusí, s'han quedat agarrats a la dolçaina i les aspardenyas de dos vetes.

I esta cultura artrítica no és menos nefasta que la cataferresis, pues si esta última anten la cultura com un ceremonial expiament de la malevolència en la transumància dels idolos, la primera l'anten com un mortal avoriment, letània intel·lectual o monserga imprescindible i necesaria que ablanirà les ments per al partit, el recte camí, o l'eterna persecució d'Europa, segons gustos.

Ja està be home! La cultura és una festa, un divertiment, un asplaiar-se i lliberar-se despues de la monotonia del treball, no una nova monotonia treballosa i tràgica en pro d'un intel·lectualisme agonisant. Usar la llibertat per a demostrar-mos que la tenim, disfrutar-la lúdicament, no escapar de la realitat pero tampoc disecarla, seccionar-la i clasificar-la en una autòpsia vana, sino parcial i interesà. La cultura no té os ni té guia si és cultura. L'educació del ciutadà es fa a l'ascola. Repetint-mos: la cultura es el lliure exercici de l'humana capacitat de triar, de preferir, entre les mil possibilitats de disfrutar (o de patir) que dona cada dia, mai una meticulosa observació crítica d'un mostrari de rollos de Sant Blai i virutes de cervell.

No mes dir-vos que l'Ateneu Llibertari este any no fa cap de festa, a vorer si ascarmenteu o rebenteu d'una.

Per supost que no creem que açò siga publicat, pero si per una d'aquelles se vos ocurrix, feu el favor de posar-ho tot o res...Ah! i no corregiu les faltes ortogràfiques, son totes intencionaes.

SALUT I ANARQUIA

QUADERNS PEGO N.º 3 I LA BANDA DE MÚSICA

El número tres de Quaderns PEGO, sortit en la primavera del 83, dedica quinze pàgines a la història i actualitat de la Banda de Música de Pego, cosa que mai hi havia ocorregut en ningun tipus de publicació.

Assegut a l'ombra del riu-rau del meu "marell" em vaig disposar a llegir-ho, i... bé fins a la pàgina quatre, ja que allò que tracta en eixa època era tot desconegut per a mi; però al llegir textualment: "Els primers anys de la dècada dels seixanta —que jo tenia 16 anys— tornen a ser d'esperança per al ressorgiment de l'activitat musical"; es referia l'autor a la contractació d'en Josep Albero i Francés, i jo crec que a la primera vinguda d'Albero era jo més jove, concretament per l'any 1958, doncs l'any 58 vaig començar les classes de solfeig, abandonant-les un any després i tornant-hi l'any 1959 en que Albero estava a França i els músics de Pego contractaren al saxo alt del Sik-ko Angel Martínez, amb aquest mestre jo comence a tocar el bombo —desembre del 60—: Eix hivern el "dia dels quintos" vàrem tocar: Batiste Sendra, Vicent Sendra, Carlos Saez, Vicent Martínez, Fernando Orihuel i jo, i allò de curiós era, que entre "quintos" i músics erem una trentena, ja que eren els nascuts l'últim any de la guerra civil espanyola. Una altra prova de que l'estiu del 61 estava Angel Martínez al nostre poble és per exemple: el casament del seu amic Miquel Samper i les notícies que portava Angel de la núvia que tenia "Fulleraca" en Benidorm; però l'acte més significatiu i és estrany que Pepe no ho diga en el seu escrit és: l'últim CONCURS DE PASSODOBLES realitzat al nostre poble, en el que la nostra banda va desfilar amb la marxa "Luchando" i el passodoble obligat en les intervencions de les altres bandes era "Antañona"; per cert Pep i jo no vàrem oir el certamen perquè vàrem haver d'anar a missa ja que era dia festiu —29 de juny de 1961—, eixe dia va ser l'últim que vaig tocar de fira ja que al dia següent em vaig haver d'incorporar a un campament de falange en Guadalest per a omplir un requisit necessari per a optar al títol de mestre.

Àngel Martínez, avui subdirector de la banda municipal de Mallorca, gran professional del saxo i del clarinet, no va durar massa a Pego; aleshores torna albero de França finals del 61 o principi del 62, però les coses comencen a funcionar mal, jo em deixo la banda per presentar-me a oposicions a magisteri nacional i en eixe temps la banda es desfà, l'any 64 estant jo de mestre en Callosa de Segura em demanen el clarinet les autoritats pegolines, a mi i a tots; en la pàgina 33 del Quaderns PEGO-83 diu Pepe com foren tractats els instruments durant quatre anys.

A partir d'esta data Pepe és prou correcte; però es deixa algunes coses en el tinter com per exemple: assajarem en l'ajuntament, convent vell (avui mercat nou), la C.N.S. (Casa del Poble) i finalment al convent nou, Escrivà (si ho lliges, un abraç) i Pepe foren els artífexs d'aquesta renaixença. Contaré dues coses gracioses d'aquella renaixença: l'any 68 —més de juny— després de donar-nos els instruments ens van amenaçar membres de

la corporació municipal que si no actuàvem debades, ens tornarien a llevar els instruments i l'altra que un grup de músics assistirem —cosa insòlita— a un ple de l'ajuntament i el màxim regidor de l'època entre altres coses va dir: "Si els fallers volen falles, que se les paguen, si els futbolistes volen futbol, que se'l paguen, si estos —els músics— volen música, que se la paguen, que no esperen res d'ací; senyor secretari que això que he dit que no conste en acta", si en vols més para el cabàs.

Escrivà passa a tocar la trompa i el bombardino i Pepe es fa càrrec de la banda i tot comença a funcionar de meravella quan es funda el MUSICAL l'any 73, aleshores torne jo a la banda. Em causa una mica de sorpresa, quan Pepe menciona a tots els diferents membres de les juntes rectores de musical, no vore el meu nom, no per res, però al menys en vuit anys he format part de les juntes com a tresorer i altres càrrecs, l'actuació de Raimon, única vegada en Pego, i el concert dun jove guitarrista que li deien Andres Marti un dia de molta fred en la llar parroquial.

La primavera del 80 deixo la banda com altres músics, per no tindre la simpatia de cert sempitern dirigent de l'agrupació, és l'any que ve un nou director molt jove —José Lluís Peris Cordellat— que estarà entre nosaltres fins l'any 84, que és nomenat director de la banda del seu poble —Silla—; aleshores i segueix en l'actualitat, es posa al front de la banda de Pego qui era professor d'instruments de metal —Michel Cervantes— i per a substituir a Jose Luis com a professor de fusta (clarinets, saxos, etc.) es contracta a Vicent Aloy de Bétera, Destacat professional del clarinet que a bon segur que es notarà la seua tasca en els nostres jòvens clarinetistes.

Actualment l'Agrupació Musical de Pego està presidida per Josep Bordes i Galán, popular personatge pegolí molt conegut llavors per la seua dedicació a les falles del barri de Sant Josep, esperem tots els aficionats a la música que esta nova junta tinga present que té en les seues mans una entitat cultural molt seria i que endemés té una gran competència en nombrosos pobles del País Valencià.

De la llista cronològica de directors que publica Quaderns Pego en la pàgina 41 li faig les següents correccions:

Mestre Magraner	1955/?
Jospe Albero i Francés.....	1958/1960
Àngel Martínez.....	1960/1961
Jospe Albero i Francés.....	1961/1963

Pego, 9 abril 1984

FERRAN FERRANDO I SENDRA

Problemática fiscal

Desde que tengo uso de razón he comprobado que, exceptuando alguna que otra bibliografía de hombres ilustres de nuestra querida villa, LOS PROGRAMAS DE FIESTAS están saturados de cucañas, bailes, logros promesas, etc... ¡Muy loable y lógico!, pero, a mi modesto entender la situación es bastante confusa y muchísimos pegolinos aplaudirían que en estos PROGRAMAS se incluyera un pequeño espacio en el cual se tocaran abiertamente los problemas en que estamos sumergidos y el modo más racional para esclarecerlos.

Lástima que habiendo tan valiosas plumas tenga que ser precisamente un aficionado a novelas de rodeo quien "lance" la primera piedra" abordando este importantísimo y delicado tema como es el FRAUDE FISCAL Y SUS SECUELAS. Estamos viviendo una psicosis de inseguridad ciudadana; el paro se acrecienta, la insolidaridad se agudiza y el egoísmo es moneda fraccionada; si añadimos a este cúmulo de graves problemas, el poco amor hacia el prójimo, el panorama se presenta poco esperanzador.

Se tienen datos fiables de miles de emigrantes, y se desprende de sus declaraciones, toda la Europa Occidental, tanto empresarios como trabajadores, según sus ingresos, pagan religiosamente sus impuestos al Estado. En cambio nosotros los españoles, en su mayoría por no generalizar, buscamos todos los resquicios posibles para evadirlos. ¡Que contraste!

La presión fiscal agrava por momentos las maltruchas economías de la mediana y pequeña empresa con el consabido despido de miles de trabajadores. Mientras tanto continúan existiendo infinidad de "señores" con sus saneadas cuentas bancarias haciendo caso omiso a los múltiples requerimientos de Hacienda, lo cual como es lógico conlleva a cargar aún más las espaldas del sufrido contribuyente.

En periodos de desestabilización o crisis los pícaros "hacen su Agosto". Si repasamos la Historia vemos que siempre han existido minorías de "listos", pero actualmente observamos con preocupación alarmante el progresivo aumento de estos sinvergüenzas.

Si la Administración no toma clara conciencia de la situación y no emprende una decidida campaña para erradicar esta lacra social la perspectiva del futuro se presenta poco esperanzadora.

No es mi intención pretender descubrir fórmulas mágicas; para solucionar tan difíciles cuestiones. Pero, si sugerir a las Autoridades, en crear una Comisión Investigadora y por medio de la cual, recabar información en bancos, gestorías, etc. Con el fin de averiguar que ciudadanos estando inmersos en el pago de Impuestos de las Personas Físicas, no cumplan con su deber social. Como así mismo aclarar, los que por pura fórmula legal, hacen "su" declaración sin un mínimo de transparencia y fiabilidad.

¡Que estas medidas puedan causar malestar en cierto sector! ¡Es natural!, debido al afán tan "ahorrativo" de los posibles afectados. Pero, ¿hemos considerado, el inmenso alivio que estas medidas supondrían, a estos miles de españoles que tienen que pagar lo que estos "señores" evaden?

España está atravesando una grave crisis socio-económica y los españoles debemos ser conscientes de que es imprescindible la colaboración y sacrificio de todos los españoles para salvarla. Pero...!Cuidado!...hay que distribuir las cargas fiscales con más justicia, o sea, que cada español contribuya en base a su dependencia económica y no como está ocurriendo hasta la fecha, castigando sin piedad a las clases económicamente más débiles.

Ante esta serie de injusticias, insisto: es un deber imperativo de las Autoridades servir a la sociedad por encima y con olvido de todo lo demás. Si la labor de ustedes es positiva, contribuirá de modo muy feliz, en crear una imagen más eficiente ante ese pueblo que sigue confiando en una España mejor.

Sin lugar a dudas no dispongo de un coeficiente intelectual suficiente, para abordar con eficacia, este delicado y problemático tema fiscal. Simplemente deseo aportar con estas palabras, una línea de conducta más justa y solidaria.

J. GALIANA

CONTAMINACION DE ACUIFEROS E INTRUSIONES MARINAS, SALANIZACION DEL AGUA DEL RIEGO

Los días 5, 6 y 7 de Abril, se desarrollaron las jornadas de Medio Ambiente organizadas por el Colegio Mayor Luis Vives de la Universidad de Valencia, en ellas se incluía una ponencia con el título que antecede a este escrito desarrollada por el Dr. Ingeniero Francisco Mira Cánovas.

Y habiendo sido invitado el M.I. Ayuntamiento de Pego para asistir a estas jornadas con el fin de que desarrollara alguna comunicación o que participara en los debates, el Sr. Alcalde declinó su presencia en las Jornadas en el Concejal de Medio Ambiente y Consumo acompañado a su vez por dos miembros de la Comisión de Información y Documentación de "Els Defensors d'aigua".

Después de la intervención citada anteriormente, se dio lectura a la siguiente comunicación.

PREMISA BOSIC: Los recursos son limitados, por tanto su explotación debe ser limitada a un nivel que haga imposible su agotamiento.

Los acuíferos situados en las proximidades del litoral deben ser explotados con sumo cuidado, ya que esta proximidad les lleva al peligro inminente de las intrusiones marinas.

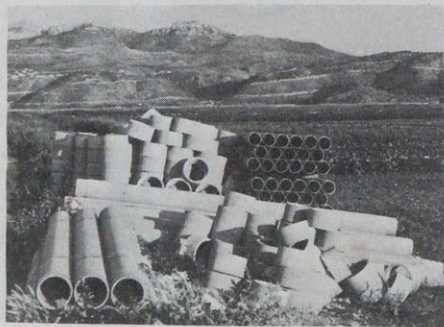
Es impensable el hecho que se hayan estado extrayendo agua de los acuíferos del litoral sin tener en cuenta el nivel del mar sobre o por debajo del punto de extracción.

Este hecho y no otro interpretamos que es el favorecedor del desastre que se cierne sobre los acuíferos del litoral valenciano.

Si se respetara que toda bomba de extracción estuviera colocada por encima del mar no contribuiría a la salinización de nuestros acuíferos del litoral. Este hecho tan simple resulta a todas, luces escandaloso porque no existe ningún control al respecto y es evidente que el agua es un bien común de todos los españoles como dice el Alcalde de Denia.

EL CASO DE PEGO; tiene algo de particular y merece nuestra atención y es el hecho, por una parte que la inmensa parte de los pozos tienen su punto de extracción por encima del nivel del mar así como el hecho de que al existir aguas superficiales en la zona también contribuyen a evitar las intrusiones marinas, es evidente que si el acuífero tiene recursos para que fluyan los manantiales superficiales es porque se encuentra en un nivel superior a estas costas. Es necesario constatar llegados a este punto que mientras fluya agua hacia el mar de forma superficial o subterránea estaremos a salvo de las intrusiones marinas. Por ello creemos que es muy peligroso el método administrativo común en todos los casos en que se ha querido transvasar agua de unos puntos a otros la alegación de "sobrantes de agua".

En primer lugar habría que evidenciar este hecho de "sobrante" y de forma inmediata pasar a analizar el hecho de que sea necesario quizás que exista este pequeño "sobrante" como válvula y testigo de seguridad para preservar los acuíferos

del litoral y en particular el de la Vall de Pego.

Por otra parte es sabido que las capas freáticas se surten siempre de capas superiores y evidentemente de la lluvia. Reconocido es también que 1/3 del agua de lluvia se evapora rápidamente otro 1/3 discurre por los barrancos y los ríos hacia el mar y otro 1/3 para la capa freática.

Pues bien en la Vall de Pego existen dos grupos de extracción que están en cotas comprendidas entre los 20 y 30 m. y bordean hacia cotas superiores (120 a 150 sobre el nivel del mar) del interior con lo que resulta del todo evidente que 1/3 se evapora pero los 2/3 restantes vuelven a la capa freática con lo que es esta ocasión el hombre facilita la labor de reciclaje del agua de este ecosistema.

Si se tiene en cuenta que estos dos grupos riegan más de la mitad de la superficie de regadío y la totalidad casi absoluta en cotas superiores a los 100 metros queda constatado el hecho apartado como particularmente beneficioso.

Analizada nuestra realidad creemos que cualquier actuación para preservar el acuífero pasará necesariamente por:

a) Evitar la salinización de los acuíferos próximos al litoral con medidas drásticas, rápidas y eficaces.

b) Ordenación territorial inmediata.

c) Gestión eficaz de los recursos existentes, porque son limitados.

d) No más expoliación de recursos de las áreas rurales en beneficio siempre de las urbanas con todas las secuelas que ello conlleva, y más si estos últimos se encuentran situados en la costa.

"Els defensors d'Aigua"

Premis darrer diumenge d'Octubre

CONVOCATORIA 1983-1984

PEGO — MARINA ALTA

L'Associació d'activitats culturals de Pego, amb la col.laboració de l'Ajuntament de Pego i la Caixa d'Estalvis Provincial d'Alacant convoca per a l'any 1984 els premis següents:

1.— PREMI AJUNTAMENT DE PEGO

Es convoca el premi Ajuntament de Pego destinat a premiar el millor treball presentat sobre un tema històric referent a la Vila de Pego. La seua dotació serà de 50.000 pessetes.

2.— PREMI CAIXA D'ESTALVIS PROVINCIAL D'ALACANT

Seran admesos a aquest premi tots els treballs científics, professionals, tècnics o urbanístics encaminats al coneixement i millora de les condicions de vida dins l'àrea de la comarca de Pego (Marina Alta). La seua dotació serà de 40.000 pessetes.

3.— PREMI ASSOCIACIÓ D'ACTIVITATS CULTURALS DE PEGO

Aquest premi està reservat al millor treball literari presentat sobre poesia, narrativa, teatre o assaig. La seua dotació serà de 30.000 pessetes.

• • • • •

Presentació de treballs fins el 30 d'agost de 1984

Remetre els treballs a:

ASSOCIACIÓ D'ACTIVITATS CULTURALS DE PEGO
Carrer Ramón i Cajal, 28 ó apartat de correus 20 de PEGO (Alacant)

BASES GENERALS DELS PREMIS DARRER DIUMENGE D'OCTUBRE DE PEGO

- 1.— Als premis podrà aspirar qualsevol persona sense importar la seua nacionalitat.
- 2.— Els treballs hauran d'anar escrits a màquina, a doble espai i per una sola cara, en fulls tipus foli o similar (DIN 4, Holandesa...) sense limitació d'extensió. Cal presentar tres exemplars i hauran de redactar-se en valencià.
- 3.— A la fi que els autors resten anònims fins que els treballs siguen jutjats, aquests hauran de lliurar-se per correu certificat.
- 4.— Aquesta tramesa es farà abans del 31 d'agost de cada any, data en que es tancarà el període d'admissió, a la secretaria de l'Associació d'Activitats Culturals de Pego, carrer Ramón i Cajal, 28 Pego (Marina Alta) o a l'apartat de correus 20 de Pego, en un sobre que diga «Premis darrer diumenge d'octubre de Pego» i un lema. En aquest sobre se n'inclouran dos més, closos, que duràn en la coberta un lema, el nom del treball i el premi al qual concursen, sense fer cap referència a l'autor. En un d'ells anirà el treball i en l'altre les dades identificatives del(s) autor(s), nom, cognoms, adreça i/o telèfon.
- 5.— La comissió qualificadora, nomenada per les tres entitats convocants dels premis, estarà formada per personalitats de reconeguda valua, actuant de secretari de la comissió el secretari de l'Associació d'Activitats Culturals de Pego.
- 6.— El veredicté serà inapel.lable. El premi podrà quedar desert si es jutja que els treballs presentats no tenen mèrits suficients.
- 7.— En avaluar els treballs es considerarà llur correcta estructura, la seua metodologia, el seu contingut i originalitat, així com que s'adapten a les matèries per a les quals fou convocat el premi.
- 8.— L'acta, o les actes de l'acord dels tribunals es llegirà públicament durant l'acte commemoratiu del «darrer diumenge d'octubre», llegintse tot el contingut de les pliques.
- 9.— El premi en metàl.lic corresponent es donarà al primer dels autors signants; i el títol acreditatiu a cadascun dels firmants.
- 10.— Tots els treballs premiats seran propietat de l'Associació d'Activitats Culturals de Pego, que podrà publicarlos o bé autoritzar als autors llur publicació sempre que hi conste la finalitat per a la qual van ésser redactats així com el premi obtingut.
- 11.— Tots els treballs no premiats podran ser retirats abans del 31 de desembre del mateix any presentant el rebut de lliurament certificat. Els no retirats dins aquest termini es consideraran sotmesos a la norma anterior.

PROGRAMA DE FESTES 84 PEGO

ORDRE D'ACTES

Dimecres, dia 20:

Festejos populars.
Festival Rock per la nit al Poliesportiu.

Dijous, dia 21:

8,30 h. cercavila.
9 h. Misa sant Cristòfol.
10 h. Desfilada d'automòbils.
12 h. Visita asilo.
12,30 h. Vi d'honor.
23 h. Revetla festera en el Pla de la Font a càrrec de la Banda de Pego.

Divendres, dia 22:

10 h. Actes fi de curs Col·legi Cervantes.
19 h. Festejos Populars. (Pesada d'haques).
19 h. al Poliesportiu teatres Infantils, entrega de premis, concurs de dibuix i actuació de la Tellina Teatre.
21 h. Cercavila.
23,30 h. per la nit en el poliesportiu actuarà l'orquestra MARE NOSTRUM.

Dissabte, dia 23:

Durant tot el mati i la vesprada "TIR I ARRASTRE".
A les 18 en la plaça de bous exhibició de Karate i Arts Marcials.
19 h. en el carrer sant Joan festa popular.
21 h. Concentració de bandes de música en la Plaça del País Valencià.
22 h. En el camp de futbol Cervantes GRAN FESTIVAL DE BANDES DE MUSICA (amb la actuació de les bandes: Associació Musical El Verger; Agrupació Musical Teulada; Agrupació Musical "La Lírica de Silla"; Agrupació Musical de Pego).
23 h. en el carrer sant Joan, actuació de l'orquestra "CASA-BLANCA".
23,30 h. Entrega de trofeus del torneig de tenis en les instal·lacions del club.

Diumenge, dia 24:

8,30 h. Cercavila.
Tot el matí i tota la vesprada "TIR I ARRASTRE".
En el lloc de costum solta de codornius.
11 h. Inauguracions que hi haurà lloc per les autoritats locals i comissió de festes.
12 h. Trial al Pla de la Font, (podran participar tots els xiquets que vullguen amb bicicleta trialera).
20 h. Gran Cavalcada Popular i a continuació en el Poliesportiu actuació de l'espectacle "MARAVILLAS INFANTILES".

Dilluns, dia 25:

19 h. Festejos Populars.
21 h. Cercavila.
23 h. Verbena en el carrer sant Miquel a càrrec del conjunt NUEVO AMANECER.
23 h. En el Poli actuació d'una companyia de teatre VALENCIA.

Dimarts, dia 26:

11 h. Festival Infantil a càrrec dels alumnes del Col·legi sant Antoni en el local de la Casa del Poble.
19 h. Festejos populars.
21 h. Cercavila.
21 h. Començ a la nit esportiva en la Trilladora.
23 h. Actuació de la nostra coral ALMA MATER, en el saló de la caixa d'Alacant i Múrcia.
23,30 h. en el Alter de Pau actuarà en conjunt VOLUMEN.

Dimecres, dia 27:

19 h. Festejos populars.

21 h. Cercavila.

23,30 h. En el poliesportiu un formidable espectacle musical que contarà entre altres figures amb ELSA BAEZA I RUMBA TRES.

Dijous, dia 28:

10 h. Cercavila.

11 h. Misa en honor a sant Joaquim.

12 h. Visita al asilo per les autoritats.

12,30 h. Pallorfa popular en el Passeig Cervantes.

19 h. Festejos Populars.

21 h. Cercavila.

23 h. Actuació de l'Orquestra de Pols i a Pua i Coral Salinas de Torrevella en el Poliesportiu i per deferència de la caixa Provincial d'Alacant.

23,30 h. En la plaça del Mercat ball a càrrec del conjunt RENACER.

Divendres, dia 29:

10 h. Diana.

11 h. Carreres ciclistes.

12 h. Paella Gegant. En el poliesportiu gran verbena moruna amb l'actuació de les orquestres CARIBE i ESCALA.

20 h. Primera entrà de Moros i Cristians.

23 h. Verbenes en el carrer sant Pere amb els X-SHONS.

24 h. en el polideportiu verbena popular amb dos conjuntos CARIBE I SCALA

Dissabte, dia 30:

Pel matí els MOROS I CRISTIANS conviden a tots els simpatizants a visitar les seves "KABILES".

10 h. en la Plaça del País Valencià, actuació de Balls Populars patrocinat per la Caixa d'Estalvis d'Alacant i Murcia.

12 h. en la Plaça del Mercat verbena popular a càrrec d'INSIGNIA i OASIS.

20 h. Segona entrà de MOROS I CRISTIANS amb parlament i guerra final.

10,30 h. de la nit i en la Plaça del País Valencià actuació de "CORAL LEVANTINA Y BANDÀ DE MUSICA DE CREVILLENTE" per deferència de la Caixa d'estalvis d'Alacant i Múrcia.

24 h. "Extraordinària Verbenes Popular" en la plaça del mercat a càrrec de dos actúals conjunts OASIS i INSIGNIA

Diumenge, dia 1:

9 h. Cercavila.

10 h. Traslats de l'Ecce-Homo.

11 h. Missa. En el lloc de costum TIR AL PLAT.

13 h. Mascletà.

18 h. Triangular Juvenil de Futbol en el camp Cervantes (equips Alcira, Gandia i Pego).

20 h. Cercavila.

21 h. Processor.

23,30 h. En la plaça del País Valencià concert final de festes a càrrec de l'agrupació Musical de Pego. En acabar el concert en el lloc de costum GRAN CASTELL DE FOCS D'ARTIFICI.

Dissabte, dia 7 de juliol:

A les 23,30 h. de la nit i en el poliesportiu gran verbena a càrrec del conjunt X-SHONS i la orquestra MANHATAN.

NOTA: El col·lectiu de fotògrafs de Pego presentarà una projecció de diapositives en la Plaça del País Valencià, per la nit, els dies 29, 30 i 1.

• Desde el dia 23 de Juny al 1 de Juliol NO ES PODRÀ APARCAR en el Pla de la Font i el Passeig i es canviarà la direcció al carrer Sant Josep. Igualment es demana a la gent que quan es talle el carrer per la Policia Municipal a causa dels actes de la Fira es col·labore per millorar la festa. Gracies.

• Els dies 18, 19, 20, 22, 25, 26, 27 i 28 es faran BOUS a les 19 h. en la Avinguda de Fontilles.

MOROS I CRISTIANS - PEGO 1984

PROGRAMA OFICIAL D'ACTES, DIES 28, 29 i 30 de Juni

DIA 28 DE JUNY

A les 7 de la vesprada, s'obrirán oficialment les cábiles per ha tots els festers, músics, i convidats.
A les 10 de la nit, a la plaça del Mercat, soparem juntes totes les filaes acompanyats de bon ví i de l'orquestra RENACER

DIA 29 de JUNY

A la Matinada, despertà festera a base de cohets i arcabuses. Després, aprofitarem el matí per ha anar traguertant per les cábiles fins l'hora de dinar.

A les 7 de la vesprada, **I Entrá de Moros i Cristians**, concentració al Convent dels Frares, per ha fer el següent itinerari. Eixida per el carrer Murla, San Carles, Sant Rafael, Plaça del Mercat, Poeta Lorente, carrer major, per ha acabar a la Plaça del País Valencià.

A les 11 de la nit, Verbena al Poliesportiu fins la matinada. De fer ruido i música es farán carrec les orquestres CARIBES I ESCALA

DIA 30 DE JUNY

Nomes s'acabe la verbena, despertá fins l'hora d'almorssar.

A les 11 del matí DIANA, que anirà per els següents carrers. Concentració a L'alter de Pau, seguirem per el carrer La Pau,, Plaça del Mercat, Poeta Lorente, Jaume I, Sant Marcs, Sant Joan, Santa Teresa, Passeig Cervantes finalitzant al Plá de la Font on estaré montat el Castell

A la 1 de mig dia, al Plá de la Font es farà una GRAN PAELLA per ha 500 persones, de la que dinarem allí tots els moros, músics i convidats per les diferents filaes.

A les 7 de la vesprada, **II Entrá de Moros i Cristians**, concentració a la Creu de Sant Miquel. El itinerari seré, Sant Miquel, Capitá Cendra, Sant Jaume, Sant Agustí, i Plá de la Font.

Al finalitzar es farà la batalla final que com de costum guanyarán els Cristians.

A les 11 de la nit, tindrem música i festa a tope a la Plaça del Mercat acompanyats per les orquestres INSIGNIA i OASIS.

Ací s'acaba la festa fins l'any que ve.

ORDRE D'EIXIDA

FILAES

AL-HAGAMBA-MUZA
(escuadra negres)

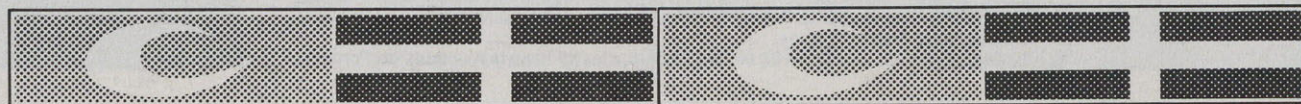
AL-HAGAMBA-MUZA

AL-HAGAMBA-MUZA
(Infantil)

BANDES DE MUSICA

A. M. Beniatjar

A. M. Alfarrasi

FILÀ

BANDA DE MUSICA

ALMORAVITS

A.M. Alcalalí

FILÀ

ALAÇDRACH

BANDA DE MUSICA

A. M. Parcent

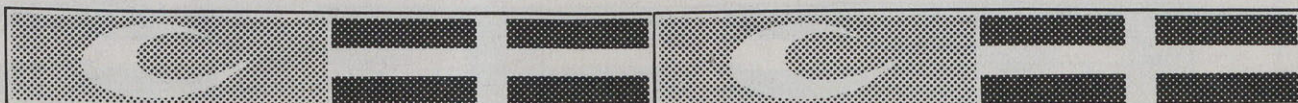

FILÀ

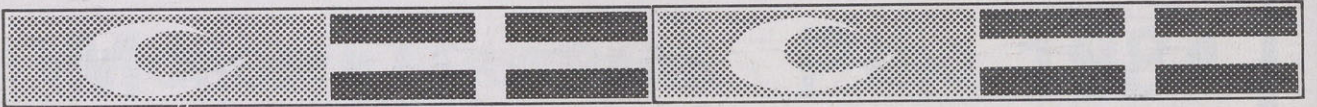
FEIXUGS

BANDA DE MUSICA

A. M. Pego

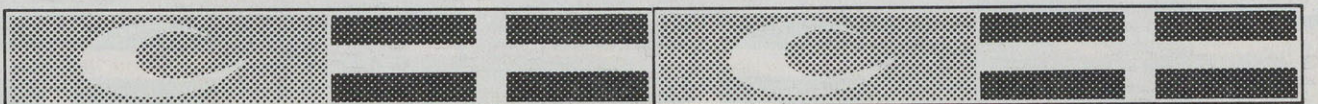
FILAES
ALMOGAVARS
ALMOGAVARS
(Infantil)

BANDA DE MUSICA
A. M. Castells

FILAES
J. T.
J. T. (Infantil)

DANDA DE MUSICA
A. M. Xaló

ENTITATS COL. LABORADORES

ALIMENTACIÓ

HELADOS

Plà de la Font, 17
Tel. 57 05 29

ALIMENTACION

CLEMENTE

Pedro Sala, 25 Tel. 57 03 20

AUTOSERVICIO

V. Serrano Casanova

San Juan, 1 Tel. 57 02 54

COMESTIBLES

ENCARNA NADAL

Nueva, 2 - Tel. 57 11 67

SUPER MES

Plà de la Font, 17 Tel. 57 15 70

AUTOSERVICIO

FEMENIA

pl. May. Cendra, 4
Tel. 57 01 68

San Juan, 83

Tel. 57 11 27

SUPERMERCADO

MONTANER

Calvario Viejo, 56 Tel. 57 06 73

ALIMENTACION

VENTURO

Plà de la Font, 10 Tel. 57 12 66

ALDI

El estilo diferente y los precios más bajos
Plaça de la Constitució Tel. 57 05 24

PATRO IBIZA

TIENDA DE ULTRAMARINOS

Mar, 44 Tel. 57 02 14

ULTRAMARINOS - COMESTIBLES

NTRA. SRA. PERPETUO SOCORRO

PEPITA SISCAR

Ecce-Homo, 17 Tel. 57 08 32

HILARIO

SEGUI PALMER

Plaça País Valencià Tel. 57 04 19

Juan Nadal Segura

ULTRAMARINOS Y SALAZONES

Mayor, 20 Tel. 57 05 61

Hijos de Fernando Mateu

Almacén de coloniales, tueste diario de café

Mar, 28 Tel. 57 00 58

Vda. de Bautista Sala COMESTIBLES

San Jaime, 2 Tel. 57 03 77

COMESTIBLES

Chelo

Calvario Viejo, s/n. Tel. 57 13 51

CARNICERIA

MIGUEL COSTA LLORCA

Plaça de la Constitució i San Roque, 26
Tel. 57 09 71

Carniceria GUISOT

Mar, 19 Tel. 57 04 66

CARNICERIA

Joaquín Sendra "FRONTERA"

S. Agustín, 48 Tel. 57 03 69

CARNICERIA COSTA

Plaça País valencià, 4 Tel. 57 01 67

CARNICERIA Y SALCHICHERIA

S. Fco. Javier, 4 - TI. 57 05 20 - PEGO

Triángulo Residencial Holyday Beach

Las Marinas - DENIA - Tel. 78 27 75

Complejo Com. Les Fonts es Las Marinas

Carniceria Salvador Frau

Especialidad en embutidos

San José, 20 Tel. 57 10 62

Carniceria FRONTERA

JOSE SENDRA

Jaume I, 69 Tel. 57 03 71

Pateleria LA FONT

Pasteleria CERVANTES

Plà de la Font - Tel. 57 02 70 i 57 07 84

PANADERIA

del de "EBO"

Crt. Denia, 22 Tel. 57 00 28

PASTISERIA
SERVER

Poeta Llorente, 6 Tel. 57 03 59 PEGO

panificadora
pegolina s.l.

Tel. 57 03 58

PANADERIA Y BOLLERIA

RAFAEL CLOQUELL

San Fernando, 41 Tel. 57 03 57

Ecce-Homo PANADERIA

RAFAEL SISCAR

Ecce-Homo, 1 Tel. 57 01 65

FORN I PANADERIA**MANCANERA**

Mestre Blasco, 6 Tel. 57 10 13

SALVADOR BUÑOLS PASTOR**Pescaderia "MARI"**

Maestro Blasco, 3 Tel. 57 11 30

Pescaderia KURI

Ausias March, 2 Tel. 57 11 44

Pescaderia V. ALENTADO

F. Javier, 18 Tel. 57 12 72

Pescaderia VICIANO

San Jaime, 20

BARS...**CAFETERIA BAR****PLÀ DE LA FONT**

Plà de la Font, 26 Tel. 57 09 11

**BAR
RAMIRO**

Ramón y Cajal, 7 Tel. 57 03 79

**BAR
JERONIMO**

Paseo Cervantes, 9 Tel. 57 04 63

**BAR
REIG**

San Miguel, 109 Tel. 57 15 40

BAR - CAFETERIA RAVALET

José Carlos y Chimo Buñols

San Miguel, 3

BAR "PUR"

Vte. Pérez Ortola y Guillermo Ramiro Baño

Capitán Cendra, 13 Tel. 57 10 03

BAR**"AVENIDA"**

Avda. Valencia, 1 Tel. 57 07 07

CAFETERIA**FARAIG**

Alicante, 1 Tel. 57 12 01

Bar PEGO

BAUTISTA PELLICER

Plaça Mercat, 11 Tel. 57 00 66

**BAR
TRINQUET**

RAFAEL FRAU

Filipinas, 2 Tel. 57 13 88

**CAFETERIA
BALDOMERO**

Filipinas, 3 Tel. 57 04 24

DISCO-BAR**"SIMO"**

Plaça de la Contitució Tel. 57 05 09

**BAR
ZORRILLA**

Mayor, 2 - Jaume I, 18 Tel. 57 00 55

Sociedad de Cazadores Pego

Les desea felices fiestas Patronales

Tel. (Bar) 57 10 10 Cazadores 57 11 74

CASA IBIZA

ESPECIALITATS EN VI I LICORS

Sant Jaume, 30

RESTAURANTE - PIZZERIA**CHARLY**

Playa Santa Ana

BAR - RESTAURANTE

LAS BARRACAS

de FRIGOTEL

Tls. 2850018 y 2851931-OLIVA (Valencia)

Club Los Jóvenes

San Jaime, 6

Hogar del Camarada

DANIEL NAYA

Pl. País Valencià, 5 Tel. 57 00 54

Bar FILLO'S

Pl. País Valencià, 5 Tel. 57 07 21

Berlín Burger

San Agustín, 2 Tel. 57 03 01

Cafeteria PEPE

SU CAFETERIA

San Antonio de Padua, 1 Tel. 57 11 98

Café Lom
PEGO

Ramón y Cajal, 18

Bar MERCAT

especialitats de cuina i sandwihis

Plaça del Mercat, 12 Tel. part. 57 16 21

café L'ona

Santo Domingo, 17 Tel. 57 10 25

CHOCOLATERIA - CAFETERIA**ELS CARRERONS**

Ramón y Cajal, 5 Tel. 57 12 65

BEBIDAS REFRESCANTES KONGA Y**AGUA DE MANANTIAL PEÑARAL**

Embotelladas por Carbónicas Levantinas

TEL. 57 07 51

ABSENTA LA LOCA

Destilerias Alto Pego (Alicante)

Vicente Ibiza Burba

VINOS Y LICORES

San Rafael, 54 Tel. 57 06 66

Camping
SAN FERNANDO

Teléfono 285 07 10

DISCOTECA

HEXAGONO

Nacional 332 a 2 Km. de Oliva y 5 de Gandia

DISCO PUB

Salón para banquetes

Tels. 57 11 18 part. 57 06 87 - 57 10 82

CONSTRUCCIÓ

CONSTRUCCIONES

E M I C

Capitán Cendra, 113 Tls. 571320 part. 570710

JUPOBE

Bautista Pons Berenguer

Venta de pisos - Contratista de obras

Alm. y ofic.: San Juan, 81 Tel. 57 06 95

Antonio López Ruiz

Grandes construcciones y venta de pisos

Ramón y Cajal

Construcciones

BALLSA

P. Fernando Ferrando, 30

Mármoles SERVER

Elaboración de mármoles granitos y piedras naturales

Crt. Denia, 39

Tel. 57 64 68

Arenas FORNA S.L.

Avda. de Alcoy, 8

Tel. 57 04 30

Salvador Garcia Company

Material construcción - Azulejos Gres y saneamiento Distribuidor de cementos "Ford" y "Peyland"

Exp. y venta: Mar, 88

Tel. 57 05 72

TUBOS **SAGANES** TRANSPORTES

FERNANDO SENDRA CARDONA

Mar, 78

Tel. 57 03 26

PEGO

Joaquín Moll Pacheco

FABRICA DE TUBOS DE HORMIGON

Camino del Cementerio, s/n.

Tels. fábrica 57 08 25 part 57 08 29

ESCAYOLAS

CAMARENA

AV. Alcoy, 53

Tel. 57 05 76

Vte. Company Gosp (Malaya)

TUBOS I BOQUERAS

Domicili Àntic Rejolar

Tel. 57 04 67

YESOS Y ESCAYOLAS

PASTOR y Compañía

Pedro Sala, 23

Tel. 57 01 01

Cervantes, 10

Tel. 57 15 64

Taller: Crt. Denia, Km. 1

VIBRO-ORSA Bloques Vibrados

R. ORTOLÁ SASTRE

Ctra. Pego al Mar, s/n.

Tel. 57 11 19

BOTIGUES ...

Kelvinator

Electrodomésticos VIDAL

Filipinas, 2

Tel. 57 03 32

THOMSON

TV Color-Video

Electrodomésticos VIDAL

Filipinas, 2

Tel. 57 03 32

ELECTRODOMESTICOS

MANUEL IBIZA

Jaume I, 17

Tel. 57 07 10

Ramón y Cajal, 24

Tel. 57 12 51

VIDEOMANIA

VIDEO CLUB

San Rafael, 18 Tls. 570918 part. 571580

MANUEL REQUENA REY

Reguero, 21

Tel. 57 08 78

PEGO

DECORACION
ACRISTALAMIENTOS
crispas
PEGO

San Miguel, 46

Tel. 57 11 11

Francisco Miralles

Persianas-Cortinas-Plásticos-Decoración

Jaume I, 86

Tel. 57 12 56

GREIX

DECORACION - REGALOS

San Fco. Javier, 20

Tel. 57 14 09

CRISTALERIA
CORTINAJES
DECORACION

Ronda

Pl. de la Constitució. Tls. 570093-570758

Ramón y Cajal, 10

Tel. 57 13 03

TAMARIT
SPORTS

Ed. Victoria-Pl. Constitución-Tl. 57 15 52

Florencia FLORS

Vallet, 5

FLORES

JOSELEN

Pedro III El Grande

Tel. 57 12 29

Ferretería BOLUFER

Artículos de Ferretería y objetos regalo

Mayor, 15

Tel. 57 03 72

FERRETERIA

CASA SENA

Ramón y Cajal, 36

Tel. 57 00 17

Ferretería, baterías de cocina y artículos regalo

José Alemany García

Capitán Cendra, 2

Tel. 57 10 63

• JOGUETS
BRIONES

Pla de la Font, 16

CASA MURALLA

Artículos de regalo, deportivos y juguetería
San Cristóbal, 10

el nivell

Joguets educatius
manualitats
belles arts

Ramón y Cajal, 28
Tel. 57 03 92
P E G O

POPINNA

JOGUETS I ARTICULS DE REGAL
Vall d'Alcala, 4 Tel. 57 01 89

Rodria

Plà de la Font, 14 Tel. 57 10 48

PERFUMERIA Y CALZADOS

EL PASEO

Paseo Cervantes, 13 Tel. 57 11 07

Nateva

Perfumería Cosmética
Carolina Sala, 16 Tel. 57 14 11

DROGUERIA CENTRAL

JOSE SENDRA SOLBES
Salón de Belleza PEPITA

Mayor, 16 Tel. 57 01 60

Pintat

DROGUERIA Y PERFUMERIA
Plaça de la Constitució Tel. 57 10 52

Drogueria y Perfumeria
NOVA
C/PAZ, 4 TEL 570685
Pego (ALICANTE)

DROGUERIA Y PERFUMERIA

ARCO IRIS

Avda. Jaume I, 32 Tel. 57 00 25

CALZADOS QUINTANA

CALZADOS Y ARTICULOS PIEL, PERFUMERIA

PUNT ZERO, NAYA

TELEFONO 57 13 13

calzados VALLET

San Luis, 27 Tel. 57 15 51 PEGO

SABATERIA Xiquets

APANYEM SABATES
Santo Domingo, 4

CASA EMILIA

Plaza Mgo. Cendra, 11

CALZADOS

MAVI

Ramón y Cajal, 30 Tel. 57 16 75

RELOJERIA **JOSE FERRER**

Venta de relojes y reparaciones garantizadas
Filipinas, 2 PEGO

RELOJERIA - JOYERIA

"TONI"

Mayor, 21 Tel. 57 08 57

Mascarell OPTICA DIPLOMA

Jaume I, 10 Tel. 57 05 71

Mascarell Joyer

Jaume I, 10 Tel. 57 05 71

AVILA RELOJES - JOYAS

Mayor, 8 Tel. 57 02 21

TENDES DE ROBA I
MAN-TER

Plà de la Font, 8

Siluetas

Plà de la Font, 18 Tel. 57 12 25

BOUTIQUE
AN-ELEN

Plaça de la Constitució PEGO

TOT NOU e/novetat

M. Esteve, 11

NUMERO CANARIO

NUMERO UNO EN MODA Y
NUMERO UNO EN PRECIO
Plà de la Font, 34

RETAILS

Argentina, 12 Tel. 57 18 42 PEGO

TITOS

San Fco. Javier, 7 Tel. 57 12 28

¡Vista Vd. con elegancia
y decore du hogar con gusto!

VESTIDECOR VENTURO

San Mateo, 23 Tel. 57 07 53

TEJIDOS Y NOVEDADES

Joaquin Sendra Ferrando

Ramón y Cajal, 15 Tel. 57 10 18

Pochola

C/ Mar i Plaça de la Constitució

Hijo de MARIA MARI

Confección Bebe-Hilaturas y lanas para labores
Mayor, 16 Tel. 57 03 18

ROBA DE XIQUETS I NINES DE DRAP

Menutz

Fray Fco. Peris, 2 - bajo

BOUTIQUE

Nou-Stil

Rosa Mari

Mtro. Esteve, 5 Tel. 57 09 95 - 57 02 64

TOREXO vaquers

Sant Agustí, 15 Tel. 57 03 75

Bazar-Casa Lolita "La Chufa"

Comuniones, Bautizos, Artículos Regalo y Bodas
Plà de la Font, 2 Tel. 57 13 41

COMERCIANTS

VI CERESOLA COTS

Distribuidor de BITER KAS, Aguas Minerales,
Cerveza Stark-Turia y Pepsi-Cola

Almacén: Crt. Denia, 10 Tel. 57 08 05

Diego Garrigós Pina

Distribuidor de bollería y repostería
especialidad en empanadillas

Camilo Pérez, 3 Tel. 57 00 91

Es... FILOSA

Tel. 57 05 54

Distribuidor de Butano Salvador Escrivá Sastre

Filipinas, 14 Tel. 57 07 15

G A V I S A

Distribuidor de Piensos Hens, S.A.

San Carlos, 17 Tel. 57 02 64

Hijo de Carmelo Ortolá s.l.

Exportador de Frutas y Abonos

San Carlos, 34 - 36 Tel. 570111-570199

Frutas VELETA

Miguel Tasa Morera

La Paz, 47 Tel. 57 13 14 Alm. 57 02 98

FARMACIES

Farmacia

Encarnación Garrido Alpiroz

José Antonio, 4 Tel. 57 00 23

FARMACIA Y LABORATORIO

Leocricio Pascual Esteve

ESPECIFICOS

Ramón y Cajal, 20 Tel. 57 00 82

FARMACIA

José Llorca Martí

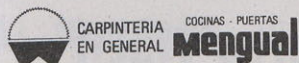
Ecce-Homo, 12 Tel. 57 10 28

MOBLES

Carpintería

P A V I

Capitán Cendra, 111 Tel. 57 19 79

Avda. Valencia, 20 Tel. 57 12 02

CARPINTERIA

Hnos. Cabrera y Pérez, s.l.

Ctra. Denia, s/n. Tel. 57 11 70

Avda. Alicante, 16 Tel. 57 00 97

Ctra. de Denia, 41 Tel. 57 07 05

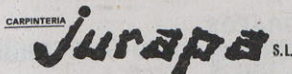

Ctra. de Denia, s/n. Tel. 57 10 14

Carpintería en General

Vella - Nova

Mtro. Esteve, 3 Tel. 57 03 15

Fabricación de Mallorquinas y Puertas
Avda. de Alcoy, 59 Tel. 57 06 16

CARPINTERIA MECANICA

CASILDOS

Gabriel Miró, s/n. Tel. 57 05 65

CALIÚS

CARPINTERIA METALICA HIERRO Y ALUMINIO

Ctra. Denia, 24 Tel. 57 13 92

"SAO RET"

Taller Carpintería Metálica

Ctra. Denia, 25 Tel. 57 14 33

B A R R E T

Taller de cerrajería metálica en Hierro
y Aluminio - Vallados tela

Avda. Alcoy, 38 Tel. 57 03 78 y 57 12 62

Taller Carpintería Metálica Mixta y Aluminio

HNOS. CHAPARRO

C. Cendra, 28 Tel. 570287 part. 570252

Taller Carpintería Metálica y Aluminio

ELIAS TORRENS

Maestro Berenguer, 48 Tel. 57 11 17

Taller Cerrajería, Carpintería Metálica y Aluminio

Jaime Dominguis

Cno. Carrascal, s/n. Tel. 571117-571247

MUEBLES ALEMANY

Fabr.: Ctra. Pego al Mar, Km 1-Tel. 570953

Exp.: Lavadero, 4 Tel. 57 09 33

Muebles VICENS

Exp.: Poeta Llorente, 4 Tel. 57 02 61

Fab. y Exp.: Av. Valencia, 16-Tel. 570851

FABRIQUES

Comercial Saquera, s.a.

C.O.S.A.S.A.

Quintana Devallaes, s/n. Tel. 57 12 67

Mtro. Berenguer, 23-Tel. 57 06 29-Ap. 24

VALENCIANA DE GANADERIA S.A.
MATADERO INDUSTRIAL DE AVES

Carolina Sala, s/n.-Tel. 570511 y 570291

AGRICULTURA

Av. Valencia, 22

Tel. 57 10 51

Almacenes, Ventas y Servicio Técnico Agrícola
Alm.: Avda. Fontilles, 7 Tel. 57 10 75
Oficinas: Tels. 51 12 44 - 57 12 97

INSECTICIDAS
DOMINGO GARCIA

CAPATAZ AGRICOLA
San Jaime, 18 Tel. 57 09 81

INSECTICIDAS
MOGAR

Convento, 14-Tl. 57 04 62 part. 57 09 81

Fr. Fco. Peris, 15 Tel. 57 11 86

INSECTICIDAS
CASA DEL CAMP

En el cruce 4 ctres. Tel. 570362-570663

TALLERS

TALLERES

Rafael Femenia

Av. Alicante, 20-Tel. 570617 part. 57 00 70

TALLER MECANICO

Jesús Rocher Puig

Motocultores Agría e Impal
San Rafael, 16 Tel. 57 03 27

TALLER Y DEPORTES
"MICA"

San Miguel, 27 Tel. 57 08 22

Motos PASTOR

Motos todas marcas y trucajes
Carmel Giner, 11

AUTOMOVILS

Talleres CESAR

Servicio Oficial FORD
Av. de Alcoy, 46 Tel. 57 06 71

Taller Carrocería y Chapistería

Fernando Oltra

Avda. de Alcoy, 63 Tel. 57 08 02

ELECTRICIDAD PERIS

Taller: Av. Alcoy Tel. 57 05 51
Part.: San Lorenzo, 5, 1.º Tel. 57 03 61

talleres VIBER

Reparación automóviles - Ser. Ofic. CITROEN
Av. Alcoy, 69-Tel. 57 05 84 part. 57 08 64

Vicente Pastor

Chapistería y pintura del automóvil
Adsubia, 6 Tel. 57 09 68

seat

SERVICIO OFICIAL

Avda. de Alcoy, 3 Tel. 57 02 26

CARLOS ARBONA ROVIRA

Mtro. Berenguer, 71 Tel. 57 09 26

J. REIG

TALLERES
Servicio Ofic. PEUGEOT-TALBOT
Cl. San Miguel, 109 Tel. 57 02 66

PLANCHA Y PINTURA DEL AUTOMOVIL

Hnos. LLORET

Avda. Alcoy, 42 Tel. 57 10 70

TACOGRAFOS

AUTO-ELECTRICIDAD

PUIGSERVER

Jaume I, 70 Tel. 57 07 18

Taller Bellota

Fernando Pastor Ortola

REPARACIONES EN GENERAL · SERVICIO DE GRUA
Avenida de Alcoy, 73 Tel. 57 13 55

SERVICIOS LUBRICANTES

San Rafael, 62 bajo Tel. 57 05 37

RENAULT

TALLERES COSTA

Avda. de Alcoy, 109 Tel. 57 09 61

Talleres
BLANJOCAR

CHAPISTERIA Y PINTURA

Alicante, 14 Tel. 57 11 00

MAPFRE

DELEGACION: **A. Vidal Folques**
San Rafael, 36 Tel. 57 04 00

ZURICH SEGUROS

AGENTE: **Pilar Canet Alemany**
O. Redondo, 84 Tel. 57 02 55

Seguros RAMON
a su servicio

M. Berenguer, 34 Tel. 57 07 73

Lavados y Engrases Alta Presión

ALEMANY

Av. Fontilles, 9 Tel. 57 08 55

Estación de Servicio

Lavado y encerado de coches
Avda. Valencia, 21 Tel. 57 04 14

VARIOS

ALICANTE Helados

San Roque, 24 Tel. 57 04 28
Kiosco CERVANTES Tel. 57 02 68

Cooperativa Agrícola

Caja Rural de Pego

Les desea felices fiestas patronales
San Rafael, 20 Tel. 57 00 73

Tintorería Conchita

San Fco. Javier, 12 Tel. 57 05 60

SAUNA Maria

Argentina, 7 Tel. 57 11 54

Lápidas SAMPER

Plaça Mercat, 7 Tel. 57 09 58

FUNERARIA San Cristóbal
JOAQUIN FERRANDO MARI
Avisos: Tel. 570162 antonio - 570318 María
57 05 81 Joaquín - 57 10 60 Matilde

**ORTOLA
TRANSPORTES**

San Carlos, 13 Tel. 57 10 27 PEGO

Transportes
y Nivelaciones
Vicente Mirera Ferrer
GAÑA

Fray Humilde Soria, 5-Tl. 2851056-Oliva
Roger de Lauria, 60 PLAYA DE OLIVA

Viajes
ARTHEMIS, S.A.
G. A. T. 424

Sta. Teresa, 18 Tel. 570125 part. 570899

Autobuses **La Amistad s.a.**
Servicios Regulares y de Alquiler
Paz, 19 Tel. 57 03 16 PEGO
Alfaro, 12 Tel. 287 44 10 GANDIA

Carlos Ribera Ribera
Agente de la Propiedad Inmobiliaria
Mayor, 16, 2.º, 5.ª Tel. 57 04 61

Aguas Potables y Riego, s.a.
Jaume I, 13 Tel. 57 00 61

BESTORIA
GASCÓ
AUTO-ESCUELA
BORONAT
Pl. Mayorazgo Cendra, 12 Tls. 570361-570499

LLIBRERIES

Idiomas - Mecnografía - Contabilidad
Jaume I, 31-Tl. 570776-Cursos de Verano

LLIBRERIA Y PAPERERIA
J. Vicent Server i PEIRO
Plaça Poeta Llorente, 6 PEGO

IMPRENTA - PAPELERIA
CUQUERELLA
Mayor, 11 Tel. 57 01 19
Paseo Cervantes Tel. 57 13 24

Filatelia MAR

Llibres, papers i coses-Selles nous i usats
Mar, 3 Tel. 57 02 02

QUIOSCO **Reme**

MAYOR, 23

ALEJOS QUIOSCO

F. Fco. Peris, 2, 1.ª Tel. 57 04 06

PROFESSIONALS

PELUQUERIA
Angelita Cots González
Mayor, 21 Tel. 57 12 54

Electricidad ROVIRA
FERNANDO ROVIRA ORTOLA

San Buenaventura, 19 Tel. 57 03 94

M.O.

CARLOS MENGUAL OLTRA (electricista)
San Rafael, 46, 1.º Tel. 57 03 86

Joaquín Cardona
ELECTRICISTA
San Rafael, 22 Tel. 57 08 23

Saneamiento SENDRA
San Agustín, 39 Tel. 57 12 33

JOSE AGUILAR
OBJETOS DE METAL DE ARTESANIA
INSTALACION Y MONTAJE DE FONTANERIA
VALLET, 7

FONTANERIA
P. GARRIDO
San Pedro, 39 Tel. 57 00 42

FONTANERIA Y SANEAMIENTOS
LLANSA
Almacén y Exposición:
Ctra. Denia, 16 Tel. 57 04 05

Bautista Aguilar García
FONTANERIA

Lavadero, 40 Tel. 57 08 16

Arte Fotográfico
GILBERT
Plaça País Valencià, 2 Tel. 57 05 16

ESTUDIO FOTOGRAFICO **Porse L**
Argentina, 3 Tel. 57 07 04

PELUQUERIA DE DONES

Caps Nous
ANGELES
Avda. Alcoy, 30 Tel. 57 19 19

PELUQUERIA CABALLEROS
ROCHER
San Agustín, 37

PELUQUERIA DE SEÑORAS
MARI CARMEN
Purísima, 8 Tel. 57 12 25

PELUQUERIA
"JUANI"
Lope de Vega, 5 Tel. 57 16 69

Paquita Sendra
PELUQUERA
Mayorazgo Cendra, 9-bis Tel. 57 13 17

Peluquería CELE
Jaume I, 30 Tel. 57 12 61

Peluquería de Señoras y Caballeros
"SENDRA"
San Fernando, 14

PELUQUERIA **SANTY**
Ramón y Cajal, 22 Tel. part. 57 12 53

PELUQUERIA **José Riera**
Cortes y Breshing
servicio posticeria
Plaça de la Constitució

Caja de Ahorros Provincial de Alicante

Caixa d'Estalvis Provincial d'Alacant

**La Caixa d'estalvis de la Provincia
i per a la Provincia.**

CAJA DE AHORROS
CONFEDERADA

Oficina en P E G O

Ecce - Homo, 9 - Teléfonos 570211 y 570299

PASCUAL HERMANOS, S.A.

Avenida Valencia, 23 - Teléfono 57 02 51

**saluda
a la Villa de Pego
y
les desea
felices Fiestas Patronales**

SERVICIOS QUE OFRECE EL BANCO DE ALICANTE A LOS AGRICULTORES

El Banco de Alicante viene ofreciendo al agricultor una serie de servicios y asistencia, para facilitarle las operaciones bancarias que cubran sus necesidades financieras de ahorro e inversión.

En todo momento estamos dispuestos a atenderle como usted se merece.

CREDITOS CAMPAÑA

Préstamos dedicados a financiar los gastos necesarios para preparar una nueva cosecha. Plazo de amortización hasta 12 meses, con tipo de interés muy ventajoso. Le será útil disponer de un Crédito-Campaña en el Banco de Alicante para sus compras de fertilizantes, insecticidas, utensilios y pequeña maquinaria, así como para gastos de mantenimiento, recolección y anticipos de cosechas.

FINANCIACION A MEDIO Y LARGO PLAZO

Si usted tiene que realizar alguna inversión o mejora en su explotación agraria, con financiación a mayor plazo, no deje de consultarnos y estudiaremos la más adecuada.

Además de los préstamos reseñados anteriormente, existen otros a mayor plazo y menor interés, por estar subvencionados por Organismos e Instituciones Oficiales.

Entre otros, podemos ofrecer al agricultor los siguientes:

- Créditos para comprar de semilla certificada. Convenio con el SEMPA.
- Créditos para transformación y mejora de regadíos, para modernización de explotaciones agrarias, fomento de electrificación rural, modernización y utilización de energías alternativas en explotaciones agrarias. Convenios con el IRYDA.
- Convenio con el BANCO DE CREDITO AGRICOLA, para modernización y racionalización de empresas agrarias.

PARA LA EXPORTACION

La integración del Banco de Alicante en el Grupo Banco Exterior, formado por 40 bancos, filiales y asociados, en todo el mundo, permite facilitar al exportador el adecuado apoyo, asistencia y financiación en todo momento. Entre estos servicios destacamos:

- Financiación en créditos a la exportación.
- Financiación a la exportación realizada.
- Prefinanciación con pedido en firme.
- Prefinanciación de exportaciones de bienes exportados y en consignación.

OTROS SERVICIOS BANCARIOS PARA EL AGRICULTOR

El Banco de Alicante ha perfeccionado los servicios bancarios convencionales: cuentas corrientes, libretas de ahorro, imposiciones a plazo, certificados de depósito..., para que usted los utilice con una mayor facilidad y buena rentabilidad. Además, puede disponer de tarjetas de crédito: MasterCard y Visa, cheques-gasolina, cajas de alquiler y operaciones de valores.

También le pagamos los negociables del SENPA. Para su comodidad puede domiciliar sus recibos y cuentas de mayoristas y cooperativas.

Consúltenos y le daremos cuantos detalles precise.

LE RECOMENDAMOS NUESTRO NUEVO SERVICIO,
LIBRETA DE CREDITO INMEDIATO - OPERACION DIEZ POR UNO

BANCO DE ALICANTE
GRUPO BANCO EXTERIOR

EL AUTOCINE LES DESEA FELICES FIESTAS Y LES PARTICIPA SU PROGRAMACION

Programación **AUTO-CINE DRIVE-IN**

TELEFONO 75 10 42

Sábado, 23 - Domingo, 24
Lunes, 25 y Martes 26 de Junio

BONITA
con BROOK SHIELDS

APOCALIPSIS NOW
de Francis Ford Coppola

Miércoles, 27 y Jueves, 28 de Junio

**QUIEN TIENE UN AMIGO
TIENE UN TESORO**
con BUD SPENCER y TERENCE HILL

LA FUGA DE SEGOVIA

Viernes, 29 - Sábado, 30 y Domingo, 1 de Julio.

**CRISTAL OSCURO
VEREDICTO FINAL**
con PAUL NEWMAN

Lunes, 2 y Martes 3 de Julio

LA HIJA DE RYAN
con ROBERT MITCHUM

Miércoles, 4 y Jueves, 5 de Julio

YO HICE A ROQUE 3
con ESTESO Y PAJARES

**LA TORRE
DE LOS REHENES**

Viernes, 6 - Sábado, 7 y Domingo, 8 de Julio

**UNA MUJER
DE NEGOCIOS**
con JANE FONDA

SIN ALIENTO
con RICHARD GERE

Lunes, 9 y Martes, 10 de Julio

**EL REY
DE LAS COBRAS**

**LA CABAÑA
DEL TIO TOM**

Miércoles, 11 y Jueves 12 de Julio

**CONAN EL BARBARO
UNA MALDICIÓN
DEL INFIERNO**

Viernes, 13 - Sábado, 14 y Domingo, 15 de Julio

YO, EL JURADO
con BARBARA CARRERA

C L A S S
con JAQUELINE BISSET

Lunes, 16 y Martes, 17 de Julio

EL ULTIMO HAREM
con CORINNE CLERY

**EL
LEON DEL DESIERTO**
con PETER O'TOOLE

Miércoles, 18 y Jueves 19 de Julio

**E X C A L I B U R
C A R M E N**
de CARLOS SAURA

Viernes, 20 - Sábado, 21 y Domingo, 22 de Julio

**La Recluta BENJAMIN
MAD MAX 2**

BANESTO

Un Banco de hoy
para un país en marcha

La Organización Bancaria más extensa de España

Más
de
2.000
Oficinas
repartidas
por
todo
el País

**Oficinas en la
provincia:**

Alcoy - Alicante
Altea - Aspe - Be-
nidorm - Callosa
de Segura - Cre-
villente - Denia
Elche - Elda - Ji-
jona - Monóvar
Novelda-Orihue-
la - Pego - Roja-
les - Villajoyosa
Villena.

Los servicios del

BANCO ESPAÑOL DE CREDITO

llegan a todos los lugares del mundo

REPRESENTACIONES EN:

París - Londres - Bruselas - Ginebra - Frankfurt - Nueva
York - Buenos Aires - Bogotá - Caracas - Lima - Méjico
Montreal - Panamá - San Juan de Puerto Rico - Santiago
de Chile - Santo Domingo - Sao Paulo - Manila.

(Autorizado por el Banco de España. N.º 6142)

**TRAS LAS ULTIMAS
APERTURAS
MAS DE 60 DELEGACIONES
A SU SERVICIO
EN LAS PROVINCIAS DE
ALICANTE, MURCIA Y VALENCIA**

**CAJA RURAL DEL
MEDITERRANEO**

« SU CAJA »

(ANTES CAJA RURAL DE BONANZA)

**EN PEGO
Paseo Cervantes, 7
Teléfono 57 13 01**

BANCO DE VALENCIA, S. A.

CASA CENTRAL: Pintor Sorolla, 2 - VALENCIA

**247 Oficinas en las provincias de:
ALICANTE, BALEARES, BARCELONA, CASTELLON,
LERIDA, MADRID, MURCIA Y VALENCIA**

Los sistemas más avanzados de la técnica bancaria, a disposición de sus clientes.

Departamento extranjero, especializado en estos servicios, con red de corresponsales en todo el mundo.

Miembro del S.W.I.F.T. (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication). nuevo sistema de cobros y pagos Internacionales, pudiendo beneficiarse nuestros clientes de las ventajas de esta nueva y adelantada técnica.

(Autorizado por el Banco de España con el número 12.007)

LAS FIESTAS DE ESTA TIERRA

Ciudades, pueblos, barrios, tienen una cita anual para unir, para celebrar, para conmemorar: son las Fiestas.

Ferias y festividades hacen posible el merecido descanso y la gozosa diversión.

Han llegado los festejos: Ha estallado la alegría. Todo es regocijo, devoción y jolgorio en torno a la solemnidad.

Así se viven, así son las fiestas de nuestra tierra.

Caja de Ahorros de Alicante y Murcia

gente de esta tierra

Cooperativa Agrícola y Caja Rural de Gandía

ENTIDAD COMARCAL

Sección Crédito PEGO:

Cl. San Fernando, 26

PEGO

Almacén Agrios:

Ctra. Gandía-Daimuz

Tel. 281 92 61 (2 lín.)

Télex 62627 COGAN E

DAIMUZ

COMARGAN

*Associació
d'Activitats
Culturals
de Pego*

Apartat de correus 20

MONTE PEGO S.A.

VENTA PARCELAS

San Rafael nº 5 - Tel 570711

Avda. del Pais Valencia nº 6 Tel. 730200

BENISA (Alicante)

Juan A. Ivars Bertomeu
**JUAN
PORSELLANES,
S.A.**

AVDA. DEL PAÍS VALENCIÀ, 6
PREFIJO 965 - TELEF. 73 02 00
TELEX 66123 PORSE
BENISA (Alicante)

CALLE JOVELLANOS, 3 - 6.º - Pta. 12
PREFIJO 96 - TELEF. 332 19 27
TELEX 66123 PORSE
VALENCIA-3

La Actual

EXPORTACION DE FRUTAS

Dirección Telegráfica: LUFORN

Avda. de Denia, 8 - Teléf. 76 65 00

BENIARBEIG

EDITA:

Comissió de Cultura del molt Il.lustrísim Ajuntament de la Vila de Pego.

AMB LA COL.LABORACIÓ DE:

L'Associació d'Activitats Culturals.